Turisto gidas / Путеводитель / Tourist guide

ABIPUS NEMUNO
ПО ОБЕ СТОРОНЫ РЕКИ НЕМАН
ALONG BOTH SIDES OF THE NEMUNAS RIVER

Alytus Birštonas Гродна Ашмяны

2014

LIETUVA
Birštonas
Alytus
Ашмяны
Гродна
БЕЛАРУСЬ

TURINYS

Alytus 2
Alytaus rajonas 12
Birštonas 32
Gardinas 50
Gardino rajonas 72
Ašmena 80
Ašmenos rajonas 82
Projekto partneriai 104

ALYTAUS KRAŠTAS

Alytaus kraštas – tai Alytaus miestas ir rajonas nuo seno garsėjantys savo gamtos grožiu. Čia gausu unikalių, vienintelių Lietuvoje gamtos, architektūros ir urbanistikos paminklų. Alytaus kraštą apgaubusi laiko žalia miškų, nepaklusnių, žaismingų upių, upelių, ežerų ir švelnaus smėliuko kalvelių skara. Tai pats miškingiausias regionas šalyje, išsiskiriantis autentiškomis liaudies meno tradicijomis, kultūra, svetingais bei nuoširdžiais žmonėmis.

Kaip atvykti?

Alytaus miestą ir rajoną geriausia pasiekti autotransportu iš Vilniaus ir Kauno šiais krašto keliais: 130 Kaunas-Prienai-Alytus, 128 Naujieji Valkininkai-Daugai-Alytus (išsukus iš kelio A4 Vilnius-Druskininkai-Gardinas), 220 Trakai-Rūdiškės-Pivašiūnai-Alytus. Į rytus nuo Alytaus kelius 220 ir 128 kerta kelias 129 Antakalnis-Jieznas-Alytus-Merkinė.

Nuo Lenkijos pasienio Alytų galima pasiekti šiais krašto keliais: KK131 Alytus-Simnas-Kalvarija, KK132 Alytus-Seirijai-Lazdijai.

Nuo Baltarusijos pasienio Alytų galima pasiekti magistraliniu keliu A4 (Gardinas-Druskininkai-Vilnius) iš jo išsukant į krašto kelią 129 (Antakalnis-Jieznas-Alytus-Merkinė), vėliau pasukant į krašto kelią 128 (Naujieji Valkininkai-Daugai-Alytus).

Atvykti į Alytų traukiniu negalima. Iki Alytaus yra nutiesta krovinių gabenimo geležinkelio atšaka, kuria keleiviniai traukiniai nevažiuoja.

Atstumas nuo: Kauno – 66 km, Vilniaus – 105 km, Lazdijų – 46 km, Druskininkų – 60 km.

Artimiausi oro uostai: tarptautinis Vilniaus oro uostas – 106 km, Kauno oro uostas – 86 km.

Artimiausios geležinkelio stotys: Vilniaus – 105 km, Kauno – 56 km, Šeštokų – 45 km.

Alytuje susisiekimas tarp įvairių miesto vietų vyksta mikroautobusais. Bilietus parduoda vairuotojai.

Susisiekimas tarp Alytaus rajono miestų, miestelių ir kaimų vyksta autobusais ir mikroautobusais, kurie išvyksta iš Alytaus autobusų stoties.

www.alytus-tourism.lt

Alytaus turizmo informacijos centras

S. Dariaus ir S. Girėno g. 1, 62137 Alytus
Tel.: +370 315 52 010, +370 687 07 703
El. p. info@alytus-tourism.lt

SVARBIAUSI ALYTAUS MIESTO IR RAJONO RENGINIAI

MIESTE

Tarptautinis sportinių šokių festivalis „Open Alytus“ kovo mėn.
Alytaus sporto ir rekreacijos centras, Naujoji g. 52, Alytus

Tarptautinės muziejų dienos renginys „Muziejų naktis“ gegužės mėn.
Alytaus kraštotyros muziejus, Savanorių g. 6, Alytus, www.alytausmuziejus.lt

Alytaus miesto gimtadienio šventė birželio mėn. antras savaitgalis
Alytaus miesto erdvės, Alytus, www.alytus.lt

Senųjų amatų, archajinės muzikos ir karybos festivalis „Jotvos vartai“ liepos mėn.
Alytaus piliakalnis, Piliakalnio g., Alytus , www.jotvosvartai.lt

Grikių šventė rugsėjo mėn.
Alytaus Jaunimo parkas, www.alytausmuziejus.lt

Derliaus šventė-mugė „Dzūkų turtai“ spalio mėn.
Rotušės a., S. Dariaus ir S. Girėno g., Alytus

Profesionalių teatrų festivalis „Tegyvuoja komedija“ lapkričio mėn.
Alytaus miesto teatras, Rotušės a. 2, Alytus, www.alytausteatras.lt

Alytaus miesto eglės žiburių įžiebimo šventė gruodžio mėn.
Alytaus Rotušės aikštė

RAJONE

Simno kermošius kovo mėn.
Simno miesto aikštė, http://simnokc.lt

Vasaros sezono atidarymas Dauguose birželio 1 d.
Daugų miesto aikštė ir kitos erdvės, www.daugukc.lt

Joninių šventė Simne birželio mėn.
Simnas, http://simnokc.lt

Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena Dauguose liepos mėn.
Daugų miesto aikštė, www.daugukc.lt

Žolinė Pivašiūnuose rugpjūčio mėn.
Pivašiūnai, www.daugukc.lt

ALYTAUS MIESTAS

Alytus – didžiausias Pietų Lietuvos miestas. Vaizdingais miškais, žaliuojančiomis kalvomis pasipuošusį Alytų juosia 16 km Nemuno kilpa. Ji miestą dalija į dvi dalis. Daugiau nei trečdalį miesto teritorijos užima žalieji plotai.

Alytus žinomas kaip viena iš Lietuvos sportinio turizmo traukos vietovių. Kasmet mieste organizuojami įvairūs tarptautiniai sporto renginiai. Mėgstantieji aktyvų poilsį gali apsilankyti baseinuose ir saunose, sporto salėse ir klubuose, teniso kortuose, leistis į kelionę Nemunu baidarėmis ar plaustais, pasivažinėti kartingais ar visureigiais, žaisti biliardą, boulingą ar dažasvydį.

Rašytiniuose šaltiniuose Alytus pirmą kartą paminėtas 1377 m. Manoma, kad Alytaus vardas kilęs iš piliakalnio papėdėje tekančio upelio pavadinimo – Alytupis. 1581 m. birželio 15 d. Alytui buvo suteikta Magdeburgo (savivaldos) teisė ir herbas – balta rožė raudoname fone. Todėl šiandien Alytus dar vadinamas baltosios rožės miestu. XIX a. Alytus paskelbtas III klasės tvirtove: pastatytos trejos kareivinės, trys tiltai, supilti fortai, nutiesti plentai. Per Pirmąjį pasaulinį karą Alytus tapo apskrities centru. Po Nepriklausomybės kovų (1918–1920 m.) Alytus buvo didžiausias apskrities miestas, regiono kultūros ir švietimo centras. 1932 m. jam suteiktas kurorto statusas. Senųjų pastatų, išsiskiriančių savo architektūra ir statymo maniera, iš to laikmečio išlikę nedaug, pirmosiomis Antrojo pasaulinio karo dienomis sugriautas beveik visas miesto centras.

Šiandien žalumoje skendintis miestas didžiuojasi savo tradicijomis, kultūra, nepaprasto grožio gamta ir svetingais bei nuoširdžiais žmonėmis.

Alytaus miesto savivaldybės administracija

Rotušės a. 4, 62504 Alytus
Tel. +370 315 55 111
www.alytus.lt

Bažnyčios būna atidarytos mišių metu, kitu laiku dėl apsilankymo reikia tartis atskirai.

Šv. Liudviko bažnyčia
(Panemuninkėlių g. 7, Alytus. Tel. +370 315 50 044). Pirmą kartą bažnyčia pastatyta 1524 m. Jai sudegus, 1818 m. iškilo mūriniai klasicizmo stiliaus maldos namai. Tai pats seniausias pastatas Alytuje. Bažnyčios varpinėje skamba 1669 m. žymaus varpų meistro Jono Delamarso nulietas varpas.

Šv. Angelų Sargų bažnyčia
(Savanorių g. 14, Alytus. Tel. +370 315 52 238) pastatyta 1830 m. vietoje XVII a. čia stovėjusios Šv. Onos koplytėlės. Dabartinis bažnyčios interjeras neobarokinis, todėl spalvingas ir puošnus, yra meninę vertę turinčių sakralinių vertybių. Šalia bažnyčios esančiose kapinėse palaidota daug nusipelniusių Alytui ir Lietuvai žmonių.

Šv. Kazimiero bažnyčia
(Varėnos g. 24 A, Alytus. Tel. +370 315 51 019) visuomet buvo kareiviškieji maldos namai. XX a. pr. Pakrovskajos cerkvė, kurioje lankėsi Alytuje įkurdinti tuometės carinės Rusijos kariai. Po Pirmojo pasaulinio karo cerkvė rekonstruota į bažnyčią, pašventinta Šv. Kazimiero vardu ir šalia jos įsikūrusiems ulonams tapo Įgulos bažnyčia. Sovietmečiu joje buvo sandėlis, vėliau – mašinų gamyklos klubas. Atgimimo laikotarpiu bažnyčia grąžinta tikintiesiems.

Švč. Mergelės Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčia
(Jurgiškių g. 4, Alytus. Tel. +370 315 25 552) – naujausia miesto bažnyčia, jos statyba prasidėjo 1991 m. Bažnyčia vienabokštė, trinavė, pseudobazilikinė, jai pritaikytas Skandinavijos bažnyčioms būdingas eksterjeras.
Likiškių parkas pradėtas sodinti 1994 m. Šalia parko pastatytas pirmasis Lietuvoje paminklas 1979-1989 m. Afganistano kare žuvusiems lietuviams. Pagerbiant šių žmonių atminimą greta pasodinta ąžuolų giraitė „Kabulo ašara“.

Paminklas „Laisvės angelas“ (aut. A. Aleksandravičius, 1929 m.) – tai pagarbos ir atminimo ženklas žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę. Paminklui teko atlaikyti kelis gamtos ir istorijos išbandymus: 1934 m. skulptūra subyrėjo trenkus žaibui (atstatyta po trejų metų), o 6-ajame dešimtmetyje nugriauta politiniais sumetimais. 1991 m. paminklas atkurtas.

Senamiesčio skveras. Prieš Antrąjį pasaulinį karą čia buvo gyvenamieji, prekybininkų ir amatininkų namai, kurie subombarduoti per pirmą vokiečių lėktuvų antskrydį. Po karo namai nebuvo atstatyti, buvo suformuota aikštė. Ji 2012 m. rekonstruota į skverą. Naujai įrengtą margaspalvį fontaną papuošė rašytojo Jurgio Kunčino eilės.

1. Skulptūra „Jaunystė“ (aut. Š. Šimulynas, 1992 m.).
2. Paminklas mokytojui Kaziui Klimavičiui (aut. A. Pivoriūnas, 1989 m.).
3. Skulptūra „Patrimpas“ (aut. J. Meškelevičius, 1994 m.) vaizduoja senovės baltų dievą Patrimpą.

Memorialas „Nurimęs varpas“ (aut. S. Žirgulis, 2007 m.), skirtas politiniams kaliniams ir tremtiniams, Dainavos apygardos partizanams, 1941 metų birželio 22-28 d. Lietuvos kariuomenės sukilėliams pagerbti.

Kurorto parkas įkurtas 1931 m. natūraliame pušyne. Čia auga 1989 m. pasodintas Atgimimo ąžuoliukas, priešais stovi 1991 m. sausio 13 d. aukas įamžinantis kryžius (aut. P. Pranskevičius). Skvero pagrindinis akcentas – tautos kančių įamžinimo memorialas „Nurimęs varpas“.
Pasivaikščiojimo takeliais galima pasiekti Nemuno senvagėje susiformavusį Didįjį ir Mažąjį Dailidės ežerus. Čia įrengtas paplūdimys, mediniai lieptai, dviračių takai.

1. Paminklinis akmuo „Normandija-Nemunas“ (1981 m.) skirtas legendinės prancūzų eskadrilės atminimui.
2. Paminklas „Rauda“ (aut. I. B. Miškinytė, 1981 m.) stovi Antrojo pasaulinio karo karių kapinėse Alytuje.

1. Buvusi sinagoga ir rabino namas (Kauno g. 9). Neveikianti. Manoma, jog medinė sinagoga čia buvo pastatyta 1856 m. Jos vietoje XIX a. pab. pastatyta dabartinė mūrinė. 1909 m. ir 1911 m. Alytų niokojo dideli gaisrai. Sinagoga išliko ir buvo atstatyta. Yra nuomonių, kad 1911 m. sinagoga pagal buvusį projektą pastatyta naujai. Šalia jos tais pačiais metais pastatytas rabino namas. Sinagoga sumūryta iš gelsvų ir raudonų plytų. Ji papuošta pagrindiniu judaizmo simboliu – plytų mūro Dovydo žvaigžde. Per Antrąjį pasaulinį karą sinagoga nebuvo susprogdinta. Sovietmečiu pastatas naudotas kaip sandėlis.
2. Žydų memorialas. Antrojo pasaulinio karo metu, Alytų okupavus vokiečiams, Vidzgirio miške, žydų tautybės žmonės buvo šaudomi ir laidojami bendruose kapuose. 1993 m. kovo 18 d., po rekonstrukcijos, Vidzgirio miške buvo atidengtas memorialas žydų aukoms atminti.

Alytaus piliakalnis – tai istorijos ir kultūros paminklas, menąs miesto įkūrimą.
Piliakalnis datuojamas I tūkst. vid. – XIV a. Piliakalnyje stovėjo Alytaus pilis, kurią sudegino kryžiuočiai.

Miesto sodas buvo pradėtas formuoti 1930 m. ir garsėja savo rožynais. Iki šių dienų yra išlikęs tarpukario fontanas su baseinėliu, kuriame kadaise plaukiojo auksinės žuvelės ir žydėjo lelijos. Statant fontaną buvo sumanyta, kad jis bus tarsi saulė, o visi nuo jo besidriekiantys takeliai – saulės spinduliukai. Miesto sode auga 55 medžių bei krūmų rūšys.

Jaunimo parkas, kurio savitumą pabrėžia metalo plastikos skulptūrų kompozicija, įkurtas 1982 m. Parke suformuotas ir įrengtas dviračių, pėsčiųjų takų tinklas, apšviesti takeliai, įrengtos dvi modernios vaikų žaidimų, riedlenčių-riedučių aikštelės, mankštų takas.

Jaunimo parko metalo plastiko skulptūros. 1984 m. skulptorių grupė, vadovaujama N. Nasvyčio ir Alytaus vyriausiojo dailininko A. Stankevičiaus, sukūrė pirmąją Lietuvoje metalo plastikos skulptūrų kompoziciją, savo ryškiomis spalvomis suteikiančią savitą veidą Jaunimo parkui. Parką puošia 8 lietuvių autorių sukurtos ir 2 vėliau padovanotos užsienio autorių skulptūros.

Alytaus miesto teritorijoje driekiasi 452 ha **Vidzgirio miškas** – unikalus gamtos kampelis, kuriame veši plačialapiai bei griovų ir šlaitų miškai, skroblynai, ąžuolynai, botanikos mokslui didelę vertę turintys retieji augalai, gyvena daug saugomų gyvūnų rūšių. Didžioji miško dalis 1960 m. buvo paskelbta botaninikos draustiniu. Čia įrengti pažintiniai gamtiniai takai, kurie veda iki **Radžiūnų piliakalnio.** Jei tikėsime legendomis – piliakalnį supylė du broliai kunigaikščiai, kad galėtų apsiginti nuo priešų. Piliakalnis datuojamas I tūkst. vid. – II tūkst. pr.

Medinių skulptūrų ekspozicija „Alytaus piliakalnio protėviai“ (2002 m., 2006 m.) stovi Alytaus piliakalnio papėdėje. Visa ekspozicija harmoningai susilieja su išdidžiai dunksančiu šimtamečiu piliakalniu ir pasakoja jo legendas. Viena iš jų byloja, kaip žuvus kunigaikščiui Alytupiui vaidilutė Mirgrausėlė iš sielvarto priverkė upeliuką, gyventojų pavadintą kunigaikščio vardu, o šalia įsikūrusį miestą – Alytumi.

Medinių skulptūrų ekspozicija „Vaivorykštė ežerą semia“. Greta vaikų poeto A. Matučio memorialinio muziejaus ošiantis Kurorto parko pušynas 2012 m. pasipuošė poeto eilėraščių personažų medinėmis skulptūromis. Jas miestui dovanojo tarptautinio medžio drožėjų simpoziumo, skirto paminėti poeto Anzelmo Matučio 90-ąsias gimimo metines, dalyviai. Šią gražią tradiciją sumanyta tęsti kasmet.

ALYTAUS RAJONAS

Alytaus rajonas, padalintas į 11 seniūnijų, įsikūręs gražioje Pietų Lietuvos teritorijoje. Čia tekanti didžiausia šalies upė Nemunas skiria rajoną į dvi dalis, bei savo krantuose palieka plytėti didžiulius miškų masyvus.

Kaip administracinis vienetas, Alytaus rajonas įkurtas 1950 metais. Tačiau tiek didesni, tiek mažesni miestai, miesteliai ir kaimai savo istoriją skaičiuoja nuo senesnių laikų. Kai kurių praeitis siekia ne vieną šimtmetį.

Alytaus rajonas didžiuojasi turtingu kultūros paveldu, tradiciniais renginiais ir amatais bei nuostabiu gamtovaizdžiu, tinkamu tiek ilsėtis, tiek keliauti. Čia tyvuliuoja daugiau nei 70 ežerų, plyti miškai, seniausia valstybės saugoma teritorija Lietuvoje – Žuvinto biosferos rezervatas, Dzūkijos nacionalinio parko, Metelių ir Nemuno kilpų regioninių parkų dalys.

Atvykę į šį kraštą rasite nuostabią gamtą, vaišingus žmones, senuosius amatus ir modernias verslo įmones, tradicijas ir šiuolaikiškumą.

Alytaus rajono savivaldybės administracija

Pulko g. 21, 62133 Alytus
Tel. +370 315 55 530
www.arsa.lt

ALYTAUS SENIŪNIJA

Alytaus seniūnija – priemiestinė Alytaus teritorija, kurioje aktyvios vietos bendruomenės, vyksta intensyvus kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas.

Rumbonių Švč. Trejybės bažnyčia
Nemuno g. 22, Rumbonių k.,
Alytaus sen., Alytaus r.
Tel. +370 315 48 661
Pastatyta 1795 m. Nedidelė medinė bažnytėlė yra liaudies architektūros formų. Ne vienas pastebi, jog ji tarsi nedidukė medinė Vilniaus arkikatedros kopija.
Greta Rumbonių bažnyčios esančiose kapinėse yra grafaitės Jadvygos Korevaitės kapo balto marmuro paminklas, paskelbtas respublikiniu dailės paminklu.

Savo įdomia praeitimi pasižymi **Rumbonių piliakalnis.** Legenda porina, kad ant Rumbonių piliakalnio stovėjusios pilies rūsiuose buvo paslaptingi požeminiai urvai net po Nemunu. Jie vingiavo keletą kilometrų ir jungėsi su Punios pilimi. Ir Punios pilies 1336 m. kryžiuočiai nebūtų įveikę, jei nebūtų suradę šių požeminių kelių, kuriuos parodė išdavikas, susigundęs siūlomais turtais. Jais kryžiuočiai įsiveržė į Punios tvirtovę.
Piliakalnis datuojamas I tūkst. – II tūkst. pr.
Šlaitai statūs, 12–30 m aukščio.

Punios šilas, apglėbtas 19 km ilgio Nemuno kilpos, priklauso Nemuno kilpų regioniniam parkui. Tai vienas iš seniausių ir gražiausių Lietuvos miškų, kuriame auga aukščiausia Lietuvos pušis (43 m), storasis ąžuolas (kamieno apimtis 5,50 m), natūralia alėja išsirikiavę šimtamečiai, Lietuvos kunigaikščių ir istorinių įvykių vardais pavadinti, ąžuolai. Čia galima rasti skulptūrų parką „Žaltės slėnis“ – senojo, pagoniško tikėjimo interpretaciją. Šile yra Lietuvos partizanų „Dainavos“ apygardos štabo vadavietės bunkerio atkurtas maketas (šiek tiek mažesnis už originalą). 1947 m. enkavedistams apsupus apygardos štabo bunkerį, vadas Dominykas Jėčys-Ąžuolis ir 3 partizanai žuvo, dar 4 partizanai buvo sužeisti granatų ir suimti gyvi.

Alytaus seniūnija

Užubalių g. 3, Miklusėnų k., Alytaus r.
Tel. +370 315 70 804
El. p. alytaus.seniunija@arsa.lt

ALOVĖS SENIŪNIJA

Alovės seniūnija įsikūrusi šalia vaizdingo Alovės ežero. 2008 m. Alovei buvo suteiktas herbas, kurio skydas perskirtas sidabrine juostele į mėlyną ir raudoną laukus, viršutiniame vaizduojama auksinė Dievo Apvaizdos akis, apačioje – trys sidabriniai bezantai (monetos). Šiose vietose yra rastas ne vienas lobis.

Alovės Švč. Trejybės bažnyčia
Alovėlės g. 28, Alovės k., Alovės sen., Alytaus r.
Tel. +370 315 43 234
Pastatyta 1802 m. Jai būdingi baroko ir klasicizmo bruožai. Šalia stovi medinė varpinė.

Poteronių piliakalnis. Legenda pasakoja, kad vidurnaktį piliakalnio viršūnėje pasirodydavo baltais drabužiais vilkinti vaidilutė, kūrendavo ugnį, verkdavo ir aimanuodavo. Gaidžiams pragydus – pranykdavo.
Piliakalnis datuojamas I tūkst. – II tūkst. pr.

Alovės seniūnija
Jaunimo g. 1, Alovė, Alytaus r.
Tel. +370 315 43 272
El. p. aloves.seniunija@arsa.lt

BUTRIMONIŲ SENIŪNIJA

Butrimonys nuo 1720 m. vadinami miesteliu, įsikūrusiu svarbių kelių iš Vilniaus į Alytų ir Punią sankryžoje. Kelių sankirtoje susiformavusi trikampė aikštė tapo turgaus vieta. Šiandien Butrimonių XVII a. trikampė aikštė yra vienintelė tokia Lietuvoje ir kartu su miestelio centrinės dalies gatvių tinklu paskelbta Lietuvos urbanistikos paminklu.

Butrimonių Švenčiausiojo Išganytojo bažnyčia
Margirio g. 22, Butrimonys, Alytaus r.
Tel. +370 315 61 344
Pastatyta 1926 m. Joje yra vertingų XIX a. I pusės tapybos ir liaudies dailės darbų.

Gerulių kaime dunkso **Gerulių piliakalnis** dar Zamkumi vadinamas. Jo rytinę dalį apardęs apkasas ir dvi duobės, 1916-1917 m. vokiečių karininkų kasinėjimų žymės. Piliakalnis datuojamas I tūkst. vid. – II tūkst. pr., šlaitai statūs, 12-13 m aukščio.
Klydžionių kaime 1941 m. dviejose vietose buvo žudomi žydų tautybės žmonės. Jie palaidoti masinėse kapavietėse, kurias skiria 600 m atstumas. Vienoje iš kapaviečių pastatytas paminklas.

Butrimonių seniūnija
Vytauto a. 31, Butrimonys, Alytaus r.
Tel. +370 315 61 486
El. p. butrimoniu.seniunija@arsa.lt

DAUGŲ SENIŪNIJA

Daugai yra viena seniausių vietovių Lietuvoje. Pirmą kartą paminėta kryžiuočių kronikose 1384 metais. Čia buvo Lietuvos kunigaikščių rezidencija.
Daugai – Alytaus krašto rekreacinė zona. Didžioji miestelio dalis pasklidusi Didžiulio (Daugų) ežero pusiasalyje. Tai vienas didžiausių Dzūkijos ežerų, pamėgtas poilsiautojų, žvejų. Miestelyje ir jo apylinkėse yra architektūros, archeologijos ir mitologijos paminklų, galinčių sudominti ir išrankiausią keliautoją.
Daugų istorinis centras – urbanistikos paminklas.

Daugų Dievo Apvaizdos bažnyčia
Maironio g. 6, Daugai, Alytaus r.
Tel. +370 315 69 152
Pastatyta 1862 m. Bažnyčia yra bebokštė, jai būdingi modifikuoti gotikos, klasicizmo ir baroko stiliaus bruožai, joje yra vertingų meno kūrinių. Šalia pastatyta varpinė.

Gražuolę **Žvirgždėnų pušį** galima rasti vos už 3 kilometrų nuo Daugų miestelio, Žvirgždėnų kaime. Medis auga šalia kelio. Seni žmonės pasakoja, kad prie jos elgetos mėgdavę prašyti išmaldos. Pravažiuojantys jiems mesdavo po keletą monetų, kartais pinigėlis panirdavo dulkėse ir jo negalėdavo surasti, todėl ir šiandien vietiniai gyventojai atsitiktinai vis dar suranda anų laikų monetų.
1960 m. paskelbta gamtos paveldo objektu.

Bukaučiškių koplyčia
Koplyčios g. 22, Bukaučiškių k.
Daugų sen., Alytaus r.
Tel. +370 315 69 152
Tai XIX a. nepaprasto grožio raudonų plytų koplyčia. Jei tikėsime legendomis, ant kalvos, kurios viršūnėje pastatyta koplyčia, kadaise augo seni ir labai aukšti klevai. O tuose klevuose gyveno daugybė gandrų. Jie saugojo paslaptingus laiptus, kuriais dorų mirusiųjų dvasios patekdavo į dangų. Koplyčios rūsyje, šonuose, įrengtos nišos, kuriose buvo laidojami dvarininkai.

Didžiulio ežero šiaurinės atšakos kyšulyje stūkso Salos dar vadinamas **Daugų piliakalnis.** Tai stačius šlaitus turintis gynybinis II tūkst. pr. įtvirtinimas. Jeigu tikėsime pasakojimais, kalną supylė laumė. Ankstyvą rytmetį ji nešė pilną prijuostę žemių. Netikėtai užgiedojus gaidžiams laumė iš išgąsčio suklupo ir žemes išpylė. Taip ir atsirado piliakalnis.

Daugų seniūnija
S. Neries g. 3, Daugai, Alytaus r.
Tel. +370 315 69 100
El. p. daugu.seniunija@arsa.lt

KROKIALAUKIO SENIŪNIJA

Vietovės atsiradimas siejamas su XVI a. įkurtu dvaru, kuriame buvo auginami žirgai Lietuvos kunigaikščiams. Žirgas pavaizduotas ir seniūnijos herbe. Greta dvaro pradėjo kurtis kaimas, išaugęs į miestelį.

Krokialaukio Kristaus Atsimainymo bažnyčia
Žuvinto g. 8, Krokialaukis, Alytaus r.
Tel. +370 315 68 244
Pastatyta 1872 m. Bažnyčia dvibokštė, su žemesne stačiakampe apside ir prie jos esančiomis zakristijomis, trimis altoriais.

Ūdrijos Švč. Jėzaus Širdies bažnyčia
Birutės g. 8, Ūdrijos k.,
Krokialaukio sen., Alytaus r.
Tel. +370 315 5 22 38
Pastatyta 1924 m. Tai tinkuoto mūro, turinti neorenesansinių bruožų, stačiakampio plano, bazilikinė, dvibokštė.

Santaikos Kristaus Karaliaus bažnyčia
Santaikos g. 19, Santaikos k.,
Krokialaukio sen., Alytaus r.
Tel. +370 315 47 139
Pastatyta 1929 m.
Bažnyčia medinė, tradicinio gyvenamojo namo formos.

Krokialaukio seniūnija
Vytauto g. 1, Krokialaukis, Alytaus r.
Tel. +370 315 68 381
El. p. krokialaukio.seniunija@arsa.lt

MIROSLAVO SENIŪNIJA

Šių vietovių gyventojai iki XIII a. buvo jotvingių gentys. Lietuvai kariaujant su Kryžiuočių ordinu apylinkės dėl nuolatinių karo žygių tapo negyvenamos. Tik XVI a. vėl pradėjo kurtis gyventojai.

Nuo **Papėčių piliakalnio** atsiveria puikus vaizdas į didžiuosius Dzūkijos ežerus – Obeliją, Dusią ir Metelį. Pasakojama, kad piliakalnio rytiniame šlaite buvo išlindęs grandinės galas. Suėję žmonės traukė tą grandinę, tačiau ji trūko ir galas įlindo į piliakalnio vidų, o kas bandydavo tą grandinę ištraukti, tas būdavo įtraukiamas į kalno požemius.
Piliakalnis datuojamas I tūkst.

Miroslavo Švč. Trejybės bažnyčia
Vienuolyno g. 2A, Miroslavas, Miroslavo sen., Alytaus r.
Tel. +370 315 66 399
Pastatyta 1921 m. Jai būdingi modernizuoti romantizmo architektūros bruožai ir neobaroko bei neoklasicizmo formų elementai.

Kaukų-Obelytės piliakalnių kompleksą, Peršėkės upelio kairiajame krante, sudaro skirtinguose kaimuose atsidūrę du piliakalniai, papilys ir papėdės gyvenvietė. Aplink šiuos piliakalnius žmonės rasdavo akmeninių kirvukų ir tikėjo jų stebuklingu poveikiu, kad šie turi gydančių galių ir saugo nuo mirties.
Piliakalnių kompleksas gyvavo nuo I tūkst. pr. iki XI a.

Olakalnis, buvęs aukų kalnas, yra Bendrių kaime, netoli Miroslavo. Pasakojama, kad pagonybės laikais čia buvo aukojamos įvairiausios aukos dievams. Senesni gyventojai prisimena savo tėvų pasakojimus, kad kalne Napoleono armija buvo paslėpusi lobį ir XIX a. vid. Bendrių dvaro skerdžius rasdavo sidabrinių monetų.

Žilvios piliakalnis dar žinomas Pupasodžio ir Tolkūnų vardais, veikiausiai dėl to, jog yra įsikūręs tarp šių dviejų kaimų. Piliakalnio papėdėje visus atvykstančius pasitinka dviejų karžygių figūros. Šio piliakalnio legenda pasakoja, kad čia, Žilvios piliakalnio tvirtovėje, dėl bailumo buvo užkeikta septyniasdešimt kareivių, kurie Švento Jono naktį išeina ant kalno zuikiais pasivertę. Medžiotojai giriasi šovę į tuos zuikius, bet jų kulka neimanti.
Piliakalnis datuojamas I tūkst. vid. – II tūkst. pr.

Dirmiškių piliakalnis įrengtas bevardžio upelio kairiajame krante esančioje aukštesnėje vietoje. Ne vienas tyrinėjęs piliakalnį pastebėjo, jog jis greičiausiai buvo skirtas ne gynybos, o kulto reikmėms. Datuojamas I tūkst. vid. – II tūkst. pr.

Miroslavo seniūnija
Dainavos g. 7, Miroslavas, Alytaus r.
Tel. +370 315 66 468
El. p. miroslavo.seniunija@arsa.lt

NEMUNAIČIO SENIŪNIJA

Nemunaitis prieš daugelį amžių įsikūrė ant pušynuose skendinčio Nemuno kranto. Nemunaičio pilis minima 1384 m. kryžiuočių karų aprašymuose, nuo 1387 m. minimas Nemunaičio miestelis.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia
Nemuno g. 25, Nemunaitis, Alytaus r.
Tel. +370 315 41 937
Pastatyta 1904 m. ir yra viena gražiausių Lietuvoje, 1930 m. šventoriuje buvo įrengtas Lurdo grotas.
Pranciškonų vasarnamis vietinių vadinamas vienuolynu, pastatytas 1933 m. kaip poilsio namai broliams pranciškonams. 1945 m. kovo 6 d. naktį prie šio pastato prisiekė 120 A. Ramanausko-Vanago vadovaujamų partizanų.

1940 m. miestelį turėjo papuošti **paminklas žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę** (aut. V. Grybas). Pasikeitusi politinė santvarka pakoregavo šiuos planus. Vietos bendruomenės iniciatyva 1989 m. paminklo skulptūra buvo išlieta naujai ir paminklas atidengtas 1990 m.

Didysis Dzūkijos akmuo pūpso Nemunaičio seniūnijos jauname Vangelonių kaimo pušyne. Tai didžiausias riedulys Dzūkijoje bei devintas pagal dydį Lietuvoje.
Akmens ilgis – 7 m, plotis – 4,5 m, apimtis – 18 m.
1960 m. paskelbtas gamtos paminklu.

Senoji guoba, kuriai yra maždaug 250 m., auga Nemunaičio seniūnijos Geisčiūnų kaimo palaukėje, netoli kelio Alytus – Nemunaitis. Kalninės guobos aukštis – 24 m, kamieno apimtis – 5,50 m. Dar ir šiandien pasakojamos legendos, jog kadaise, pasibaigus medžioklėms gretimuose miškuose, po ja puotaudavo Lietuvos didikai.
1960 m. paskelbta gamtos paminklu.

Senoji kriaušė. Nemunaičio seniūnijos Geisčiūnų kaimo palaukėje šalia senosios guobos jau bemaž 150 m. auga senoji kriaušė. Šios miškinės kriaušės aukštis – 16 m, kamieno apimtis – 3,80 m. Tai seniausia ir vienintelė saugoma Lietuvoje kriaušė. Prie jos prieš Antrąjį pasaulinį karą kaimo jaunimas rengdavo šokių vakarus.
1960 m. paskelbta gamtos paveldo objektu.

Nemunaičio seniūnija
Vytauto g. 44, Nemunaitis, Alytaus r.
Tel. +370 315 41 971
El. p. nemunaicio.seniunija@arsa.lt

PIVAŠIŪNŲ SENIŪNIJA

Rašytiniuose šaltiniuose Pivašiūnai minimi nuo XVII a. Žymiausias šio krašto įvykis – iš užsienio parvežtas Švč. Mergelės Marijos paveikslas. Per karus ir gaisrus nenukentėjęs, jis ėmė garsėti kaip stebuklingas ir XVII a. bažnytinės vyresnybės tokiu pripažintas. Sakoma, jog stebuklinga galia ir amžiumi jis prilygsta Aušros vartų Madonos paveikslui. Pivašiūnai nuo seno garsūs Žolinės atlaidais.
Netoli bažnyčios yra Pivašiūnų amatų centras. Greta Pivašiūnų, prie Ilgio ežero, įrengta poilsio zona ir paplūdimys.

Švenčiausiosios Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia
Trakų g. 6, Pivašiūnai, Alytaus r. Tel.: +370 315 29 344, +370 699 126 96
Pastatyta 1825 m. Bažnyčios viduje yra retai kur Lietuvoje aptinkamas apeinamas altorius. Jame kabo stebuklinga galia garsėjantis Švč. Mergelės Marijos paveikslas, kurį kardinolas V. Sladkevičius 1988 m. vainikavo popiežiaus Jono Pauliaus II dovanotomis karūnomis ir suteikė Nuliūdusiųjų Paguodos titulą. Priešais bažnyčią stovi varpinė, šalia šventoriaus – kapinės. Kalvos apačioje, manoma, kad ten stovėjo ankstesnės Pivašiūnų bažnyčios, dabar – medinė tašytų rąstų XIX a. pastatyta koplyčia.
Pivašiūnų bažnyčia įtraukta į Jono Pauliaus II piligrimų kelią Lietuvoje.

1. Miestelį puošia paminklas, skirtas Lietuvos tarybos nariui, Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto signatarui kunigui **Alfonsui Petruliui** (aut. M. Jakubauskas, A. Janušonis), kuris Pivašiūnų bažnyčioje klebonavo nuo 1911 iki 1927 metų.

2. Pivašiūnų piliakalnio legenda pasakoja, kad jis nebuvęs toks aukštas kaip dabar, bet žmonės eidavę melstis kartu nešdavę kepurę žemių. Taip kepurėmis nešdami žemes pamažu ir supylę piliakalnį.
Piliakalnis datuojamas I tūkst.

Pivašiūnų amatų centras

Poilsio zona ir paplūdimys prie Ilgio ežero

Pivašiūnų seniūnija
Trakų g. 51, Pivašiūnai, Alytaus r.
Tel. +370 315 29 368
El. p. pivasiunu.seniunija@arsa.lt

PUNIOS SENIŪNIJA

Pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose Punia paminėta 1382 m. Tačiau manoma, kad 1336 m. būtent ant Punios piliakalnio vyko žymusis Pilėnų mūšis, kurio metu pilies gynėjai ir gyventojai nutarė žūti liepsnose, bet nepasiduoti priešams. Punioje prasideda Nemuno kilpų regioninis parkas.

Šv. Apaštalo Jokūbo bažnyčia
Kauno g. 1, Punia, Alytaus r.
Tel. +370 315 68 680
Pastatyta 1863 m. Pirmoji bažnyčia Punioje buvo pastatyta 1425 m. Pasakojama, kad ją statyti paliepęs Vytautas Didysis, todėl jo atminimas gerbiamas iki šių dienų – bažnyčioje greta Punios herbo kabo šio kunigaikščio portretas. Patiko Vytautui Didžiajam Punia, kurią ne kartą gynė nuo priešų. Čia jis buvo įkūręs savo rezidenciją.
Šv. Jurgio bokšto formos mūrinė koplytėlė, skirta 1831 m. sukilimo dalyviams atminti.

Raižių mečetė
Vytauto g. 9, Raižių k., Punios sen., Alytaus r. Tel. +370 686 56 801
Medinė mečetė, pastatyta 1889 m. Šalia jos stovi du saulės laikrodžiai. Vienas jų rodo vietos laiką, kitas – Griunvaldo (Lenkija, Žalgirio mūšio vieta) laiką. Saulės laikrodžius sukūrė J. Navikas. Siekiant įamžinti bendrą lietuvių ir totorių istoriją, 2010 m. vienoje seniausių Lietuvos totorių gyvenviečių Raižiuose iškilmingai atidengtas **paminklas kunigaikščiui Vytautui Didžiajam**, minint 600-ąsias Žalgirio mūšio pergalės metines (aut. J. Jagėla).

Kruopščiai ištyrę **Punios piliakalnį** archeologai nustatė, kad XIII–XIV a. ant piliakalnio stovėjo vėliau sudeginta pilis. XV a. jos vietoje pastatyta nauja pilis, kuri XVI a. vėl sudegė. To paties amžiaus pabaigoje čia pastatyti nauji dideli rūmai. Nuo piliakalnio atsiveria graži panorama: plati Nemuno juosta ir Punios šilas.

Punios seniūnija
Kauno g. 3, Punia, Alytaus r.
Tel. +370 315 68 640
El. p. punios.seniunija@arsa.lt

RAITININKŲ SENIŪNIJA

Raitininkų seniūnijos centras – Makniūnai. Seniūniją juosia Nemuno kilpa, čia tyvuliuoja 15 ežerų. Patrauklus kraštovaizdis vilioja turistus. Raitininkų vietovės minimos jau XVI a.

Kryžių ansamblis Klepočių kaimo tragedijai atminti pastatytas 1990 metais, truputį vėliau dar du. 1944 m. Šv. Kalėdų išvakarėse, siekiant įbauginti ir palaužti gyventojų pasipriešinimą sovietinei okupacijai Alytaus apskrityje, beveik visą kaimą sunaikino NKVD kariuomenės baudžiamieji daliniai. Sudegino 21 sodybą (iš čia buvusių 32), sušaudė ar gyvų sudeginto 12 šio kaimo gyventojų.

Paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę Ryliškiuose pastatytas 1930 m. Paminklas sudarytas iš trijų pakopų betoninio postamento ir granito obelisko, kurio viršūnėje įtvirtintas metalinis kryželis.

Raitininkų seniūnija
Mokyklos g. 28, Makniūnų k., Raitininkų sen., Alytaus r.
Tel. +370 315 46 989
El. p. raitininku.seniunija@arsa.lt

Simnas minimas nuo 1382 m. 1626 m. Simnui suteiktos savivaldos (Magdeburgo) teisės ir herbas. Istorinis Simno centras – urbanistikos paminklas. Miestelį supa turistų pamėgti Simno ir Giluičio ežerai.

Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų bažnyčia
Kreivoji g. 3, Simnas, Alytaus r.
Tel. +370 315 60 114
Pastatyta 1520 m. ir yra labai reikšminga Lietuvos meno istorijai. Tai vienintelė bazilikinė kryžminio plano renesansinė bažnyčia Lietuvoje ir seniausias Užnemunėje architektūrinis paminklas.

Istorinėje Simno aikštėje stovi 2010 m. atidengtas paminklas, skirtas po pasaulį išblaškytiems **Simno krašto vaikams** (aut. A. Kmieliauskas), partizanams, žuvusiems, nukankintiems, sušaudytiems, ištremtiems. Paminklas – tai 3,80 m aukščio moters figūra, simbolizuojanti sudėtingą Lietuvos patirtį. Tai gali būti motina, sesuo, draugė, žmona. Nerimą dėl ateities papildo išsigandęs vaikas, prigludęs prie moters kojų.

Bambininkų piliakalnis datuojamas I tūkst. viduriu – II tūkst. pradžia. Bambininkų piliakalnio legenda pasakoja, kad ant jo palaidotas paskutinis šios apylinkės Perkūno garbintojas, kuriam dar gyvam esant čia buvusi iškasta duobė.

Žuvinto biosferos rezervatas – seniausia saugoma Lietuvos teritorija (įsteigta 1937 m.). 2011 m. Žuvinto biosferos rezervatas įtrauktas į Pasaulinį UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ biosferos rezervatų tinklą. Biosferos rezervatas yra „Natura 2000“ teritorija, įrašytas į Pelkių bei seklių vandenų (Ramsaro) konvencijos saugomų teritorijų sąrašą.
Biosferos rezervato lankytojų centre galima susipažinti su šio rezervato gamtos vertybėmis, jų apsauga, teleskopais ir žiūronais stebėti paukščius nuo apžvalgos bokšto. Šalia lankytojų centro yra Žuvinto ežero mokomasis pažintinis takas su paukščių stebėjimo bokšteliu. Moksleivių užsiėmimams įrengta gamtos klasė.
Kampelių g. 10, Aleknonių k., Simno sen., Alytaus r.
Tel. +370 315 49 540
www.zuvintas.lt

Simno seniūnija
Vytauto g. 26, Simnas, Alytaus r.
Tel. +370 315 60 757
El. p. simno.seniunija@arsa.lt

Vykstant rekomenduojame pasitikslinti muziejų darbo laiką.

Mieste

Alytaus kraštotyros muziejus
Savanorių g. 6, Alytus
Tel. +370 315 51 990
www.alytausmuziejus.lt

Vaikų poeto Anzelmo Matučio memorialinis muziejus
A. Matučio g. 8, Alytus
Tel. +370 315 53 172
www.alytausmuziejus.lt/matutis/lt.php

Poeto Antano Jonyno memorialinis muziejus
Liškiavos g. 17, Alytus
Tel. +370 315 52 151
www.alytausmuziejus.lt/jonynas/

Alytaus kraštotyros muziejaus archeologinė ekspozicija
Jiezno g. 2, Alytus
Tel. +370 607 81 776

Rajone

Daugų kalvės ekspozicijų salė
Ežero g. 5, Daugai, Daugų sen., Alytaus r.
Tel. +370 687 31 328

Punios girininkijos miško muziejus
Nemuno g. 82, Punios girininkija,
Panemunėnų k., Alytaus seniūnija, Alytaus r.
Tel. +370 698 15 720

Dailininko Antano Žmuidzinavičiaus tėviškė
Balkūnų k., Miroslavo sen., Alytaus r.
Tel. +370 315 60 380

Kraštotyrinė etnografinė ekspozicija „Punia amžių bėgyje“
Alytaus r. Punios mokykla-daugiafunkcinis centras,
Kauno g. 3, Punia, Alytaus r.
Tel.: +370 315 68 685, +370 611 45 791

AKTYVUS POILSIS IR PRAMOGOS

Alytaus sporto ir rekreacijos centras – vienintelis Lietuvoje daugiafunkcinis pramogų ir sporto kompleksas, kuriame po vienu stogu telpa ir sporto salių kompleksas, ir 50 m ilgio aštuonių takelių baseinas. Greta yra sporto arena, kurioje telpa per 5 tūkst. žiūrovų.
Naujoji g. 52, Alytus
Tel. +370 315 37 622
www.asrc.lt

Miesto stadionas, teniso kortai
Birutės g. 5, Alytus
Tel. +370 315 75 490
www.asrc.lt

Uždari teniso kortai
Pramonės g. 6, Alytus
Tel. +370 603 96 132

Alytaus medicininės reabilitacijos ir sporto centre yra 25 m baseinas, povandeninės srovės, sauna, sporto bei treniruoklių salės. Čia galima gauti profesionalių medikų konsultacijas ir visas sveikatinimo procedūras.
Pramonės g. 9, Alytus
Tel. +370 315 77 506
www.reabilitslauga.lt

Nuotykių parke „Tarzanija“ yra 7 skirtingo sudėtingumo trasos suaugusiems ir paaugliams bei viena speciali trasa vaikams nuo 3 iki 7 m.
Galima jodinėti čia auginamais žirgais ir poniais. Moksleiviams vedami edukaciniai užsiėmimai Vidzgirio botaninikos draustinyje. Žiemą nuotykių parke išliejama čiuožykla.

Radžiūnų g. 33, Radžiūnų k.,
Alytaus sen., Alytaus r.
Tel. +370 671 80 500
www.tarzanija.lt

EKSKURSIJOS

Ekskursijas ir žygius po Alytaus miestą bei apylinkes galite užsisakyti Alytaus turizmo informacijos centre.
S. Dariaus ir S. Girėno g. 1, Alytus
Tel.: +370 315 52 010, +370 687 07 703
www.alytus-tourism.lt

Pažintinė programa-ekskursija po AB „Alita“ ir jos gaminamos produkcijos degustacija
Miškininkų g. 17, Alytus
Tel. +370 618 90 243
www.alita.lt

Asociacija „Panemunės dzūkai“
siūlo pramoginius pasivažinėjimus karieta, vienkinkiu vežimu, vienkinkėmis rogėmis, paprastais ir elektriniais dviračiais numatytu maršrutu, pasivaikščiojimus su šiaurietiškomis lazdomis, teikia gido paslaugas, organizuoja renginius.
Kauno g. 3, Punia, Alytaus r.
Tel. +370 687 99 294

Ekskursija po Punios girininkijos miško muziejų ir Punios šilą
Tel. +370 698 15 720

Ekskursijos Algimanto Žemaičio gėlininkystės ūkyje
Vilniaus g. 10, Punios k., Punios sen., Alytaus r.
Tel. +370 686 84 314

Ekskursija Punioje
Tel. +370 687 99 294

Ekskursija Raižių mečetėje
Tel. +370 686 56 801

Ekskursija po Daugus ir apylinkes
Tel.: +370 315 69 595, +370 600 82 372

Ekskursija po Nemunaitį ir apylinkes
Tel. +370 615 51 683

Žygiai su Alytaus šiaurietiško ėjimo klubu
Tel.: +370 698 36 167, +370 698 25 069

EDUKACINĖS PROGRAMOS

Mieste

Alytaus kraštotyros muziejus veda edukacinius užsiėmimus archeologijos, istorijos ir etnografijos temomis
Savanorių g. 6, Alytus
Tel.: +370 315 73 505, +370 315 51 086
www.alytausmuziejus.lt

Alytaus teatro edukacinės programos
Rotušės a. 2, Alytus
Tel. +370 315 73 858
www.alytausteatras.lt

Anzelmo Matučio memorialinio muziejaus edukacijos
A. Matučio g. 8, Alytus
Tel. +370 315 53 172
http://www.alytausmuziejus.lt/matutis/

Antano Jonyno memorialinio muziejaus edukacijos
Liškiavos g. 17, Alytus
Tel. +370 315 52 151
www.alytausmuziejus.lt/jonynas/

Alytaus dailiųjų amatų mokyklos edukacinės programos
S. Dariaus ir S. Girėno g. 27, Alytus
Tel. +370 315 51 032
www.amatai.lt

Lėlių teatro „Aitvaras“ edukacinės programos
Rotušės a. 2, Alytus
Tel. +370 698 13 264
www.leliuteatrasaitvaras.lt

Rajone

Alovės bendruomenės „Susiedai“ edukaciniai užsiėmimai
Kepama naminė duona, dzūkiškos bulvinės bandos, galima išmokti drožti iš medžio, pinti iš vytelių ir iš bičių vaško lieti žvakes.
Mokyklos g. 5, Alovės k., Alovės sen., Alytaus raj.
Tel. +370 678 34 109

Bitininkystės edukaciniai užsiėmimai
Kopinėjamas medus, liejamos žvakės, kepamas medaus pyragas, supažindinama su bitininkystės papročiais ir įrankiais, bičių produktais.
Kaimo turizmo sodyba „Avilys“, Naujakurių g. 4, Radžiūnų k., Alytaus sen., Alytaus r.
Tel.: +370 611 24 692, +370 611 24 693

Daugų amatų kiemelio edukacinės programos
Pynimas iš vytelių, dekupažas, piešimas ant šilko. Kepama grikinė babka, pyragėliai su grybais.
Pergalės g. 2, Daugai, Alytaus r.
Tel. +370 682 51 780

Kančėnų bendruomenės edukaciniai užsiėmimai
Kepamas bulvių plokštainis, močiutės pyragas, raugiama kmynų gira, natūraliomis, ekologiškomis medžiagomis mokoma marginti velykinius margučius, veliami įvairūs gaminiai iš vilnos ir atskleidžiamos keramikos paslaptys.
Mokyklos g. 6, Kančėnų k., Daugų sen., Alytaus r.
Tel. +370 698 40 768

Pivašiūnų amatų centro edukaciniai užsiėmimai
Kepamos dzūkiškos bulvinės bandos, duona, pyragas, užsiėmimai vyksta medžio, vytelių pynimo, keramikos ir mažosios tekstilės dirbtuvėlėse, mokoma iš vaško lieti žvakes, veikia suvenyrų krautuvėlė.
Trakų g. 33, Pivašiūnai, Alytaus r.
Tel. +370 699 94 982

Punios Panemunės dzūko pirkioje
kepamos dzūkiškos bulvinės bandos ant kopūsto lapų ir dalijamasi senoviniais bulvinių patiekalų padažų receptais. Galima sužinoti kas yra razavi blynai. Pirkios priemenėje senovinėmis girnomis prisimalus miltų, išmokti juos kepti ant krosnies, kuri yra greta pirkios pastatytoje lauko pavėsinėje.
Kauno g. 3, Punia, Alytaus r.
Tel. +370 611 45 791

Indėniška edukacinė programa
Programa aktyviems ir žingeidiems, apie abiejų Amerikos kontinentų indėnų kultūrą, regionus, buitį, tradicijas.
Meškasalio k., Raitininkų sen., Alytaus r.
Tel. +370 616 14 142

DVIRAČIŲ NUOMA IR REMONTAS

Mieste

Dviračių remontas
Sudvajų g. 37, Alytus
Tel. +370 673 47 779
www.dviraciuremontas.lt

Dviračių nuoma ir remontas Parduotuvė „Dviratis plius“
Naujoji g. 54, Alytus
Tel.: +370 315 36 923, +370 618 14 476
www.dviratisplius.lt

ŠAUDYMAS IŠ LANKO

Lankininkų klubas „Žaliasis lankas“
Tel. +370 620 54 145
www.zaliasislankas.lt

UŽDARAS KARTODROMAS

Pramonės g. 21, Alytus
Tel.: +370 687 11 751, +370 656 14 922
www.kartingai.net

Rajone

Asociacija „Panemunės dzūkai“
pasivažinėjimai paprastais ir elektriniais dviračiais numatytu maršrutu.
Kauno g. 3, Punia, Alytaus r.
Tel. +370 687 99 294

DAŽASVYDIS, ŠAUDYMAS

„LT IMPERATOR“
Tel. +370 687 30 307
www.imperator.lt

REVŲ ŽIRGYNAS

Revų g. 1, Revų k., Alytaus sen., Alytaus r.
Tel. +370 688 86 260
www.zirgupramogos.irmas.lt

APŽVALGINIAI SKRYDŽIAI

Lėktuvu ir sklandytuvu Alytaus aeroklube
Miškininkų g. 3, Alytus
Tel. +370 687 32 889
www.aeroalytus.lt

Oro balionu Nemunaičio oreivių klube
Sodžiaus g. 9, Nemunaičio k.,
Alytaus sen., Alytaus r.
Tel. +370 650 56 489

Oro balionu Pocelonių oreivių klube
Tel. +370 615 70 543
www.edorna.lt

PRAMOGINĖ ŽVEJYBA

„DidelėsŽuvys.lt“
Margirio g. 12, Punios k., Punios sen., Alytaus r.
Tel. +370 685 75 778
www.dideleszuvys.lt

VALČIŲ, PLAUSTŲ IR BAIDARIŲ NUOMA

Aleksas ir Liudmila Bagdanavičiai
Tel. +370 698 80 611

Dzūkijos vandenis
Tel. +370 686 02 052
www.dzukijosvandenis.lt

G. Tacionis
Tel. +370 687 58 089

Irklavimo klubas „Srautas“
Tel. +370 616 46 618

S. Guzevičius
Tel. +370 611 30 305

Pramoginis plaukimas plaustu Daugų ežere
Tel. +370 612 74 072

Vikingų laivo nuoma
Daugų irklavimo bazė
Kalvų g. 15, Salos k., Daugų sen., Alytaus r.
Tel.: +370 315 69 395, +370 612 77 423

Turizmo klubas „Dzūkijos vingis“
Tel. +370 650 26 788
www.dzukijosvingis.lt

KULTŪRINIŲ RENGINIŲ VIETOS

Alytaus miesto teatras
Rotušės a. 2, Alytus
Tel. +370 315 51 709
www.alytausteatras.lt

Alytaus kultūros ir komunikacijos centras
Pramonės g. 1A, Alytus,
Tel. +370 315 77 147
www.akkc.lt

Lėlių teatras „Aitvaras“
Rotušės a. 2, Alytus
Tel. +370 698 13 264
www.leliuteatrasaitvaras.lt

Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka
Seirijų g. 2, Alytus
Tel. + 370 315 73 102
www.alytus.mvb.lt

Alytaus Jaunimo centras
Tvirtovės g. 3, Alytus
Tel. +370 315 25 915
www.ajc.lt

Alytaus miesto bendruomenės centras
Jaunimo g. 3, Alytus
Tel. +370 315 76 570
www.ambc.lt

Kino teatras „Dainava“
Rotušės a. 11, Alytus
Tel. +370 315 76 228
www.kinasdainava.lt

Alytaus r. Daugų kultūros centras
Ežero g. 30, Daugai, Alytaus r.
Tel. +370 315 69 239
www.daugukc.lt

Alytaus r. Simno kultūros centras
Vytauto g. 38, Simnas, Alytaus r.
Tel. +370 315 60 380
www.simnokc.lt

Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka
Naujoji g. 48, Alytus
Tel. +370 315 75 250
www.alytus.rvb.lt

NAKTINIAI KLUBAI

„Bari“
Naujoji g. 50, Alytus
Tel. +370 687 91 952

„Elit“
Ugniagesių g. 8, Alytus
Tel. +370 698 45 326

APGYVENDINIMAS

VIEŠBUČIAI

„Dzūkija“**
Pulko g. 14, Alytus
Tel. +370 315 52 002
Tel./faks. +370 315 51 345
www.hoteldzukija.lt

„Odė“***
Naujoji g. 8C, Alytus
Tel. +370 315 32 929
Faks. +370 315 20 871
www.ode.lt

„Senas namas“***
Užuolankos g. 24, Alytus
Tel. +370 315 53 489
Faks. +370 315 51 643
www.senasnamas.lt

„Vaidila“***
Rotušės a. 12, Alytus
Tel. +370 315 56 188
Tel./faks. +370 315 56 189
www.vaidila.lt

SVEČIŲ NAMAI

„Šolena“
Rato g. 7A, Alytus
Tel.: +370 682 49 202, +370 315 21 044
www.solena.lt

„Linas“
Senoji g. 2, Alytus
Tel. +370 682 65 950
www.motelislinas.lt

KAMBARIŲ NUOMA

Mieste

Butų nuoma Alytuje
Vilniaus g. 18, Alytus
Tel. +370 675 04 901

Kambarių nuoma
Gilių g. 9, Alytus
Tel.: +370 698 76 294, +370 686 21 279

Ulonų užeiga
Ulonų g. 31, Alytus
Tel. +370 609 72 121

Rajone

Daugų irklavimo bazė
Kalvų g. 15, Salos k., Daugų sen., Alytaus r.
Tel.: +370 315 69 395, +370 612 77 423

Poilsiavietė „Daugų sala“
Maironio g. 85, Salos k., Daugų sen., Alytaus r.
Tel. +370 687 39 416

Alytaus kolegijos bendrabutis
Studentų g. 14, Alytus
Tel. +370 676 41 033

Alytaus profesinio rengimo centro bendrabutis
A. Jonyno g. 12, Alytus
Tel. +370 616 34 953

Nakvynė ir pusryčiai
Suvalkų g. 53, Alytus
Tel.: +370 315 72 427, +370 601 05 393

Daugų technologijos ir verslo mokyklos bendrabutis (priimamos tik grupės)
Jaunystės g. 2, Daugai, Alytaus r.
Tel.: +370 315 72 790, +370 655 14 523

Daugų Vlado Mirono gimnazijos bendrabutis (priimamos tik grupės)
Pergalės g. 6, Daugai, Alytaus r.
Tel.: +370 686 90 732, +370 659 54 502

Kambarių nuoma „Vigiris“
Turgaus a. 3, Daugai, Alytaus r.
Tel. +370 650 54 210

POILSIS KAIME

Alytaus seniūnija

„Avilys“, kaimo turizmo sodyba
Naujakurių g. 6, Radžiūnų k., Alytaus sen., Alytaus r.
Tel.: +370 611 24 692, +370 611 24 693

Butrimiškių ranča, kaimo turizmo sodyba
Ūdrijos kel. 27, Butrimiškių k., Alytaus sen., Alytaus r.
Tel. +370 699 42 929
www.butrimiskiuranca.lt

„Dzūkijos dvaras”, svečių namai
Tarzanijos g. 1, Radžiūnų k., Alytaus sen., Alytaus r.
Tel. +370 671 80 500,
www.dzukijosdvaras.lt

Ginto Pavolo kaimo turizmo sodyba
Volungės k., Alytaus sen.,
Alytaus r.
Tel. +370 698 72 989

„Saulakalnis“, svečių namai
Praniūnų g. 5, Praniūnų k., Alytaus sen., Alytaus r.
Tel. +370 672 29 982
www.saulakalnis.lt

Miroslavo seniūnija

„Atesys“, kaimo turizmo sodyba
Ežero g. 15, Atesninkų k., Miroslavo sen., Alytaus r.
Tel.: +370 616 46 956, +370 611 54 200
www.atesys.lt

Alovės seniūnija

Genutės kaimo turizmo sodyba
Alovės k., Alovės sen., Alytaus r.
Tel. +370 610 44 650

Vila Dominyka, kaimo turizmo sodyba
Sausvingio g. 6, Ilgų k., Alovės sen., Alytaus r.
Tel. +370 683 15 020

Poilsiavietė „Skirnuva“
Kaniūkų k., Alovės sen., Alytaus r.
Tel. +370 682 67 313

Daugų seniūnija

Dvarčėnų dvaras, kaimo turizmo sodyba
Suvingio g. 5, Dvarčėnų k., Daugų sen., Alytaus r.
Tel. +370 698 36 777
www.dvarcenudvaras.lt

„Pas gandrus“, kaimo turizmo sodyba
Gandrų g. 7, Salos k., Daugų sen., Alytaus r.
Tel. +370 611 79 938
www.pasgandrus.lt

„Vigiris“, kaimo turizmo sodyba
Dusmenų g. 9, Daugų k., Daugų sen., Alytaus r.
Tel. +370 650 54 210

Nemunaičio seniūnija

„Po uosiu“, kaimo turizmo sodyba
Kalnėnų g. 28, Kalnėnų k., Nemunaičio sen., Alytaus r.
Tel. +370 614 21 035

Raitininkų seniūnija

„Genutės ranča“, kaimo turizmo sodyba
Gardino g. 22, Meškasalio k., Raitininkų sen., Alytaus r.
Tel. +370 686 87 259
www.genute.lt

„Pas Algirdą“, kaimo turizmo sodyba
Piliakalnio k., Raitininkų sen., Alytaus r.
Tel. +370 686 87 259
www.genute.lt

„Pas Robertą“, kaimo turizmo sodyba
Piliakalnio k., Raitininkų sen., Alytaus r.
Tel. +370 614 28 857

Radzevičių kaimo turizmo sodyba
Ežerų g. 1, Galintėnų k., Raitininkų sen., Alytaus r.
Tel. +370 612 95 687

Stasio Slavinsko kaimo turizmo sodyba
Piliakalnio g. 12, Piliakalnio k., Raitininkų sen., Alytaus r.
Tel.: +370 685 12 255, +370 620 13 131

Remeikių kaimo turizmo sodyba
Gailinto g. 6, Piliakalnio k., Raitininkų sen., Alytaus r.
Tel.: +370 650 26 788, +370 682 73 486

Viliaus Vaicekausko kaimo turizmo sodyba
Gailinto g. 10, Galintėnų k., Raitininkų sen., Alytaus r.
Tel. +370 685 56 650

Pivašiūnų seniūnija

Kupinų kaimo turizmo sodyba
Mikalavo g. 13, Mikalavo k., Pivašiūnų sen., Alytaus r.
Tel. +370 699 28 907
www.kupinusodyba.lt

„Meilės laiptai“, kaimo turizmo sodyba
Tabalenkos k., Pivašiūnų sen., Alytaus r.
Tel. +370 687 72 630
www.meileslaiptai.ucoz.com

Viktorijos kaimo turizmo sodyba
Trakų kel. 35, Skraičionių k., Pivašiūnų sen., Alytaus r.
Tel.: +370 618 54 228, +370 698 34 659
www.viktorijossodyba.lt

Simno seniūnija

„Burlingė“, kaimo turizmo sodyba
Kaštonų g. 101, Metelytės k., Simno sen., Alytaus r.
Tel.: +370 315 58 235, +370 659 95 934
www.burlinge.lt

„Giluitis“, kaimo turizmo sodyba
Giluičių k., Simno sen., Alytaus r.
Tel.: +370 611 54 200, +370 315 40 191
www.giluitis.lt

Juozo Račkausko kaimo turizmo sodyba
Vanagėlio g. 52, Simno m., Alytaus r.
Tel. +370 687 70 398
www.simne.lt

„Metelytė“, kaimo turizmo sodyba
Kaštonų g. 15, Metelytės k., Simno sen., Alytaus r.
Tel. +370 610 33 445

Polsio bazė „Giluitis“
Giluičio k., Simno sen., Alytaus r.
Tel.: +370 315 60 232, +370 687 90 413

MAITINIMAS

Mieste

Restoranas „Senas namas“
Užuolankos g. 24, Alytus

Restoranas – baras „Sky Lounge“
Naujoji g. 3, Alytus

Restoranas – alaus rūsys „Vaidila“
Rotušės a. 12, Alytus

Kavinės

Dzūkų svetainė
Rotušės a. 16, Alytus

Dzūkų užeiga
Naujoji g. 2C, Alytus

„In Constantia“
Rotušės a. 16, Alytus

„Jin mei“ kinų restoranas
Rotušės a. 12A, Alytus

„Juoda katė“
Jaunimo g. 22, Alytus

„Odė“
Naujoji 8C, Alytus

„Palermo“
Rotušės a. 2A, Alytus

„Prieplauka“, „Fito baras“
Tilto g. 2, Alytus

„Skrydis“
Vilniaus g. 13, Alytus

„Sushi baras“
Pulko g. 14, Alytus

Šašlykinė
Ulonų g. 67, Alytus

Tuko blyninė
Rotušės a. 15, Alytus

Ulonų užeiga
Ulonų g. 31, Alytus

Vyninė „Vino Tappo“
Ugniagesių g. 10, Alytus

„CanCan pizza“
Santaikos g. 34G, Alytus

„Charlie pizza“
Naujoji g. 7E, Alytus

„Čili pica“
Ūdrijos g. 2, Alytus

Rajone

„Hesburger“
Kauno g. 1, Miklusėnų k., Alytaus sen., Alytaus r.

Poteronių kaimo kavinė
Vilniaus g. 40, Poteronių k., Alovės sen., Alytaus r.

Kavinė „Suvingis“
Vytauto g. 5, Daugai, Daugų sen., Alytaus r.

Kavinė „Vigiris“
Turgaus a. 3, Daugai, Daugų sen., Alytaus r.

„Gintaro užeiga“
Vilties g. 7, Tolkūnų k., Miroslavo sen., Alytaus r.
Tel. užsakymams +370 615 73 006

NAUDINGA INFORMACIJA

Alytaus miesto ir rajono kodas – (8 315)
Tarptautinis kodas – +370 315

Telefonų informacija – 118, 1588

Pagalbos telefonas – 112

Techninė pagalba kelyje – 1888

Policija
Jotvingių g. 8, Alytus
Tel. 112, +370 315 55 600

Ligoninė
Ligoninės g. 12, Alytus
Tel.: +370 315 56 301, +370 315 56 300

Autobusų stotis
Naujoji g. 17L, Alytus
Tel. +370 315 52 333

Vienas seniausių balneologinių kurortų Lietuvoje, įsikūręs pačiame šalies centre, yra ideali vieta poilsiui tiems, kas vertina ilgametę patirtį ir gydymo tradicijas. Gydomoji mineralinio vandens galia nuo seno viliojo čia atvykti Lietuvos kunigaikščius, rašytojus, poetus, dailininkus, muzikantus... Visi jie paliko pėdsaką šiame nedideliame jaukiame kurorte, iš visų pusių apsuptame Nemuno kilpų ir žaliuojančių miškų.

Šiandien Birštonas vilioja ne tik moderniomis gydyklomis, sanatorijomis, Europoje pripažintu mineraliniu vandeniu, bet ir svetingais viešbučiais, restoranais, aktyvaus laisvalaikio galimybėmis bei įsimintinais renginiais. Juk ne veltui Birštonas vadinamas Lietuvos džiazo Meka.

Kaip atvykti į Birštoną?

Automobiliu
Birštonas yra kelyje E28 (A16).
Iš: Vilniaus – 90 km, Kauno – 40 km,
Klaipėdos – 250 km, Palangos – 270 km.

Autobusu
Tiesioginiai reisai: Vilnius
(www.autobusustotis.lt),
Kaunas (autobusubilietai.lt).
Su persėdimu: Klaipėda (www.klap.lt),
Palanga (www.autobusubilietai.lt).

Lėktuvu
Vilnius 90 km (www.vilnius-airport.lt).
Iki autobusų stoties 20 min. viešuoju transportu
(www.vilniustransport.lt).
Kaunas 60 km (www.kaunas-airport.lt).
Iki autobusų stoties 1 val. viešuoju transportu
(www.kvt.lt).
Palanga 270 km (www.palanga-airport.lt).
Iki autobusų stoties 20 min. viešuoju transportu
(Tel. +370 460 53 333).

Traukiniu
Artimiausia stotis: Kaunas (40 km)
(iki autobusų stoties 5 min. pėsčiomis),
Vilnius (90 km)
(iki autobusų stoties 3 min. pėsčiomis)
www.litrail.lt.

Keltu
Artimiausias jūrų uostas: Klaipėda (250 km)
Tiesioginiai reisai iš Karlshamno (Švedija),
Kylio (Vokietija) www.dfdsseaways.lt

Birštono turizmo informacijos centras
B. Sruogos g. 4, LT-59209 Birštonas
Tel./faks. +370 319 65 740
www.visitbirstonas.lt

Tarptautinis džiazo muzikos festivalis vykstantis kas dveji metai kovo mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 4, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Tarptautinis ansamblių festivalis-konkursas „Muzikuokime drauge“ kovo mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 4, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Respublikinis suaugusiųjų tautinių šokių grupių konkursas „Pora už poros“ balandžio mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 4, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Tarptautinės A. Mikėno memorialinio sportinio ėjimo varžybos balandžio mėn.
Birštono sporto centras, B. Sruogos g. 16, Birštonas, www.birstonosportas.lt

Regioninė kapelijų šventė „Griežk Lietuvi!“ balandžio mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 4, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Birštono pavasario ilgo nuotolio regata (nacionalinė regata) balandžio mėn.
Birštono sporto centras, B. Sruogos g. 16, Birštonas, www.birstonosportas.lt

Tarptautinė Lietuvos dviračių „Plento taurė“ balandžio mėn.
Birštono sporto centras, B. Sruogos g. 16, Birštonas, www.birstonosportas.lt

Respublikinis avangardinės mados festivalis-konkursas „Avangardas“ gegužės mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 4, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Birštono kurorto šventė birželio mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 4, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Folklorinių ansamblių šventė „Ten kur Nemunas vingiuoja“ birželio mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 2, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Tapytojų pleneras „Birštonas“ birželio mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 4, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Tarptautinis galiūnų turnyras „Nemuno galiūnas“ liepos mėn.
Birštono sporto centras, B. Sruogos g. 16, Birštonas, www.birstonosportas.lt

Sakralinės muzikos festivalis
„Vargonų vasara Birštone“ liepos mėn.
Birštono šv. Antano Paduviečio bažnyčia, Birutės g. 14, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Birštono vasaros menų akademijos koncertai
liepos mėn.
Birštono kurhauzas, B. Sruogos g. 4, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Tradicinė tarptautinė irklavimo šventė
„Gintaro keliui atminti“ rugpjūčio mėn.
Birštono sporto centras, B. Sruogos g. 16, Birštonas, www.birstonosportas.lt

Šventinė fiesta „Vasaros mozaika“ rugpjūčio mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 4, Birštonas
www.birstonokultura.lt

Renginių ciklas
„Gruodis – šventinių pramogų mėnuo“
Renginių organizatoriai pasilieka teisę keisti renginių programą.
Plačiau www.visitbirstonas.lt

Tautinių šokių festivalis „Jievarų tiltais“ spalio mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 4, Birštonas, www.birstonokultura.lt

Tarptautinis sportinių šokių konkursas „Birštono ruduo“ lapkričio mėn.
Birštono kultūros centras, Jaunimo g. 4, Birštonas, www.birstonokultura.lt

LANKYTINOS VIETOS

GAMTOS PAMINKLAI:

Nemuno kilpų regioninis parkas

Tai vienas didžiausių šalies regioninių parkų, užimantis daugiau kaip 25 tūkstančių hektarų teritoriją, buvo įkurtas 1992 metais. Nemuno kilpų regioninio parko teritorija apima didesnę dalį Birštono savivaldybės ir dalį Alytaus bei Prienų rajonų. Parko įkūrimo tikslas – išsaugoti unikalų kraštovaizdį, gamtos ir architektūros paminklus, retus augalus ir gyvūnus. Kraštovaizdžio autorius – Nemuno upė, kuri 65 km atkarpoje teka visų pasaulio šalių kryptimis ir suformavo 3 įspūdingas kilpas: Punios, Balbieriškio ir Prienų – Birštono. Vietomis Nemuno slėnio gylis siekia 40 m.

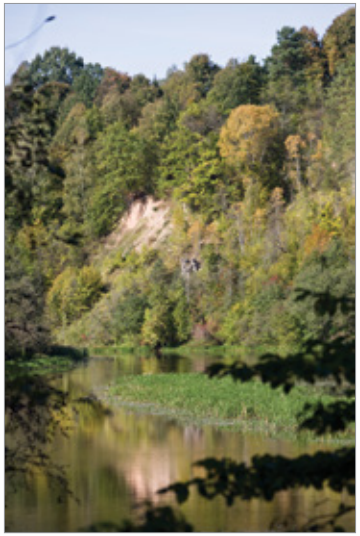

Škėvonių atodanga

Tai viena žinomiausių kvartero amžiaus uolienų atodangų Nemuno slėnio šlaituose. Daugiau nei pusę kilometro besitęsianti atodanga – unikalaus Škėvonių gūbrio pjūvis, su ryškiais dviejų paskutiniųjų ledynmečių ir tarpledynmečio nuogulų sluoksniais. Išlikusi dūlėjimo pluta siekia 1-2,5 m storio (maždaug 5 m aukštyje virš vandens matoma rausvai ruda ir gelsva juosta). Atodangos aukštis siekia 33 metrus.
Nuo 1984 m. Škėvonių atodanga yra valstybinis gamtos paminklas.
Ji įtraukta ir į vertingiausių Šiaurės vakarų Europos geologinių objektų sąrašą. Geriausiai atodanga matoma plaukiant Nemunu arba iš kitos upės pusės, Giraitiškių poilsiavietės.

Konglomerato uola „Ožkų pečius“

Žideikonių km., Jiezno sen., Prienų raj.
Uola žvelgia į dviejų gražiausių Birštono savivaldybės upių Nemuno ir Verknės santaką. Neįprastą 6 m aukščio korėtą smėlio, žvyro, gargždo ir riedulių uolą žmonės nuo seno vadino Ožkų pečiumi, nes čia mėgusios laipioti ir prieš saulę šildytis apylinkių stirnos, vietinių vadinamos ožkomis. Šią vietą buvo pamėgę ir sielininkai. Ties uola jie kasmet lediniame Verknės vandenyje maudydavo tuos, kurie sielius plukdydavo pirmą kartą.
1984 m. uola paskelbta geologiniu gamtos paminklu.
Gražiausias jos vaizdas atsiveria plaukiant Verknės upe.

Siponių atodanga

Siponių km., Birštono sav.
Siponių atodangos aukštis – 35 m, ilgis – 600 m. Joje slūgso paskutiniojo mūsų planetos geologinio periodo (kvartero) uolienos: smėlis, žvyras, molis, moreninis priemolis. Pastarasis sudaro bene storiausius keturis sluoksnius. Ji saugoma Siponių kraštovaizdžio draustinyje.
1997 m. atodanga paskelbta geologiniu gamtos paminklu.
Geriausiai atodanga matosi plaukiant Nemunu.

Velniabliūdžio pažintinis gamtos takas

Velniabliūdis – vienintelė aukštapelkė Prienų kilpoje, savo forma primenanti dubenį. Keliaudami 0,3 km ilgio taku susipažinsite su miško ir pelkės gyventojais bei būdingiausiais augalais, iš kurių svarbiausi – kiminai. Šaknų neturinčios samanos itint reikšmingos pelkei – apatinė jų dalis nuolat apmiršta ir po truputį grimzta gilyn. Taip susidaro durpės. Seniau šiose vietovėse iškastos durpės buvo naudojamos purvo vonioms Birštono gydyklose.

ARCHEOLOGINIAI – ISTORINIAI PAMIKLAI

Birštono piliakalnis (Vytauto kalnas)

Vytauto parko pietrytinė dalis, Birštonas

Tai vienas aukščiausių (šlaitų aukštis siekia iki 40 m) ir žinomiausių piliakalnių Lietuvoje. XIV a. pab. ant piliakalnio stovėjo medinė Birštono pilis, kuri buvo Trakų kunigaikštystės gynybinės sistemos dalis ir vienas iš Vytauto medžioklės dvarų. Pilis istoriniuose šaltiniuose pirmą kartą minima 1382 m., kuomet, anot Vygando Marburgiečio, viena iš trijų Trakų kunigaikštystę puolusių kryžiuočių kariuomenės dalių „nuėjo Birštono pilies link, bet greitai atsitraukė“. Gilių, šaltiniuotų raguvų, klampia šaltiniuota pelke, pylimu ir įtvirtintu papiliu apjuosta pilis ne kartą buvo pulta kryžiuočių, tačiau niekada nepaimta. 1401 m. Birštonas minimas kaip Vytauto dvaras, o 1423 m. – kaip jo žmonos Julijonos Vytautienės medžioklės dvaras. Tuomet pilyje lankėsi kunigaikščiai ir kiti didikai, atvykdavę į medžioklės. Kartais pilis tapdavo ir prieglobsčiu nuo karų ar kitų neramumų. Birštono pilyje 1473 m. gyvenęs karalius Kazimieras Jogailaitis su šeima, slėpėsi nuo šalyje siautėjusios maro epidemijos. Vėliau pilis netekusi gynybinės reikšmės ir nunykusi iki XVII a. Piliakalnio žvalgomuosius archeologinius tyrimus 1953 m. atliko Lietuvos istorijos institutas. Rasta lipdytos grublėtu paviršiumi ir žiestos keramikos. Radinius saugo Lietuvos nacionalinis muziejus. 1968 m. archeologai nustatė piliakalnio teritoriją. Piliakalnis įrašytas į kultūros vertybių registrą, unikalusis kodas 22963.

Paverknių piliakalnis

Verknės kairiajame krante, Medeikonių km., Birštono sav.

Šį 14 m aukščio kalną vietiniai žmonės dar vadina Ginkaus kalnu, Žydeikonių bei Kisieliškės vardais. XI-XII a. čia stovėjusi medinė pilaitė, kuri du kartus buvo užpulta priešų ir sudeginta. Didesnioji piliakalnio dalis suardyta erozijos, dalis piliakalnio nuslinkusi į Verknę. Išlikęs tik vakarinis šlaitas ir pylimas.

Piliakalnio žvalgomuosius archeologinius tyrimus 1953 m. ir 1971 m. atliko Lietuvos istorijos institutas, o 1994 m. tyrinėjimams vadovavo archeologas Gintautas Zabiela. Naujausi tyrinėjimai atlikti 2010 m. Piliakalnis įrašytas į kultūros vertybių registrą, unikalusis kodas 22967.

KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI

Biuvetė

B. Sruogos g. 3, 59541 Birštonas
Darbo laikas: I-VII 7.30-18.00

Žodis „biuvetė“ yra kilęs iš prancūzų kalbos. Tai statinys ant mineralinio šaltinio, iš kurio imamas trykštantis mineralinis vanduo (Tarptautinių žodžių žodynas).

Dar XIX a. Birštono mineralinio vandens šaltiniams buvo pastatyti rentiniai ir stogeliai. 1879 m. atrastą ir ištirtą šaltinį kurorto savininkas I. Kvinta pavadino dukters garbei „Viktorija“, tačiau vėliau rašytojo J. Tumo-Vaižganto siūlymu šis šaltinis pavadintas „Vytautas“. Nuo 1928 m. šaltinio versmę žymėjo banginio pavidalo skulptūra, iš kurios nasrų bėgdavo mineralinis vanduo. Pastačius Kauno HE, kurorto simboliu tapusią skulptūrą paskandino patvinęs Nemunas. 1960 m. hidrogeologai atrado mineralinio vandens šaltinį, chemine sudėtimi panašų į istorinio šaltinio skonį, kuriuo mėgavosi prezidentas A. Smetona, rašytojas J. Tumas-Vaižgantas (skulptorius J. Zikaras). Šiandien šis vanduo teikiamas tik į Geltonąją biuvetę, Vytauto parke.

Birštono kurhauzas

B. Sruogos g. 2, 59209 Birštonas

Žodis „kùrhauzas“ yra kilęs iš vokiečių kalbos. Tai poilsio namų koncertų, šokių salė su bufetu (Tarptautinių žodžių žodynas).

Birštono kurhauzas yra vienas iš nedaugelio išlikusių tokio tipo pastatų Lietuvoje, 2006 m. įrašytas į architektūros paveldo objektų sąrašą. 1885 m. Birštono kurorte jau stovėjo restoranas, kuris tarpukariu buvo kapitališkai rekonstruotas, interjeras dekoruotas K. Šimonio pano, įrengta lauko terasa su staliukais po skėčiais. Birštono kurorto direktoriaus Balio Matulionio nurodymu kurhauze buvo atidaryta viena pirmųjų dietinio maitinimo įstaigų Lietuvoje. Antrojo pasaulinio karo metu tai buvo bene vienintelis nuo gaisro nukentėjęs pastatas Birštone. Gaisro metu kurhauze sudegė interjeras. Po karo statinys rekonstruotas ir įgavo šiandienines formas. 2013 m. birželio 6 d. po rekonstrukcijos atidarytas. Čia vyksta koncertai, konferencijos, meno parodos.

Pastatas įrašytas į kultūros vertybių registrą, unikalusis kodas 30782.

Senoji gydykla

Birutės g. 31, 59541 Birštonas

Netrukus po oficialaus kurorto statuso suteikimo Birštonui (1854 m.), mieste buvo pastatytas vandens gydyklų pastatas. 1924 m. oficialiu kurorto valdytoju tapo Raudonojo kryžiaus organizacija, įsipareigojusi tuometiniam Sveikatos departamentui modernizuoti ir plėtoti kurortą. Reikšmingu įvykiu kurorto istorijoje tapo gydymas purvu. Specialiai tam 1927 m. buvo pastatyta ir iki šiol veikianti „Tulpės“ sanatorijos purvo gydykla. Tuo metu lietuvių kalboje vietoj žodžio „vonia“ buvo vartojamas žodis „tynia“, tad naujoji purvo gydykla buvo vadinama – „Purvotynia“.

Jundeliškių dvaras
Jundeliškių k., Birštono sen.
Vienintelis iš daugelio Paverknės dvarelių, išlikęs iki šių dienų. XVI a. pab. šioje vietoje susiformavo palivarkas, kurio savininkai nuolat keitėsi. 1627 m. dvaras atiteko vengrų kilmės bajorams Eperješams, valdžiusiems jį beveik šimtą metų. XIX a. Paverknių (Jundeliškių) dvaro savininkais tapo Moravskių giminė. Ryškesnį pėdsaką čia paliko humanistas, rašytojas, gydytojas Stanislovas Moravskis (1802-1853). Šiame dvare užaugo, o vėliau, būdamas 36 metų amžiaus sugrįžo ir, pasirinkęs atsiskyrėlio gyvenimą, praleido paskutiniuosius savo 15 gyvenimo metų. Tuo metu S. Moravskis ne tik rašė, domėjosi gydomaisiais augalais, bet ir puoselėjo greta dvaro užveistą parką su retais introdukuotais augalais. S. Moravskis pirmasis į Lietuvą atvežė ir išplatino jurginus, šiandien puošiančius beveik kiekvieną sodybą.

Šv. Antano Paduviečio bažnyčia
Birutės g. 14, 59217 Birštonas
Tel. +370 319 56 250
Mūrinę Birštono bažnyčią 1900-aisiais suprojektavo garsus architektas Vaclovas Michnevičius. 1909 m. bažnyčia pašventinta Šv. Antano Paduviečio titulu. Birštono bažnyčia yra neogotikinė, su aukštu bokštu. Vidus trijų navų, skliautuotas, grindys iš akmens plokščių, mozaikinės. Bažnyčios centriniame altoriuje yra Aušros Vartų Švč. M. Marijos paveikslas (autorius Stanislovas Gobiata), kairės pusės šoniniame altoriuje esantis paveikslas „Šv. Juozapas su Kūdikėliu“ kaip manoma yra iš buvusios XVIII a. Birštono medinės bažnyčios.
Šiandien bažnyčioje švenčiami Šv. Antano Paduviečio, Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės, Švč. Mergelės Marijos, Gailestingumo Motinos atlaidai, vyksta sakralinės muzikos koncertai.

Šv. Apaštalų Petro ir Pauliaus bažnyčia
Nemajūnai, Birštono sav.
Mob. tel. +370 683 98 588
1878 m. pastatyta Nemajūnų bažnyčia su dviem fasadiniais bokštais ir bokšteliu ant stogo yra vienintelis originalus medinės neogotikos liaudies meistrų kūrinys Lietuvoje, tačiau joje persipina ir kiti architektūros stiliai. Pagrindinė kompozicijos idėja – romantinė viduramžių nostalgija, siekimas imituoti žinomo gotikos paminklo – Šv. Onos bažnyčios pagrindinį fasadą. Stačiakampis bažnyčios planas sukurtas pagal klasicizmo tradicijas, tuo tarpu stambiam pastato kupolui, iš dalies ir dvibokštei fasado struktūrai bei interjero kompozicijai būdingi neobaroko bruožai. Bažnyčios interjerą puošia Sankt Peterburgo dailės akademijos akademiko, dailininko Nikodemo Silvanavičiaus šiai bažnyčiai nutapyti du paveikslai – „Šv. apaštalai Petras ir Povilas“ (1833 m.) bei „Kristus ir Šv. Marija Magdalietė“ (1892 m.). Už didžiojo altoriaus kairėje pusėje esančių durų su vitražiniais stiklais yra Šv. Marijos koplyčia, kurios grindys užklotos XIX a. tautodailės kūriniu – iš 64 jaunamarčių juostų surištu kilimu.
Bažnyčia įrašyta į kultūros vertybių registrą, unikalusis kodas 21172.

Birštono muziejus
Vytauto g. 9, 59211 Birštonas
Tel. +370 319 65 606
www.birstonomuziejus.lt
Darbo laikas: II-V 10.00-18.00, VI 11.00-17.00, VII 11.00-16.00

Birštono muziejuje lankytojus pasitinka ekspozicija, pasakojanti apie kurorto praeitį, pateikiami kurorto raidos istoriniai faktai, eksponuojami ir gydymui naudoti įvairūs prietaisai. Įdomiausias jų yra medinio vamzdžio, kuriuo XIX a. antroje pusėje iš šaltinių į gydyklas tekėjo mineralinis vanduo, fragmentas bei varinė mineralinio vandens vonia.

Sakralinis muziejus
Birutės g. 10, 59217 Birštonas
Tel. +370 319 65 699
www.sakralinis.lt
Darbo laikas: II-V 10.00-18.00, VI 11.00-17.00, VII 11.00-16.00

Sakralinio meno muziejus įrengtas senojoje klebonijoje šalia bažnyčios. Tai pirmasis tokio pobūdžio muziejus Lietuvoje po atkurtos Nepriklausomybės. Muziejaus lankytojai gali susipažinti su memorialinėmis ekspozicijomis, skirtomis Šventosios Romos bažnyčios kardinolui Vincentui Sladkevičiui ir arkivyskupui kankiniui Teofiliui Matulioniui. Muziejuje eksponuojami vertingi sakralinio meno pavyzdžiai: tapybos darbai, skulptūra, tekstilė, liturginiai indai, liaudies menas.

Nemuno kilpų regioninio parko lankytojų centras
Tylioji g. 1, 59206 Birštonas
Tel. +370 319 65 613
Tel./faks. +370 319 65 610
www.nemunokilpos.lt
Darbo laikas: I-IV 8.00-17.00, V 8.00-15.45, VI 10.00-16.00

Nemuno kilpų regioninio parko lankytojų centre galima užsisakyti ekskursiją pagal pasirinktus maršrutus.

SKULPTŪROS

Skulptūra Vytautui Didžiajam
Vytauto parke
„Vytautos Didžiojo“ paminklą iš šviesiai rausvo granito 1998 m. iškalė skulptorius G. Jokūbonis, architektas V. Čekanauskas. Skulptorius įgyvendino daugelio birštoniečių mintis – „grąžinti“ Vytautą su žirgu į savo medžioklės vietas.
Skulptorius G. Jokūbonis nukalė Vytautą tarsi suaugusį su žirgu, tuo būdu pabrėždamas Vytautą kaip karingą ir žygių ištroškusį žmogų. Skulptūrai granitas buvo atvežtas iš Vytauto laikų Lietuvos žemių – Ukrainos. G. Jokūbonio skulptūroms būdinga vidinė ramybė, orumas, būtent šiuos bruožus galima įžvelgti ir „Vytauto Didžiojo“ skulptūroje, kuri tarsi byloja kunigaikščio besigėrėjimą ramiu Birštono kurortu.

Paminklas Jonui Basanavičiui

J. Basanavičiaus a.

Birštone esančios skulptūros yra įvairaus laikotarpio. Seniausias yra Jono Basanavičiaus biustas, pastatytas 1939 m. Paminklo pastatymo darbai finansuoti iš kurorto rinkliavos. Sovietmečiu biustas išliko nenugriautas.

Skulptūros autorius A. Aleksandravičius buvo asmeniškai pažįstamas su daktaru J. Basanavičiumi. Paminklas įrašytas į kultūros vertybių registrą, unikalusis kodas 8616.

Paminklas Baliui Sruogai

Vytauto parke

1997 m. spalio 16-ąją minint 50-ąsias rašytojo mirties metines, Birštono senajame parke, dvylikos liepų pusratyje iškilo G. Plechavičiaus sukurtas pilko akmens B. Sruogos biustas. 1945-ųjų liepą B. Sruoga, grįžęs iš Štuthofo koncentracijos stovyklos, apsigyveno Birštone. Rašytojui šio miestelio ramybė buvo tarsi rojus. Rašytojas gyveno „Baltojoje viloje“, kuri 1982 m. buvo nugriauta. B. Sruoga Birštone ne tik gydėsi, bet ir kūrė eilėraščius poezijos rinkiniui „Giesmės Viešnelei Žydriajai“, parašė atsiminimų knygą apie Štuthofo mirties stovyklą – „Dievų miškas“.

Dainų kalnelis

Birutės g., šalia Šv. Antano Paduviečio bažnyčios

Medžio skulptūrų ansamblis „Dainų kalnelis“ sukurtas Baltijos šalių simpoziumo, vykusio 1998 m. Birštone, metu. Kūrinius liaudies dainų temomis drožė meistrai iš Latvijos, Lenkijos ir Lietuvos. Daina lietuviui – meditacija, sveikata, menas, Tėvynė. Tautodailininkų kūriniai šviečia išdidumu, ramybe, pagarba darbui, žmogui, dainai, laisvei, paukščiui, saulei.

Šis dainų kalnelis yra įdomus tuo, jog nė viena sukurta skulptūra nevaizduoja nukryžiuotojo, Marijos ar kurio šventojo. Čia piemenėlis dūdele dūduoja, vyrai sėja, kulia, moterys riša rugių pėdus. Po darbų – dainos ir muzika... Žmonės iš skulptūrų žvelgia linksmi, jie susibūrę groja ir dainuoja. Muzikantų rankose kanklės, smuikas, armonika, būgnas – lietuviški kapelų instrumentai. Kitose skulptūrose išdidusis Neptūnas globoja Nemuno žvejį, žvelgia Dainų karalius, Angelas skrenda trimituodamas gerąją naujieną.

Atminties takas

Tautodailininkai, medžio drožėjai pirmąją stovyklą Birštono apylinkėse Alksniakiemio miške surengė 1988 m. 1,5 km atkarpoje prie Nemuno išdėstytas 11 tautodailininkų sukurtų ąžuolo skulptūrų ansamblis „Atminties takas“, menantis trėmimų ir okupacijos netekčių laikus.

Kuriant šį taką 1988 m. visi tautiniai ženklai buvo labai brangūs ir įdomūs, juos viešai eksponuoti dar reikėjo drąsos. Savo vertės skulptūros neprarado ir šiandieną, nes per skulptūras parodytos visos Lietuvos kančios, kurių negalima užmiršti.

Rūpintojėlis su lietuviško ąžuolo lapų vainiku simbolizuoja ne tik vargus ir sielvartą, bet ir ramybę, rūpestį, pasiaukojimą, meilę. Tremtinys ant kryžiaus su klausimu „Už ką?“ – tai gyvas priekaištas už sulaužytus likimus, Sibiro tremtinius, mirtis, badą, šaltį. Skulptūros figūra susirietusi į kamuoliuką – tarsi dar neatsitiesusi, negrįžtamai praradusi gyvenimą, laiką, sveikatą... Kituose stogastulpiuose skausmą, netektis, tremtį primena motinos ir kūdikiai. Katalikiškojo tikėjimo ženklai, padėję išgyventi lietuviams ne vieną siaubo įvykį, yra ir čia – Pieta, mergelė Sopulingoji, Mergelė Marija, Rūpintojėliai. Yra ir viltingų simbolių – sėjėjas, beriąs į žemę grūdą, javų pjovėjas ir kūlėjas, duonos kepėja... Skulptūras puošia lietuviškos metalinės saulutės – jos Atminties takui suteikia viltį ir šviesą.

Paminklinis akmuo su istorinėmis datomis

Kurorto centre šalia J. Basanavičiaus aikštės ant didžiulio paminklinio akmens iškaltos trys datos: 1382 m. – kryžiuočių kronikose pirmą kartą paminėtas Birštonas, 1846 m. – mineraliniu vandeniu išgydomi žmonės, todėl šie metai laikomi kurorto įkūrimo metais, 1966 metai – Birštonui suteiktos respublikinio pavaldumo miesto teisės.

Krantinė

Nemuno krantinės ilgis apie 2 km. Krantinė įrengta iš karto po Kauno hidroelektrinės pastatymo, siekiant apsaugoti Birštoną nuo potvynių. Tai inžinerinis įrenginys, kuris puikiai pritaikytas rekreacijai. Nemuno krantinė skirta pėstiesiems ir dviratininkams. Krantinė tamsiu paros metu apšviesta, pastatyti suoliukai.

Biuvetė prie sanatorijos „Versmė“

B. Sruogos g. 6A, 59542 Birštonas
Darbo laikas:
I-VII 7.30-10.00, 12.00-14.00, 17.30-19.00

Į šią biuvetę ir į mineralinio vandens išpilstymo gamyklą yra teikiamas mineralinis vanduo iš gręžinio Vytautas-7. Gamykloje vanduo prisodrinamas angliarūgšte. Vienintelė vieta, kur galima paragauti negazuoto mineralinio vandens „Vytautas“, yra sanatorijos „Versmė“ biuvetė.

Svajonių suolelis

Atsisėskite, užsimerkite, pasvajokite ir jūsų svajonė išsipildys. 2008 m., pažymint mineralinio šaltinio „Vytautas“ atradimo 130-ias metines, Birštono turizmo informacijos centro iniciatyva pastatytas „Svajonių suolelis“. Kadaise senojoje prieplaukoje stovėjęs „Svajonių suolelis“, kuris metams bėgant dingo ir iš krantinės, ir iš žmonių atminties.

Vitražas „Lietuva“

Vytauto Švarlio vitražas „Lietuva“ (142 kv. m.), puošiantis Birštono kultūros centrą, yra vienas didžiausių vitražų Lietuvoje. 1980 m. sukurtas vitražas „Gintarinė Lietuvos šviesa“ dėl sovietinės ideologijos ilgą laiką buvo vadinamas „Tarybų Lietuva“. Autorius teigia, jog šiame vitraže nėra jokių tarybinių simbolių ar ženklų. Po 2001 m. atliktų restauravimo darbų vitražo pavadinimas buvo sutrumpintas ir dabar vadinasi „Lietuva“.

Vitraže pavaizduota Lietuvos istorija, pradedant Lietuvos karaliaus Mindaugo, Vytauto Didžiojo laikais, baigiant Lietuvos nepriklausomybės kovomis, meno, kultūros ir mokslo pasiekimais. Vieno dydžio plokštumoje aprėpiama didžiulė įvairiomis spalvomis nušvitusi istorinė erdvė, kuri festivalių, kitų renginių metu atgyja ir sužaižaruoja naujomis spalvomis. Vitražas įrašytas į kultūros vertybių registrą, unikalusis kodas 15340.

Birštono kurorto centrinis parkas

Tai miškas mieste, kuriame natūraliai susiformavęs takų tinklas, vienas jų atkartoja Nemuno vingius. Parkas, kurio plotas yra 25 ha, pritaikytas aktyviam poilsiui ir turizmui. Jame įrengti sporto, skulptūrų, dviračių ir poilsio takai iš bazalto dangos žaismingai įsilieja į parko kraštovaizdį.

Sporto take yra: krepšinio, vaikų žaidimų, riedlenčių aikštelės, mini golfo takeliai. Daugelyje treniruoklių galima mankštinti beveik visas raumenų grupes.

Skulptūrų takas – tai erdvė, kurioje dera unikali gamta ir šiuolaikinis menas. Įvairios skulptūros išsiskiria minkštos ironijos, modernumo ir humoro deriniu – jas norisi liesti, prisiminti vaikystės patyrimus ir girdėtas pasakas.

Vytauto parkas

Tai senoji kurorto teritorija. 1874 m. kurortą nusipirkęs Jiezno dvarininkas Ignacijus Kvinta čia įkūrė parką. Parko pakraštyje rasi žymiausią lankytiną objektą – Birštono piliakalnį, vadinamą Vytauto kalnu. Neužmiršk paskanauti natūralaus mineralinio vandens Geltonojoje biuvetėje.

Ekskursijas pėsčiomis, dviračiais ar autobusu galite užsisakyti

Birštono turizmo informacijos centas

B. Sruogos g. 4, 59209, Birštonas
Tel. +370 319 65 740
El. p. info@visitbirstonas.lt
www.visitbirstonas.lt

AKTYVUS POILSIS

Atvykęs į Birštoną, pasivažinėk dviračiu ir pasivaikščiok pėsčiųjų taku. Pasižvalgyk po Didžiąsias Nemuno kilpas iš karšto oro baliono krepšio, paskraidyk parasparniu, pasidairyk į Nemuno pakrantes nuo pramoginių laivų denių, išmėgink Verknės upės sraunumą plaukdamas baidare. Vasarą išmėgink jėgas stalo ir lauko teniso, paplūdimio tinklinio, krepšinio, mini golfo, riedlenčių, riedučių, petankės aikštelėje, o žiemą pasikinkyk snaiges ant Sniego kalno. Aplankyk Birštoną ir jo apylinkes dviračiu.
Žvėrinčiaus miško dviračių takas (15 km, asfaltuota ir neasfaltuota danga). Žvėrinčiaus miške gausu medžio skulptūrų, įrengtos poilsiavietės ir laužavietės. Nemuno salose galima išvysti laikinai apsistojančių migruojančių paukščių.

Žvėrinčiaus miško dviračių trasos žiedas – 15 km
Prienų-Birštono Nemuno kilpoje plyti Žvėrinčiaus (Žvėryno) miškas, išsaugojęs senąjį pavadinimą, primenantį karališkąsias medžiokles. Jame įrengtos poilsio aikštelės ir laužavietės, yra medžio skulptūrų. Šimtametis Žvėrinčiaus ąžuolas dar visai neseniai buvo vienas iš didžiausių turistų traukos objektų. Pasak legendos, po jo šakomis medžioklės metu ilsėjosi Lietuvos Didysis Kunigaikštis Vytautas. Tačiau 2005 m. uragano „Ervinas“ metu 1,8 m skersmens ir 15 m aukščio senolis atgulė ant miško samanų poilsiui ir ilsisi ten iki šių dienų. Žvėrinčiaus tako trasos danga – asfaltas.

Siponių miško ir Nemajūnų maršrutas (34 km, asfaltuota ir neasfaltuota danga).
Keliaujant šiuo keliu išvysite vaizdingų vietų, Nemuno upę, angelų drožėjos sodybą, Siponių dvarą, Nemajūnų Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus bažnyčią (vienintelis originalus medinės neogotikos kūrinys Lietuvoje).

Karšto oro balionai
www.skriskimekartu.lt
Oreivių klubas „Audenis“ tau parodys gražiausius Nemuno kilpų regioninio parko kampelius. Visą jo grožį galima įvertinti tik iš aukštai.

Vikingų valtys
www.birstononemunas.lt
Birštone, Nemuno srovės stiprumą galima išmėginti Vikingų valtimis, tai pati geriausia priemonė komandos formavimui ir Nemuno kilpų pažinimui.

Baidarėmis Verknės upe
Srauni, bet negili vingiuota upė tinka šeimyninėms kelionėms.
1 dienos maršrutas – 10 km Verknės žemupiu, 2 dienų maršrutas – 40 km. Tai puiki galimybė gerai praleisti laiką ir pamatyti Nemuno ir Verknės upės santaką „Ožkų pečių“.
Baidares ir stovyklavietes rasi čia pat ant Verknės upės kranto.

APGYVENDINIMAS BIRŠTONE

Sanatorija „Versmė“
B. Sruogos g. 9, 59542 Birštonas
Registratūros tel.: + 370 319 65 673, +370 319 43 102,
Gydyklos tel.: +370 319 65 683, +370 319 55 213
www.versme.com

„Tulpės“ sanatorija
B. Sruogos g. 4A, 59541 Birštonas
Tel. +370 319 65 525 (registratūra)
www.tulpe.lt
Purvo gydykla: Birutės g. 31, 59541 Birštonas
Tel. +370 319 65 532
Vandens gydykla: Birutės g. 35, 59541 Birštonas
Tel.: +370 319 61 336, +370 319 61 337
El. p. vgydykla@tulpe.lt

„Eglės“ sanatorija Birštone
Algirdo g. 14, 59204 Birštonas
Registratūra: +370 313 60 220, +370 319 42 142
El. p. birstonas@sanatorija.lt
birstonas.sanatorija.lt

Viešbutis „Royal Spa Residence“ 4*
Pakalnės g. 3, 59206 Birštonas
Tel. +370 319 62 030
Mob. tel. +370 695 28 532
www.royal-spa.lt

Viešbutis „Nemuno slėnis“ 4*
Kampiškių g. 8, 59107 Birštonas
Tel. +370 319 56 493
Mob. tel. +370 699 64 028
www.nemunoslenis.lt

Svečių namai „Audenis“ 4*
Lelijų g. 3, 59207 Birštonas
Tel. +370 319 61 300
Mob. tel. +370 600 88 829
Faks. +370 319 61 301
El. p. info@audenis.lt
www.audenis.lt

Viešbutis „Sofijos rezidencija“ 3*
Jaunimo g. 6, 59206 Birštonas
Tel. +370 319 45 200
www.sofijosrezidencija.lt

Viešbutis „Sonata“ 3*
Algirdo g. 34, 59204 Birštonas
Tel./faks. +370 319 65 825
Mob. tel. +370 680 83 285
www.sonata.lt

Kaišiadorių vyskupijos poilsio namai
Birutės g. 21, 59217 Birštonas
Mob. tel.: +370 678 12 934, +370 699 97 011
El. p. info@birstonotulpe.lt
www.birstonotulpe.lt

„Birštono turas“
Lelijų g. 5, 59207 Birštonas
Mob. tel. +370 656 31 603

Poilsiavietė „Birštono Nemuno vingis“
Turistų g. 18, 59107 Birštonas
Mob. tel.: +370 620 22 522, +370 687 98 797
www.kortas.lt

Kempingas „Beržų alėja“
Prienų g. 25, 59202 Birštonas
Tel. +370 319 55351
Mob. tel. +370 646 14 161
Faks. +370 319 55 435
El. p. info@vidisa.com
www.vidisa.lt

Kaimo turizmo sodyba „Punios aidas“
Šaltinėnų k., Birštono sen.
Tel. +370 319 69 026
Mob. tel.: +370 686 70 328, +370 645 01 377
El. p. puniosaidas@gmail.com
www.puniosaidas.lt

Kaimo turizmo sodyba „Vanagų vienkiemis“
Vanagų k., Birštono sen.
Tel. +370 319 69 501
Mob. tel. +370 698 22 409
El. p. info@vanaguvienkiemis.lt
www.vanaguvienkiemis.lt

Kaimo turizmo sodyba „Krakila“
Siponių k., Birštono sen.
Mob. tel. +370 650 68 298
El. p. linturas@gmail.com
www.krakila.lt

MAITINIMAS

RESTORANAI

Restoranas „Kurhauzas“
B. Sruogos g. 2, 59209 Birštonas
Mob. tel. +370 687 23 874

Viešbutis-Restoranas „Nemuno slėnis“
Verknės g. 8, 59107 Birštonas
Tel. +370 319 56 493
Mob. tel. +370 699 64 529
www.nemunoslenis.lt

Viešbutis-Restoranas „Sofijos rezidencija“
Jaunimo g. 6, 59206 Birštonas
Tel. +370 319 45 200
www.sofijosrezidencija.lt

Viešbutis-Restoranas „Sonata“
Algirdo g. 34, 59204 Birštonas
Tel. +370 319 65 825
Mob. tel. +370 680 83 285
www.sonata.lt

Viešbutis-Restoranas „Royal Spa Residence“
Pakalnės g. 3, 59206 Birštonas
Tel. +370 319 62 030
Mob. tel. +370 695 28 532
www.royal-spa.lt

UŽEIGOS

Užeiga „Klėtis“
Jundeliškių k., Birštono sen.
Mob. tel. +370 600 28 063

Baras
Pavasario g. 2, Birštono vienkiemis, Birštono sen.
Tel. +370 319 45 202
Mob. tel. +370 676 18 390

KAVINĖS

Kavinė „Audenis“
Lelijų g. 3, 59207 Birštonas
Tel. +370 319 61 300
Mob. tel. +370 600 88 829
El. p. info@audenis.lt
www.audenis.lt

Kultūros centro kavinė
Jaunimo g. 4, 59206 Birštonas
Mob. tel. +370 600 36 233
El. p. info@audenis.lt
www.audenis.lt

Gydyklų kavinė
„Tulpės“ sanatorija
Birutės g. 35, 59217 Birštonas
Tel. +370 319 45 128
El. p. jokimas@gmail.com

Kavinė „Safari“
Prienų g. 25, 59202 Birštonas
Mob. tel.: +370 650 88 922, +370 685 50 766

„Erno saldumynai“
Jaunimo g. 3, LT-59206 Birštonas,
Mob. tel. +370 612 95 684
El. p. emasmotis@yahoo.com

GREITO MAITINIMO ĮSTAIGOS

Picerija „Pizza Fun“
Birutės g. 3, 59217 Birštonas
Mob. tel. +370 659 00250
El. p. arnoldas.lakis@yahoo.com

Kavinė „Caffeteria Mažoji Italija“
Vaižganto g. 2, 59211 Birštonas
Mob. tel. +370 614 99 135

Picerija „Sofi Pizza“
Jaunimo g. 6, 59206 Birštonas
Mob. tel. +370 679 95 381

„Sušinė“
Birutės g. 1, 59217 Birštonas,
Mob. tel. +370 622 22 079

KONFERENCIJOS

Kultūros centras
Jaunimo g. 4, 59206 Birštonas
Tel./faks. +370 319 65 550
El. paštas: bkc@is.lt, kulturosc@birstonas.lt
www.birstonokultura.lt
Koncertų salė talpina iki 500 asmenų,
konferencijų salės talpina iki 70 asmenų

Birštono sanatorija „Versmė“
B. Sruogos g. 9, 59542 Birštonas
Tel.: +370 319 65 670, +370 319 65 669
Mob. tel.+370 652 80 380/9
El. p. versme@is.lt
www.versme.com
Konferencijų salė talpina iki 200 asmenų

Viešbutis „Nemuno slėnis” 4*
Kampiškių g. 8, 59107 Birštonas
Tel. +370 319 56 493
Mob. tel. +370 699 64 028
El. p. info@nemunoslenis.lt
www.nemunoslenis.lt
Konferencijų salė talpina iki 150 asmenų

Birštono kurhauzas
B. Sruogos g. 2, 59209 Birštonas
Tel./faks. +370 319 65 550
El. p.: bkc@is.lt, kulturosc@birstonas.lt
www.birstonokultura.lt
Koncertų salė talpina iki 150 asmenų

Viešbutis „Royal Spa Residence“ 4*
Pakalnės g. 3, 59206 Birštonas
Tel. +370 319 62 030
Mob. tel. +370 695 28 532
www.royal-spa.lt
Konferencijų salė talpina iki 100 asmenų

„Tulpės“ sanatorija
B. Sruogos g. 4A, 59541 Birštonas
Tel. +370 319 61 337
El. p. vgydykla@tulpe.lt
www.tulpe.lt
Konferencijų salė talpina iki 60 asmenų

Kaišiadorių vyskupijos poilsio namai
Birutės g. 21, 59217 Birštonas
Mob. tel.: +370 678 12 934, +370 699 97 011
El. p. info@birstonotulpe.lt
www.birstonotulpe.lt
Konferencijų salė talpina iki 50 asmenų

NAUDINGA INFORMACIJA

Birštono turizmo informacijos centras
B. Sruogos g. 4, LT-59209 Birštonas, Lietuva
Tel. +370 319 65 740
El. p. info@visitbirstonas.lt
www.visitbirstonas.lt

Alytaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato
Birštono policijos komisariatas
Jaunimo g. 3, 59206 Birštonas
Tel. +370 319 65 538, 112
El. p. birstonopk.bud@policija.lt
www.policija.lt/alytus

Birštono pirminės sveikatos priežiūros centras
Jaunimo g. 8, 59206 Birštonas
Tel. +370 319 67 018

Birštono kultūros centras
Jaunimo g. 4 LT-59206 Birštonas
Tel./faks. +370 319 65 550
El. p. bkc@is.lt, kulturosc@birštonas.lt
www.birstonokultura.lt

Nemuno kilpų regioninis parkas
Tylioji g. 1, LT- 59206, Birštonas
Tel./faks. +370 319 65 610
Tel. +370 319 65 613
El. p. direkcija@nemunokilpos.lt

Tėvyne Lietuva, mielesnė už sveikatą!
Kaip reik tave branginti, vien tik tas pamato,
Kas jau tavęs neteko. Nūn tave vaizduoju
Aš, ilgesy grožiu sujaudintas tavuoju...
Dabar tu neški mano ilgesingą sielą
Į tas kalvas miškingas, į lankas žaliąsias,
Kur Nemunas plačiai banguoja mėlynasis;
Į tuos laukus derlingus, pasėliais spalvotus,
Paauksintų kviečių, balkšvų rugelių plotus,
Kur gintarinės sverės, kaip pusnys grikučiai,
Kur rausta dobilai ir padirvio žvangučiai,
O viskas apsupta ežia kaip juosta lygia,
Joje laukinių kriaušių šen ir ten pridygę.

Adomas Mickevičius.
„Ponas Tadas arba paskutinis antpuolis Lietuvoje".

Pateiktas iš lenkų kalbos Vinco Mykolaičio-Putino ir Justino Marcinkevičiaus vertimas į lietuvių kalbą.

Kaip atvažiuoti į Gardiną

Atstumas nuo Gardino iki Minsko – 280 km
Atstumas nuo Gardino iki Alytaus – 99 km
Atstumas nuo Gardino iki Birštono – 128 km
Atstumas nuo Gardino iki Vilniaus – 168 km
Atstumas nuo Gardino iki Druskininkų – 44 km
Atstumas nuo Gardino iki Varšuvos – 272 km

www.tourgrodno.by

Gardino turizmo informacijos centras

Ožeško g. 38, Gardinas
Tel.: +375 152 77 36 03, +375 152 77 35 46
El. p. grodnortss@gmail.com

Pirmojo ir antrojo tūkstantmečių sandūroje Gardino srities žemėse gyveno vakarų Baltijos jotvingių gentys. Slaviškos gentys čia atsirado X a. pabaigoje. Jos pamėgo aukštą Nemuno krantą ir pastatė čia kelis namus, o po to supylė žemės pylimą ir jį aptvėrė nusmailintų rąstų siena. Patys ėmė vadintis gorodencais, o miestas, kuriame jie gyveno – Gorodenas. „Užtverkite laukui vartus… trimituoja Gorodeno triūbos". Šiuos sparnuotus žodžius, kurie mus grąžina į gilią praeitį, nežinomas autorius mums skelbia savo kūrinyje „Sakmė apie Igorio pulką". Pagal viduramžių simboliką, laukas – tai priešas, o vartai – miestas arba šalis. Tai kvietimas ginti šalį nuo priešų, o Gorodenas – savo šalies gynėjas. Gorodenas – tokį mūsų miesto vardą randame 1183 m. Ipatjevo metraštyje „…tais metais Gorodene kilo gaisras…".

Taip pat gyvuoja versija, kad miesto pavadinimas kilo iš Gardinėlės (rus. Gorodničanka) upės pavadinimo. Baltarusiškai mūsų miesto pavadinimas skamba Goradzen, Gorodnia, Garodnia. Šiuolaikinis pavadinimas – Gardinas pirmą kartą paminėtas 1562 m. lapkričio 23 d. Lenkijos karaliaus ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Žygimanto II Augusto rašte.

Gardinas – unikalus miestas, vienintelis ir tiesiog nepakartojamas. 2014 m. jam suteikta teisė vadintis Baltarusijos Respublikos kultūros sostine. Miestas turi turtingą ir šlovingą istoriją, paminėtas metraštyje gilioje senovėje. 1116 m. Vladimiras Monomachas savo dukrą Agafiją atidavė į žmonas kunigaikščiui Vsevolodui Davydovičiui – Igoriaus Jaroslavovičiaus anūkui. Kaip kraitį jis atidavė jaunavedžiams žemes šalia Nemuno ir įpareigojo sutvirtinti Kijevo kunigaikštystės sienas. Taip čia atsirado svarbiausias Gardino kunigaikštystės centras. Pirmą kartą mūsų miestas Lavrentijaus metraštyje paminėtas 1127 m.

XIII a. pabaigoje miestą daug kartų puolė kryžiuočiai. O nuo XIV a. pradžios jiems sėkmingai priešinosi žymus karvedys, kunigaikštis Dovydas Gorodenskis. Kryžiuočiai atvirame mūšyje niekaip negalėjo įveikti nenugalimo Gardino pilies kašteliono. Kartą, kai po pergalingo žygio į Brandenburgą 1326 m. kunigaikštis keliaudamas namo ilsėjosi šalia Mazurų ežerų, kryžiuočių papirktas riteris Andžejus Goetas peilio dūriu į nugarą nužudė Dovydą. Savo kunigaikštį kariai ant skydų atnešė į Gardiną ir palaidojo ant Koložo kalvos.

Nuo 1376 m., valdant kunigaikščiui Vytautui, Gardinas tapo Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės antrąja sostine, o XVI a. aštuntajame dešimtmetyje jau valdant karaliui Steponui Batorui tapo faktiška Lenkijos Karalystės sostine, jo karališka rezidencija, kuri savo grožiu galėjo varžytis su geriausiais to laiko Europos miestais. Nuo 1673 m. miestui buvo suteiktas politikos centro statusas, nes čia vykdavo kas trečias Žečpospolitos seimas. Gardino miesto Naujoje pilyje 1793 m. įvyko taip vadinamas „nebylusis" seimo posėdis, kuriame buvo patvirtintas antras valstybės padalijimas. Čia pat, po dviejų metų, paskutinis Lenkijos karalius ir Didysis Lietuvos kunigaikštis Stanislovas Augustas Poniatovskis atsisakė karūnos ir taip didžioji šalis Žečpospolita baigė savo egzistenciją.

Unikaliais, neturinčiais analogų Europoje, Gardino miestui tapo LDK paiždininkio ir Gardino seniūno Antano Tyzenhauzo valdymo metai, kuris XVIII a. antroje pusėje Gardine ir jo priemiestyje įkūrė apie 20 stambių manufaktūrų, Gorodnicos priemiesčio ansamblį. XIX a. pabaiga – XX a. pradžia Gardinui tapo greito ekonomikos ir kultūros vystymosi laikotarpiu.

Skirtingais metais čia gyveno ir kūrė talentingi valstybės veikėjai ir mokslininkai, rašytojai ir poetai, dailininkai bei aktoriai. Apie Gardiną, skirtingai nei apie bet kokį kitą Baltarusijos miestą, sakoma – „pirmasis“, „vienintelis“, „vienas pirmųjų“. Viena iš pačių seniausių Baltarusijos stačiatikių cerkvių – Boriso ir Glebo (Koložos) cerkvė buvo pastatyta XII a. Gardine. Pirmas Baltarusijos teritorijoje geležinkelis „Sankt-Peterburgas – Varšuva“ 1862 m. nutiestas būtent per mūsų miestą ir čia buvo pastatyta pirmoji geležinkelio stotis. Vienas iš pirmųjų kinoteatrų mūsų valstybėje „Edemas“ taip pat buvo pastatytas Gardine, o Tyzenhauzo teatras yra seniausias Baltarusijos teatras. Pats seniausias veikiantis bokšto laikrodis yra Gardine ir pats seniausias Baltarusijoje akmeninis tiltas taip pat yra Gardine. Galima taip pat prisiminti ir pirmą botanikos sodą, ir pirmą zoologijos sodą, ir kitas ne mažiau žinomas mūsų nuostabaus miesto įžymybes.

GARDINO MIESTO REGIONINĖS ŠVENTĖS

Respublikinis nacionalinių kultūrų festivalis – Gardinas, 2014 m. birželis (kartą per 2 metus) – 2014 metais – 10 jubiliejinis.

Tarptautinis stačiatikių giesmių giedojimo festivalis „Koložskij Blagovest“ – Gardinas, 2014 m. vasaris (kasmet).

„Kaziuko“ mugė-paroda – Gardinas, Sovietskaja a. – 2014 m. kovo 4 d. (kasmet).

Konkursas „Grožio Karalienė. Mis Gardinas“ – Gardinas – 2014 m. balandis (kasmet).

Tarptautinės daugiadienės dviračių lenktynės „Neman“. Balstogė (Lenkija) – Gardinas – Gardino rajonas; Gardinas, 2014 m., birželis-liepa (kasmet).

Klasikinės muzikos festivalis „TyzenHouse” – Gardinas, 2014 m. rugsėjis (kasmet).

„Šventojo Huberto“ festivalis, Gardinas – 2014 m. lapkritis (kasmet).

„Augustavo kanalas trijų tautų kultūroje“ – Augustavo kanalas, Dombrovkos šliuzas, 2014 m. rugpjūčio paskutinės išeiginės (kasmet).

Tarptautinis Gardino rajono dviratininkų maratonas „Kaimynai“ – Augustavo kanalas, Dombrovkos šliuzas, 2014 m. liepa (kasmet).

Pučiamųjų instrumentų muzikos regioninė šventė „Draugų fanfaros“– Porečjės agromiestelis, 2014 m. gegužės paskutinės įšeiginės (kartą per 2 metus).

Atviras vandens maratonas „Augustavo kanalas“ – Augustavo kanalas, 2014 m. rugpjūtis (kasmet).

LANKYTINOS VIETOS

PILIAKALNIAI, ESANTYS GARDINO RAJONO TERITORIJOJE

Odelskas. Pietiniame kaimo pakraštyje esantis piliakalnis. Ištirtas 1973 m. Aukštis virš upelio paviršiaus 5 m, plotas – 1,5 ha. Išliko tik paminklo rytinė dalis, kurios dydis 70x20 m.

Indura. Pagal legendą piliakalnis įkurtas karo su švedais metais. Tai buvo apie 100 m aukščio kalnas, kurio viršūnėje buvo du koncentruoti žiedų formos pylimai. Piliakalnį 1955-1956 m. tyrė K. Kovalskaja. Šiuo metu dalinai sunaikintas.

Hliadovičai. Piliakalnis, esantis kairiame Nemuno upės krante, ant žemiau kaimo esančio kyšulio. 200 m nuo jo nutolęs pylimas, skiriantis piliakalnį nuo laukų, toliau iš abiejų pusių yra nedidelės daubos.

Šadincai. Piliakalnis yra apie 150 m į pietryčius nuo Šadincų kaimo. Jis stūkso šlaite vidury lauko. Vietinis piliakalnio pavadinimas – „Bažnyčios kalnas“ (Костельная гора). Pagal legendą čia stovėjo katalikų bažnyčia, kuri vėliau išnyko po žeme.

1. Senoji (Viršutinė) pilis

(Zamkovaja g. 22)

Senoji arba Viršutinė pilis buvo pastatyta vietoj 1398 m. sudegusios medinės pilies. Daugelis miesto gyventojų girdėjo legendą apie Gardino kunigaikščio Vytauto Didžiojo beždžionėlę, kuri gyveno pilyje kunigaikščio kambariuose. Gaisro metu ji pažadino sargybą ir išgelbėjo gyvybę savo šeimininkui bei jo žmonai Onai.

Tada, Vytautui įsakius, buvo pastatyta gotikos stiliaus akmeninė pilis. Ji buvo baigta apie 1400 m. Buvo pastatytas netaisyklingo trikampio formos galingas forto statinys. Pilis turėjo 5 bokštus, jos sienų ilgis siekė apie 300 m, o jų storis vietomis buvo apie 2,5-3 m. 1579 m., įsakius karaliui Steponui Batorui, Italijos architektas Santis Gučis perstatė pilį į renesanso rūmus.

1729 m. Senojoje pilyje įvyko eilinė rekonstrukcija. Buvo nugriauti šoniniai pastato priestatai iš Gardinėlės pusės, Nemuno pusėje pastatė kareivines, kieme atsirado grįsta aikštė. Ant centrinės rūmų dalies pastatė trečiąjį aukštą. Po remonto Senojoje pilyje įkūrė įvairias tarnybas ir dalį karaliaus svitos. Visą XIX a. ir XX a. pr. pilis priklausė karinei valdžiai.

Senosios pilies teritorijoje 1160-1170 m. pastatyta **Žemutinė cerkvė**, esanti Gardino architektūros mokyklos pavyzdžiu. Stačiakampę šventyklą šeši stulpai dalijo į tris dalis. Sienos buvo padarytos iš specialios plonos medžiagos (plinfos) ir į jas buvo įmūryti garso rezonatoriai. Apatinei sienų daliai buvo panaudoti dideli akmenys. Cerkvė tuo metu buvo pilis-šventykla, kurią 1183 m. sunaikino gaisras. Šventyklos griuvėsiai atrasti vykdant kasinėjimų darbus 1932-1933 m. Šiuo metu 2-2,5 m. aukščio sienų ir stulpų liekanas galima pamatyti virš archeologinių kasinėjimų įrengtame paviljone.

Per griovą į pilį, vietoj medinio pakeliamo tilto, XVII a. antroje pusėje pastatytas **arkinis tiltas** šiuo metu yra pats seniausias tiltas Baltarusijoje.

2. Naujoji (Žemutinė) pilis

(Zamkovaja g. 20)

Valdant Augustui II, 1726 m. Seimo posėdyje buvo priimtas sprendimas Gardine pastatyti naujus karaliaus rūmus. Tačiau statybos prasidėjo tik 1737 m. jau valdant karaliui Augustui III. Rūmų statyba buvo baigta 1742 m. ir pirmas Seimas naujojoje pilyje posėdžiavo 1744 m.

1793 m. Naujojoje pilyje įvyko ir reikšmingas Žečpospolitai posėdis. Naktį iš rugsėjo 23 į 24 d. įvyko taip vadinamas „nebylusis posėdis“, kuriame po Seimo ambasadorių tylos įvyko Žečpospolitos padalijimas. Ten pat 1795 m. lapkričio 25 d. Stanislovas Augustas Poniatovskis pasirašė sosto atsisakymo aktą – po kurio Žečpospolita buvo išbraukta iš Europos žemėlapio.

3. Užmiesčio karaliaus rezidencija „Stanislavovo“

Šiaurės rytinėje Gardino miesto dalyje Stanislavovo priemiestyje XVIII a. 7-8 dešimtmečiais buvo pastatyta karališkoji Stanislavo Augusto Poniatovskio rezidencija. Dvaro sodyba dar vadinama „Stanislavovo“ vardu. Rezidencija karaliui buvo pastatyta pagal garsaus architekto Giuseppe de Sacco iš Veronos projektą.

Dvaro sodyba pastatyta ankstyvojo klasicizmo su baroko bruožais stiliumi. Ansamblis reguliaraus plano. Pagrindinė ansamblio dominantė – rūmai ir jo atžvilgiu simetriškai išdėstyti šoniniai flygeliai formuoja paradinį kiemą. Už rūmų įveistas reguliaraus planavimo parkas (apie 3 ha ploto, dalinai išlikęs), ūkiniai pastatai išdėstyti už vakarinio flygelio. Dabar rūmų pastatas dviaukštis (pradžioje dviaukštė buvo tik centrinė rūmų dalis, o šoniniai flygeliai vieno aukšto). Pagrindinio fasado centre dominuoja rizalitas su portiku pirmame aukšte (dabar užmūrytas) ir terasa, fasado į parką centre – pusapskritimio plano rizalitas su atiku, kuriame patalpintas medalionas su karaliaus monograma, vainikuojama karūnos (*SAR – Stanislaus AugustusRex*).

Šiuo metu tai Gardino valstybinio ūkio universiteto mokymo korpusas. Gardine buvo dar dvi karaliaus rezidencijos Panemunės ir Augustavo. Tačiau Pirmojo pasaulinio karo metu jos buvo sunaikintos.

4. „Batorievka“

(K. Markso g. 1)

Po Stepono Batoro karūnavimo jis įsakė pastatyti rūmus, kurie po daugelio metų pradėti vadinti „Batorievka“. 1717-1718 m. perstatytas pastatas buvo pritaikytas Žečpospolitos Seimo posėdžiams. Tais pačiais metais rūmai tapo Augusto II rezidencija. XIX-XX a. rūmai ne kartą buvo perstatomi ir keitė savininkus. „Batorievkos“ pastate šiuo metu įsikūrusi Gardino valstybinio medicinos universiteto normalios anatomijos katedra bei „Gardino kunstkameros“ muziejus.

5. Viceadministratoriaus namai – Valicko rūmai

(Gorkio g. 2/2)

Rūmai, pastatyti 1776-1793 m. pagal vokiečių architekto I. Mezerio projektą. Tai trijų aukštų stačiakampis namas su valminiu stogu ir dviem flygeliais. Rūmų ansamblio architektūra – ankstyvojo klasicizmo stiliaus. Priešais rūmus buvo suplanuotas parkas. Pietinis flygelis buvo pastatytas virtuvei ir tarnams. XIX a. pr. pastate buvo gubernijos archyvo dalis. Šiauriniame flygelyje buvo laikomos karietos, o XX a. pr. – kareivinės ir Rusijos labdaros draugijos rezidencija. 2007 m. vasarą flygelis buvo išardytas ir šalia namo pastatyta šventojo Nikolajaus Stebukladario cerkvė.

6. Kunigaikščių Sanguškų rūmai

(Sovietskaja g. 1)

Kunigaikščių Sanguškų rūmai pastatyti 1742 m., vietoj smuklės, žinomos nuo XVI a. XVIII-XIX a. rūmai ne kartą buvo perstatyti.

Dviejų aukštų kampinis rusiškos didžiosios P raidės formos namas su dvišlaičiu stogu. Pirmoje XVIII a. pusėje turgaus aikštėje esančios žemės sklypo su vienaaukščiu storomis akmeninėmis sienomis pastatu, smukle ir mediniu namu savininku tapo LDK didysis maršalas Povilas Karolis Sanguška. 1778 m. namo savininku tapo Gardino seniūnas Antanas Tyzenhauzas. Rūmų požemiuose su žemais cilindro formos skliautais dar XVI a. buvo smuklė ir geriausi Gardino vyno rūsiai.

7. Chreptavičių rūmai

(Zamkovaja g. 16)

Chreptavičių rūmai pastatyti 1742-1752 m. ir priklausė Gardino krašto raštininkui K. Chreptavičiui. Tai dviejų aukštų mūrinis, asimetrinės formos ir uždaro perimetro pastatas, į kurio vidinį kiemą galima patekti pro arką. Antroje XVIII a. pusėje rūmai priklausė A. Tyzenhauzui. 1790 m. jie buvo perstatyti, o XIX a. pr. atiteko I. Liachnickiui. Šiuo metu tai Respublikinis religijos istorijos muziejus. Šio pastato frizas papuoštas riterių šarvų elementais. Pagrindinis fasado dekoratyvinis akcentas – medalionas virš įvažiavimo arkos su Gardino herbu – Šv. Huberto elniu, šokančiu per pynutes. Šitą herbą 1540 m. miestui padovanojo karalienė Bona.

8. Vicegubernatoriaus K. Maksimovičiaus rūmai

(Ožeško g. 3)

Vicegubernatoriaus K. Maksimovičiaus rūmai pastatyti 1803 m. klasicizmo stiliumi. 1812 m. karo metu čia buvo imperatoriaus Napoleono brolio Vestfalijos karaliaus Žeromo Bonaparto štabas. XIX a. pastate buvo: iždo rūmai, gubernijos iždas, archyvai, mokesčių inspekcijos kanceliarija ir t.t. 1920 m. vasarą čia įsikūrė Gardino karo-revoliucinis komitetas, kur apsistodavo V. Lenino bendražygis F. Dzeržinskis.

Antrajame ir trečiajame dešimtmečiuose buvusiuose rūmuose įsikūrė įvairios valstybinės ir viešošios įstaigos. Pokario metais – Gardino srities vykdomasis komitetas. Ant pastato sienos pritvirtinta memorialinė Gardino gubernatoriaus, o vėliau ir Rusijos imperijos Ministro pirmininko P. Stolypino atminimo lenta.

9. Pirklio Muravjovo namai

(Sovetskaja aikštė 2)

Namą XIX a. pabaigoje pastatė pirklio I. Muravjovo šeima. Pagal dokumentus, 1886 m. I. Muravjovui priklausė trijų aukštų namas, kuriame buvo gyvenamosios patalpos ir parduotuvė.

10. „Meistro namelis“

(Ožeško g. 37)

Namą 1765-1773 m. pastatė architektai I. Mezeris ir D. Sako. Gyvenamas vieno aukšto stačiakampio formos namas pastatytas iš medžio ir plytų. Pagrindinis pastato fasadas nutinkuotas ir užbaigtas sudėtingos formos frontonu. Šoninės sienos medinės, o dvišlaitis stogas padengtas čerpėmis. Namas – XVIII a. antros pusės tipinių Baltarusijos pastatų pavyzdys, jis buvo 20-yje pirmųjų tipinių namų ansamblyje, įsikūrusių abejose gatvės pusėse. Šiai dienai išliko tik šis namas.

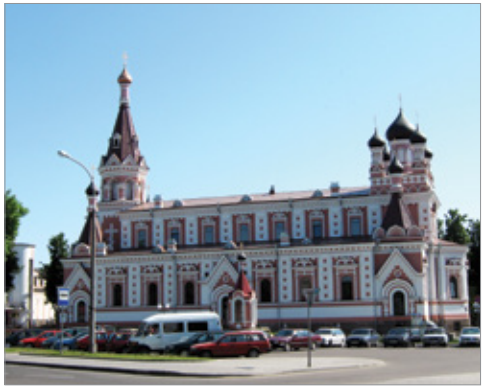

11. Šv. Boriso ir Glebo (Kološos) cerkvė

(Kološos g. 6/1)

Šv. Boriso ir Glebo arba Kološos cerkvė – Kološos parko teritorijoje esantis senovinis architektūros paminklas. Gardino gyventojai šią šventyklą laiko miesto širdimi. Cerkvė buvo pastatyta 1180 m. ant stataus dešinio Nemuno kranto šlaito į vakarus nuo Senosios pilies, buvusio Kološos pasado (priemiesčio) teritorijoje. Tai nedidelis stačiakampio formos 26,5 m ilgio ir 13,5 m pločio šešių stulpų sakralinis pastatas su trimis pusapvalėmis apsidėmis. Jos sienų storis buvo iki 1,2 m. Ant stačiakampių cokolių esantys 1,2 m skersmens akmeniniai stulpai, viršuje įgauna kryžiaus formą. Sienos sumūrytos iš plonų, beveik kvadratinių plytų (plinfų), taip pat buvo naudojamos įvairių trapecijos formų plytos. Bažnyčios fasadai papuošti įmūrytais poliruotais rieduliais ir majolikinėmis rudos, žalios ir geltonos spalvos apdailos plytelėmis, iš kurių sudėti kryžiai. Bažnyčios interjero ypatumas – daugybė ąsočių-rezonatorių, įmūrytų į šiaurinės, vakarinės, pietinės sienų bei skliautų viršutines vidines dalis. Šis architektūros elementas išskiria XII a. „Gardino architektūros mokyklos" cerkvę iš kitų tų laikų šventyklų. Spėjama, kad šventyklos statyboms vadovavo žymus Bizantijos imperijos meistras Piotras Milanega.

12. Šv. Pakrovskojos katedra-soboras

(Ožeško g. 23)

Šv. Pakrovskojos katedra-soboras pastatytas 1907 m. Pastatas pastatytas norint pagerbti 26-os artilerijos brigados karininkų ir kareivių bei kitų karinių formuočių, žuvusių 1904-1905 m. rusų-japonų kare, atminimą. Projektą parengė Vilniaus karo apygardos inžinerijos valdyba. Architektas N. Prozorovas, gubernijos architektas I. Plotnikovas ir Gardino karo inžinierius I. Saveljevas šį projektą pritaikė Gardino miestui. Soboras buvo pašventintas 1907 m. rugsėjo 30 d. Švenčiausiosios Dievo Motinos Globėjos garbei. Išliko dvi B. Šuškevičiaus sukurtos memorialinės lentos: „1904-1905 m. karo su Japonija metu nužudyti ir mirę nuo žaizdų 26-osios artilerijos brigados karininkai, puskarininkiai ir eiliniai" ir antra „Gardino įgulos karininkai, nužudyti ir mirę nuo žaizdų karo su Japonija metu. 101. pėst.". Trečia memorialinė lenta 1979-1989 m. Afganistane žuvusiems kariams-internacionalistams atminti buvo įtvirtinta 1993 m. Sobore saugomi šventi daiktai – Kazanės Dievo Motinos stebukladarės ikonos kopija, Eufrosinijos Polockietės kopija, šventojo Gavriilo Kankinio galybės dalelės.

13. Šventojo Vladimiro cerkvė (Pobedy g. 5)

14. Dievo Motinos gimimo vienuolynas

(D. Gorodenskio g. 3)

Moterų bazilijonų unitų vienuolynas buvo įkurtas prie Švenčiausiosios Mergelės cerkvės apie 1633 m. Pirmojo Pasaulinio karo metais Dievo Motinos gimimo cerkvė stipriai nukentėjo ir buvo atstatyta tik 1929 m. 1958 m. vienuolynas buvo uždarytas. 1976 m. visas kompleksas buvo perduotas Respublikiniam ateizmo ir religijos istorijos muziejui. 1992 m. birželį šventykla ir vienuolyno pastatai buvo grąžinti moterų stačiatikių vienuolynui ir nuo to laiko čia veikia Šventosios Dievo Motinos Gimimo moterų stačiatikių vienuolynas.

15. Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčia ir buvęs jėzuitų vienuolynas

(Sovietskaja a. 4)

Šv. Pranciškaus Ksavero katalikų bažnyčios atsiradimas mūsų mieste susijęs su jėzuitų ordino vienuolių, kuriuos pakvietė dar Steponas Batoras, veikla Gardine. Jėzuitai apsigyveno Gardine po 1622 m. ir pradžioje pastatė Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. 1677 m. buvo pakloti „senosios kolegijos" ir bendrabučio pamatai, o 1678 m. birželio 21 d. vyskupas N. Slupskis pašventino naujos S. Lozovo ir jo žmonos Konstancijos akmeninės bažnyčios kertinį pamato akmenį.

1700 m. pavasarį bažnyčia buvo baigta ir gegužės 30 d. joje prasidėjo pamaldos. 1705 m. gruodžio 6 d., dalyvaujant dviems monarchams– karaliui Augustui II ir carui Petrui I, įvyko iškilmingas bažnyčios pašventinimas. Po to, kai Vytauto Faroje (medinėje bažnyčioje) įvyko gaisras, bažnyčia nuo 1778 m. tapo parapinė ir gavo antrąjį pavadinimą – Farinė.

Prie įėjimo į bažnyčią 1898 m. buvo įrengti laiptai, ant kurių sienelės pastatyta Jėzaus Kristaus skulptūra. Bažnyčios fasadą puošia du lengvi elegantiški bokštai, kurie buvo baigti 1752 m. 1725 m. bažnyčios šiauriniame bokšte buvo sumontuotas mechaninis bokšto laikrodis, kuris ankščiau buvo 1660-1665 m. kare sugriautoje miesto rotušėje. Šis laikrodis – pats seniausias Europoje veikiantis bokšto laikrodis.

Bažnyčios interjerą papuošia 13 altorių, iš kurių 12 – šoniniai. Dekoratyvinės interjero kompozicijos dominantė yra 21 metro aukščio drožtas pagrindinis altorius. Jis sukurtas 1736-1738 m. Kairiosios koplyčios klausyklos skersinėje navoje yra Šv. Archangelo Michailo altorius su žymiausių Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės veikėjų skulptūromis. Priešingoje pusėje esančioje Studentų koplyčioje dešinės šoninės navos gale saugomas stebuklingasis Dievo Motinos paveikslas, vadinamas Kongregacijos arba Studentų globėjos vardu. Tai iš Romos parvežta Šv. Marijos Snieginės paveikslo kopija, iškilmingai įnešta į bažnyčią 1664 m. rugpjūčio 3 d.

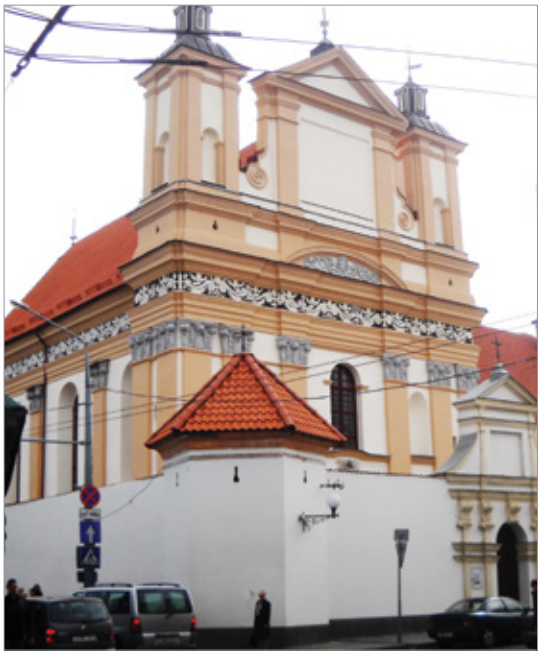
Prie jėzuitų vienuolyno veikė kolegija, kurios bibliotekoje 1773 m. buvo daugiau nei 2300 knygų. Kolegijoje mokėsi būsimas žymus matematikas ir astronomas Martynas Počobutas-Odlianickis. Nuo 1651 m. prasidėjo studentų teatro pasirodymai. 1775-1796 m. vienuolyno teritorijoje veikė spaustuvė. Nuo XVII a. aštuntojo dešimtmečio veikia vaistinė, kuriai 1709 m. pastatė specialų pastatą. Jame dabar veikia vienintelė Baltarusijoje vaistinė-muziejus. 1990 m. gruodžio 15 d. popiežius Jonas Paulius II Farinei bažnyčiai Gardine suteikė Mažosios bazilikos statusą, o 1991 m. balandžio 13 d., kai buvo įkurta Gardino katalikų vyskupija, ji tapo katedra.

16. Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčia ir bernardinų vienuolynas (P. Komunos g. 1)

17. Švč. Mergelės Marijos Angeliškosios bažnyčia ir Pranciškonų vienuolynas (Ogorodnaja g. 2)

18. Brigitiečių vienuolyno ir Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčios kompleksas
(K. Markso g. 27)
Brigitiečių vienuolyno ir bažnyčios kompleksas užima ištisą kvartalą centrinėje Gardino dalyje. Bažnyčia ir trys dviaukščiai vienuolyno korpusai sudaro uždarą kiemą, vienuolyną supa mūrinė tvora su puošniais vartais ir aštuonbriauniais bokšteliais kampuose, kieme išlikęs medinis ūkinės paskirties pastatas – svirnas. Anksčiau komplekso sudėtyje buvo ir aukštas varpinės bokštas, esantis priešingoje gatvės pusėje.
Gardino moterų Šv. Brigitos Švedės ordino vienuolyną, anksti iš gyvenimo pasitraukusios dukros Grizeldos atminimui, 1634 m. įsteigė LDK maršalka K. Veselovskis ir jo žmona Aleksandra iš Sobieskių.
1990 m. šventykla buvo perduota Romos katalikų vyskupijos tikintiesiems, ir tada čia grįžo vienuolės. 1992 m. birželio 2 d., pasibaigus remontui, bažnyčią pašventino arkivyskupas Tadeušas Kondrusevičius.

Svirnas. Vienuolyno kieme išliko įdomus medinis pastatas – „Svirnas“, kurio antrame aukšte gyveno vienuolės-brigitietės. XVII a. pabaigos pastato architektūra ir konstrukcijos atspindi Baltarusijos tautinės statybos tradicijas. Beje, svirnas pastatytas tik iš rąstų ant akmeninių pamatų, visai nenaudojant sąvarų bei vinių.

19. Liuteronų bažnyčia
(Akademičeskaja g. 7a)
Bažnyčia (kirchė) liuteronų meistrų pastatyta vietoj vadinamos „Gorodnicos smuklės“. 1793 m. karaliaus Stanislovo Augusto Poniatovskio įsakymu žemės sklypas su smukle visam laikui buvo perduotas liuteronų bendruomenei. 1870-aisiais smuklės vietoje pastatė kirchę – pseudogotikos architektūros paminklą. 1912 m. pastatą kruopščiai perstatė. Iki 1944 m. bokštas turėjo aukštą smeigę. Jame yra 1913 m. geros būklės laikrodžio mechanizmas, tačiau jis tyli daugiau nei 70 metų.

20. Didžioji Choralinė sinagoga
(B. Troickaja g. 59a)
Pirmoji akmeninė sinagoga Gardine pastatyta 1575-1580 m. pagal Italijos architekto Santi Gučio projektą. Per 1617 m. kilusį gaisrą sinagoga sudegė kartu su visu žydų kvartalu. Tada karalius Zigmantas Vaza leido Gardino žydams pasistatyti naują akmeninę šventyklą, kuri buvo baigta XVII a. pirmoje pusėje. Kaip atrodė XIX a. septintajame dešimtmetyje, užfiksuota žymaus menininko Napoleono Ordos piešiniuose.

21. Buvusios Marijinkos moterų gimnazijos pastatas
(Ožeško g. 22)
Pastatytas 1893 m. pagal architekto V. Nebolsino projektą. Tai vėlyvojo klasicizmo architektūros paminklas. Iki Pirmojo pasaulinio karo pastate buvo privati bažnyčia.
20-30-ais m. čia veikė E. Ožeško vardo moterų mokytojų seminarija. 1940-1941 m. – mokytojų institutas, kuriame rengė nepilnų vidurinių mokyklų 5-7-ų klasių mokytojus. 1944 m. pastate pradėjo darbą pedagoginis institutas, o 1978 m. buvo atidarytas Gardino m. valstybinis universitetas.

22. Žilibero medicinos akademija (Četvertinskių rūmai)
(Ožeško g. 20)
Pastatas pastatytas 1786 m. pagal architekto D. Sako projektą medicinos mokyklai-akademijai. Statybos buvo baigtos jau po to, kai akademiją perkėlė į Vilnių. Po to pastatas tapo kunigaikščių Četvertinskų nuosavybe. Šituose namuose 1890 m. gimė žymus Gardino istorikas ir krašto tyrėjas J. Iodkovskis.

23. Praktiškoji sosto įpėdinio (kronprinco) Aleksejaus mokykla
(1 Maja g. 3)
Pastatas pastatytas 1907 m. pagal individualų klasicizmo stiliaus projektą. 1913 m. data fasade greičiausiai simbolizuoja Romanovų dinastijos 300-metį. 20-30-ais m. pastate veikė Adomo Mickevičiaus gimnazija. Karo pabaigoje – karo ligoninė, o po to Baltarusijos komunistų partijos Gardino srities komitetas. Šiuo metu – žemės ūkio universitetas.

24. Tyzenhauzo aikštėje esantis XVIII a. pastatų kompleksas
Tyzenhauzo aikštė susiformavo 1765-1785 m. pagal architektų I. Mezero ir D. Sako projektus ir buvo Gorodnicos administraciniu ir kultūros centru. 1793 m. kompleksas dar nebuvo baigtas, o vėliau prie projekto realizacijos taip ir nesugrįžo.
Namas Nr. 2/2 – administratoriaus namas, 1780 m. pastatytas pagal D. Sako projektą. Iš pradžių įsikūrė karaliaus ūkio vice-administratorius. Nuo 1919 m. paskirstė Gardino gubernijos dokumentų dalį. Nuo tų laikų pastate yra archyvas.
Namas Nr. 4 – dėl išlenkimo pavadintas „kreivoji oficina“, pastatytas 1765 m. 1774-80 m. pastate veikė teatro mokykla, kurią įkurė Gardino seniūnas A. Tyzenhauzas.
Namas Nr. 4b – miškininkų administracijos namas, pastatytas apie 1770 m. pagal I. Mezero projektą. Priklausė Gorodnicos architektūros kompleksui.
Namas Nr. 5 – pastatytas 1765-1785 m., pradžioje buvo kadetų kareivinės, vėliau kontrolės rūmai, gubernijos valdybos pastatas.

25. Priešgaisrinės tarnybos pastatų kompleksas
(Zamkovaja g. 17, 19)
Architekto D. Sako 1783-1793 m. pastatytas namas Nr. 19 pradžioje buvo vienas iš karališkosios arklidės gyvenamųjų flygelių. Ant antrojo flygelio pamatų XX a. pradžioje buvo pastatytas namas Nr. 17. Pagal 1831 m. miesto aprašymą arklidėse su abiem flygeliais (namai Nr. 17 ir Nr. 19) buvo įkurta ligoninė. 1882 m. pastatuose buvo „vasaros ligoninė“. XX a. pradžioje sklype pastatyta gaisrinė, kurios statyba baigta 1902 m. Gaisrinės kompleksas buvo kvadrato formos. Komplekso pagrindinį pietinį fasadą iš Zamkovaja gatvės pusės sudarė namai Nr. 17, Nr. 19 ir priešgaisrinis bokštas. Bokštas buvo pastatytas apie 1902 m., jis jungė vieno aukšto statinį su septyniais įvažiavimais ugniagesių automobiliams. Šiuo metu namai Nr. 17 ir 19 naudojami kaip gyvenamieji, o priešgaisriniame bokšte yra Gardino miesto priešgaisrinės tarnybos istorijos muziejaus ekspozicija.

26. Vandens bokštai „Basia ir Kasia“
(Sverdlovo g. 2)
Gardino vandentiekį pradėjo statyti 1877 m. Vakarinis bokštas buvo pastatytas 1890 m., o rytinis – 1905 m. Bokštai priklauso pramoninės architektūros eklektikos stiliaus paminklams.
Gardino gyventojai bokštus vadina „Kasia“ ir „Basia“**.** Iš kur kilo šie pavadinimai, šiandien niekas nepasakys, tačiau gyvuoja versijos: prieš karą viename iš bokštų buvo vandens kanalo buhalterija, ir ten dirbo Basia, o gretimame, manoma, jog ūkvede buvo Kasia. Šiuo metu bokštuose įsikūrusios Baltarusijos menininkų sąjungos kūrybinės dirbtuvės.

27. Seniausias miesto kinoteatras „Raudonoji žvaigždė”
(Socialističeskaja g. 4)
1914 m. gegužės mėnesį atsargos kapitonas leitenantas S. Monastyrskis gavo leidimą kino teatro statybai. Nepaisant prasidėjusio Pirmojo pasaulinio karo Monastyrskio kino teatras buvo statomas sparčiai ir baigtas jau 1915 m. rugpjūčio mėnesį. 1915 m. rugpjūčio 7 d. buvo pateiktas prašymas atidaryti kino teatrą. Taip mieste atsirado kino teatras „Edenas“. Prieš karą jis turėjo kelis pavadinimus, o po miesto išvadavimo nuo fašistų buvo atidarytas 1944 m. rugsėjo 12 d. ir vadinosi „Raudonoji žvaigždė”.

28. Seniausias Baltarusijoje Tyzenhauzo teatras
(Dzeržinskio g. 1)
Architektai D. Sako ir I. Mezeris teatro pastatą baigė XVIII a. paskutinį ketvirtį. Tyzenhauzo teatras – tai Gardino seniūno bei LDK iždininko operos ir baleto trupė, kuri rodė spektaklius Gardine 1769-1780 m. Visą XIX amžių teatro pastatas buvo remontuojamas ir perstatomas. Jis tapo lyg Tyzenhauzo rūmų tęsiniu – jungėsi su juo kairiniu dengtu perėjimu. Po 1859 m. rekonstrukcijos pastatas buvo padidintas. XX a. trečiajame dešimtmetyje teatras buvo pavadintas Elizos Ožeško vardu. 1940 m. vasarį teatro pastatas tapo baze iš naujo sukurtam Gardino lėlių teatrui. Po karo čia veikė srities dramos teatras. 1975 m. buvo padidinta scena ir žiūrovų vietų skaičius salėje. 2012 m. po kapitalinio remonto teatras pradėjo naują erą.

29. Stačiatikių ir katalikų kapinės Antonovo gatvėje.
XIX a. pradžioje Antonovo gatvėje buvo įsteigtos stačiatikių kapinės. Seniausiu laikomas 1814 m. palaidoto 1812 m. Tėvynės karo didvyrio generolo-leitenanto S. Lanskojaus kapas. Šiose kapinėse palaidoti M. Bogdanovičiaus mama – Marija, istorikas E. Orlovskis, etnografas M. Dmitrijevas, filologas P. Kovalevskis, architektas V. Nebolsinas, medikas K. Kemarskis, poetas M. Vasiliokas ir kiti žymūs Gardino gyventojai. Pagerbiant žuvusiuosius Didžiajame Tėvynės kare buvo pastatyti paminklai bendruose karių, partizanų ir civilinių gyventojų kapuose. Kapinių teritorijoje yra Šviesiausios Marfos bažnyčia ir Kristaus Prisikėlimo koplyčia.
Šalia esančios katalikų kapinės yra trečias pagal reikšmę nekropolis buvusioje Žečpospolitos teritorijoje rytuose. Jos įsteigtos 1792 m. Kapinėse išliko paminklai, daryti Kijeve, Varšuvoje, Vilniuje, tačiau didesnį susidomėjimą kelia Gardino meistro B. Šiškevičiaus darbai. Tarp kitų kapinėse palaidoti: rašytoja E. Ožeško ir jos vyras S. Nagorskis, architektas D. Sako, šventieji tėvai M. Fordonas, F. Grinkevičius, generolas F. Borkovskis, Gardino vicegubernatoriai T. Janevskis, K. Maksimovičius, baronas Z. Dangelis, gydytojas A. Talgeimas. 1822 m. kapinių teritorijoje buvo pastatyta koplyčia.

30. Karo memorialas Belušo gatvėje

Karių kapinės Belušo gatvėje įsteigtos 1888 m. Jos yra dviejų dalių: pietinės liuteronų ir šiaurinės, kuriose laidojo kitų krikščioniškų tikėjimų karius. Pirmojo pasaulinio karo metais kapinėse buvo palaidota daug Kaizerio armijos karių ir karininkų. Šių kapų neliko. Šiose kapinėse palaidoti kariai, žuvę Lenkijos-sovietų kare 1920 m., tarybiniai kariai, žuvę 1939 ir 1944 m., Raudonosios Armijos karo belaisviai, Vokietijos kareiviai.

Ant kareivių, žuvusių 1944 m. vaduojant Gardiną arba mirusių nuo gautų žaizdų kapo, 1958 m. buvo pastatyta karo skulptūra. Iš viso čia palaidoti 398 kariai. Prieš Pergalės dieną 1979 m. įvyko iškilmingas memorialo atidarymas. Centrinėje jo dalyje buvo pastatytas paminklas – kareivio, suspaustose rankose laikančio šautuvą ir sustingusio amžinoje sargyboje ant postamento, figūra. Memorialo autoriai – skulptorius V. Terebunas ir architektas A. Korolkovas. 1990 m. lapkričio 3 d. įvyko atminimo ženklo-kryžiaus atidengimo ceremonija Gardino gyventojams – Lenkijos kariuomenės karininkams, žuvusiems 1940 m. Stalino koncentracijos stovyklose.

31. Žilibero parkas

XVII a. septintajame dešimtmetyje Gardino seniūnas Antonijus Tyzenhauzas pakvietė iš Prancūzijos Liono miesto medicinos profesorių, anatomą ir botaniką Ž. E. Žiliberą, kuris įsteigė Gardine medicinos akademiją. Prie akademijos veikė ligoninė, anatomijos kabinetas, zoologijos muziejus, biblioteka bei botanikos sodas – pats įspūdingiausias Žečpospolitos teritorijoje – ir pagal savo dydį, ir pagal surinktų augalų kolekcijos įvairovę.

32. Žydų kapinės Popovičiaus gatvėje

Žydų kapinės įsteigtos XVIII a. Iš viso jose 1827 palaidojimai, iš kurių patys anksčiausi 1913 m., o patys vėliausi – 1968 m.

33. Miško parkas „Pyški“ Gardine

„Pyški“ – didžiausias miško parkas Gardine. Jis yra tarsi šiaurinė miesto siena ir įsikūręs abiejuose Nemuno krantuose. Parko teritorijoje dešiniajame Nemuno krante yra akmens amžiaus žmogaus stovyklavietė, išliko XIX a. aštuntajame dešimtmetyje sutvirtintų Gardino forto Nr. 1 pozicijų statiniai. Parke stovi atminimo stulpas, skirtas Didžiojo Tėvynės karo pradžioje žuvusiems pasieniečių mokyklos kursantams atminti. Miško parke „Pyški” yra ir du neįprasti tvenkiniai. Tai kreidos karjerai, dėl neįprastos žalsvai žydros vandens spalvos pavadinti „Sinka“ ir „Zelionka. Už karjerų yra Gardino tvirtovės fortas Nr. 13, kurio nespėjo baigti statyti ir jį susprogdino besitraukdama Rusijos kariuomenė. 1920 m. čia vyko Lenkijos kariuomenės ir sovietų kavalerijos korpuso, kuriam vadovavo Gajus, mūšiai.

34. Gardino zoologijos sodas

(Timeriazevo g. 11)

Gardino zoologijos sodas įkurtas 1927 m. yra seniausias Baltarusijoje. 2011 m. pabaigoje zoologijos sodas buvo pilnai perstatytas ir čia neišliko nė vieno ankstesnio statinio. Prie įėjimo į Gardino zoologijos sodą įtvirtinta jo įkūrėjo J. Kochanovskio, kurį Gardino tvirtovės forto Nr. 2 rajone sušaudė fašistai, memorialinė lenta.

35.

36.

37.

35. Rumliovo parkas

Parkas dalinai buvo įkurtas XVIII a. pabaigoje, pagal Gardino Užnemunės dalies planą 1797 m.

36. Memorialas Pergalės g., 1939 m. žuvusiems Raudonosios kariuomenės kariams

37. Memorialas kariams pasieniečiams (Sovietskich pogranično kov g.)

Didžiojo Tėvynės karo pirmųjų dienų įvykius ir žuvusius pasieniečius-didvyrius primena Memorialo ansamblis, atidarytas 2004 m. birželio 22 d. Memorialo autoriai – skulptorius G. Buralkinas ir architektas S. Fedčenko.

38. Atminimo ženklai Gardino geto Nr. 1 (Zamkovaja g. 7) **ir seniausių žydų kapinių** (Komunalnaja g.) **vietose**
1991 m. kovo mėnesį Zamkovaja gatvėje 7, prie įėjimo į karo metais buvusį geto, įvyko masinis mitingas, skirtas memorialinės lentos fašizmo aukoms – geto kaliniams, atidengimui. Karo metais Gardino gete žuvo 29 tūkstančiai šio miesto žydų tautybės gyventojų.

39. V. D. Sokolovskio paminklas. 1973 m. buvo atidengtas paminklas-biustas Tarybų Sąjungos maršalui V. Sokolovskiui atminti. Autoriai – skulptorius G. Muromcevas ir architektas V. Aladovas.
40. Vytauto Didžiojo skulptūra

41. Memorialas kariams-internacionalistams Gorkio gatvėje
42. Šlovės pilkapis
43. Tankas-paminklas Sovietskaja aikštėje

44. Elizos Ožeško paminklas. Tai seniausias paminklas iš išlikusių Gardine. Iškilmingas Elizos Ožeško paminklo atidengimas ir pašventinimas vyko 1929 m. spalio 20 d.. Paminklo autorius skulptorius Romualdas Zerychas.
45. A. Mickevičiaus paminklas
46. Lenino paminklas

47. Paminklas „Sparnuotoji Nika“. Tai paminklas milicijos pareigūnams, žuvusiems atliekant tarnybines pareigas. Skulptoriaus V. Terebuno darbas pastatytas 2004 m. liepos mėnesį prieš Gardino srities vykdomojo komiteto VRV pastatą Akademičeskaja gatvėje Nr. 3.
48. „Kupidono“ (Amūro) skulptūra
49. Olimpinės šlovės monumentas

50. Varlė-keliauninkė
2009 m. liepos 2 d. Gardine, Ožeško gatvėje, prie įėjimo į „Respublikinės sporto ir turizmo sąjungos“ turizmo informacijos centrą pastatyta „Varlės-keliauninkės“ skulptūra. Pasakų personažo autorius žymus skulptorius V. Pantelejevas. Iš bronzos išlieta skulptūra pastatyta ant granitinio postamento. Varlė atrodo kaip tikra turistė: kelionmaišis ant pečių, kompasas ant letenėlės ir kepurė ant galvos. Kepurę puošia lotyniška raidė „I“ – kuria žymimi Europos turizmo informacijos centrai. Ši „mažylė“ sveria keturiasdešimt kilogramų. Pati idėja pastatyti varlę-keliauninkę gimė tarptautinės techninės pagalbos projekto „Nežinoma Europa“ realizacijos metu.

51. Šventojo Globėjo cerkvė Milkovščinos kaime

Pirmą kartą Milkovščinos kaimas paminėtas 1558 m. Milkovščinos dvare 1841 m. gimė įžymi rašytoja E. Ožeško. XIX a. antroje pusėje ji buvo Milkovščinos gyvenvietės savininke. Tuo metu šiame kaime nebuvo jokios krikščioniškos bažnyčios. Situacija pasikeitė 1901 m., kai Milkovščinos dvaro dalį nupirko atsargos generolas-leitenantas K. Širma.
Eklektikos stiliaus Šventojo Globėjo cerkvė iš raudonų plytų buvo pastatyta 1904 metais. Ji buvo papuošta Rusijos istorinio stiliaus elementais ir atrodė kaip vieno nefio cerkvė su transeptu, šešių briaunų apside ir zakristijomis.

52. Mergelės Marijos Apsireiškimo bažnyčia, J. Gurskio, J. Dekonskajos koplyčios-kapai katalikų kapinėse Sopockine

Pagal padavimą bažnyčią 1612 m. pastatė magnatas J. Valavičius. 1867 m. šventykla buvo perduota Preobraženskio moterų stačiatikių vienuolynui. Vėliau ji buvo pilnai perstatyta ir nugriauti du bažnyčios bokštai. Pirmojo Pasaulinio karo metais visas vienuolynas buvo evakuotas. 1916 m. rugpjūtį pastatas vėl tapo bažnyčia. Vidinis bažnyčios dekoras atliktas pagal XX a. tradicijas. Katalikų kapinėse Sopockine yra dvi koplyčios. Vieną iš jų pastatė 1868 m. čia palaidotos J. Dekonskajos (Djakonskajos) atminimui. Antroje ilsisi J. Gurskis – pirmasis sodybos Radzivilkuose savininkas. Ši koplyčia buvo pastatyta 1893 m. Koplyčios yra neogotikinio stiliaus architektūros paminklai.

53. Šventųjų Petro ir Povilo bažnyčia Gožos kaime
54. Šventosios Trejybės bažnyčia
55. Geležinkelio stotis Porečjės gyvenvietėje

56. Rūmų ir parko ansamblis bei Valavičių rūmai Sviacke

Rūmų ir parko kompleksą žymiai grafų ir bajorų Valavičių giminei Sviacke XVIII a. sukūrė Italijos architektas D. Sako. Aplink rūmus buvo pasodintas angliškas parkas, sodas, miškas, sukurti tvenkiniai, oranžerija ir bitynas. Į rūmų ir parko kompleksą įtraukta netoliese buvusi Valovičių koplyčia-kapas.
XIX a. pabaigoje žaisdamas biliardą Valavičius giminės dvarą pralošė I. Gurskiui. Vėliau jis dėl skolų atiteko valstybei. 1930 m. rūmai tapo Lenkijos sveikatos priežiūros departamento nuosavybe.

57. Četvertinskių sodybos vartai Skidliuje
58. Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų bažnyčia, Odelske
59. Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų bažnyčia Koptiovkos kaime
60. Švč. Dievo Motinos Škaplierinės bažnyčia Privalkoje

61. Augustavo kanalas

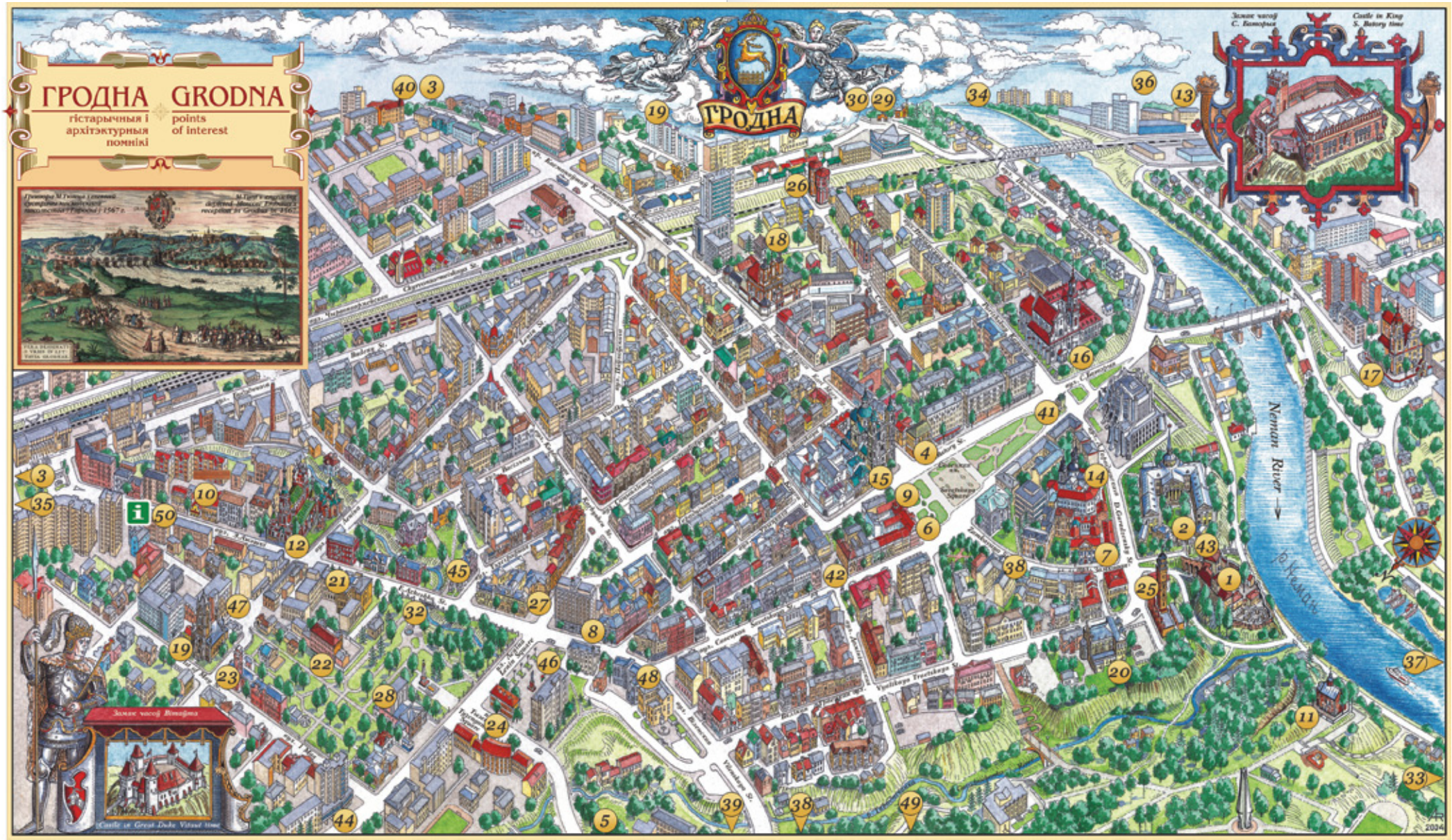

Laivybos kanalas, jungiantis Vyslos (Lenkijoje) ir Nemuno baseinus per Bebros upę, Mėtos ežerą ir Juodosios Ančios (Nemuno intakas) vagą. Šis kanalas yra hidrotechnikos paminklas. Kanalo ilgis 101,2 km, iš jų, 23 km Baltarusijos teritorijoje. Kanalas iš viso turi keliolika šliuzų ir pakeliamųjų tiltų.
Kanalas garsus savo beveik dviejų šimtų metų istorija. Jį 1825–1839 m. statė pagal Rusijos caro Aleksandro I įsakymą, kaip strateginę transporto arteriją, jungiančią Nemuno ir Vyslos upių baseinus su Baltijos jūra. Statybose dirbo daugiau nei 7000 darbininkų. Kanalo atidarymas įvyko 1839 m. Per Antrojo pasaulinio karo mūšius Baltarusijos dalies kanalo hidrotechniniai įrenginiai buvo stipriai pažeisti. 2004-2006 m. buvo atlikta rekonstrukcija Baltarusijos teritorijoje ir dabar čia veikia nedidukas Augustavo kanalo muziejus.
Keliaujantiems valtimis ir baidarėmis kanalu per šliuzą „Kužinec“ 2005 m. buvo atidarytas tarptautinis vandens pasienio punktas „Lesnaja-Rudavka“. Baltarusiškoje kanalo dalyje yra trys šliuzai: Nemnovo, Dombrovka ir Volkušeko bei dvi užtvankos. Pats didžiausias kanale – keturių kamerų „Nemnovo“ šliuzas, kurio vandens aukščio taškų skirtumas apie 10 metrų.

62. Gardino tvirtovė

1912 m. rugpjūčio 4 d. imperatorius Nikolajus II įsakė pastatyti naują Gardino tvirtovę. Jos statybą planavo baigti 1917 m. Pagal projektą reikėjo įkurti 13 pagrindinių fortų, 19 raidėmis ir 23 skaičiais pažymėtų gynybinių įtvirtinimų. Fortus statė iš betono ir stiprino juos metalinėmis konstrukcijomis. Kairiajame Nemuno krante išsidėstė fortai nuo Nr. 1 iki Nr. 9, o dešiniajame – nuo Nr. 10 iki Nr. 13. Pirmojo pasaulinio karo pradžiai tvirtovės statyba nebuvo baigta ir ji Rusijos kariuomenei atstojo užnugario bazę.
Vienas dižiausių fortų – Nr. 2 – yra Naumovičių kaimo apylinkėse. 1915 m. šiame forte vyko mūšiai. Didžiojo Tėvynės karo metais fašistai šioje vietoje įrengė taikių Gardino gyventojų bei karo belaisvių sušaudymo vietą. Dabar prie forto pastatytas paminklinis kryžius su plokšte, kurioje surašyti žinomi sušaudytų Gardino gyventojų vardai ir moters, kuri sielvartauja dėl daugiau nei 3 tūkstančių čia sušaudytų žmonių, skulptūra.
Vienintelis iš Gardino tvirtovės pilnai išlikusių fortų – tai Strelčikų kaime esantis fortas Nr. 4. 1914 m. lapkričio 1 d. fortą su inspektoriais aplankė imperatorius Nikolajus II.

ГРОДНА GRODNA
гістарычныя і архітэктурныя помнікі
points of interest
ГРОДНА
Замак часоў Стафана
Castle in King S. Batory time
Замак часоў Вітаўта
Castle in Great Duke Vitaut time
Nemun River
Неман
2034

MUZIEJAI, GALERIJOS, PARODŲ SALĖS

Gardino m. Valstybinis istorijos ir archeologijos muziejus (Senoji ir Naujoji pilis)
Zamkovaja g. 20, Gardinas
Naujoji Pilis tel. +375 152 74 39 24
Senoji pilis tel. +375 152 74 39 15
www.museum-grodno.by

Gardino srities istorijos muziejus
Ožeško g. 37, Gardinas
Tel. +375 152 72 16 69
www.museum-grodno.by

Maksimo Bogdanovičiaus muziejus
Gegužės 1 g. 10, Gardinas
Tel. +375 152 72 22 54
www.bogdanovich.grodno.by

Gardino valstybinis istorijos ir religijos muziejus
Zamkovaja g. 16, Gardinas
Tel. +375 152 74 02 72.
www.muzej.by

Muziejus „Na Troickoj“
Bolšaja Troickaja g. 59a, Gardinas
Tel. +375 29 782 61 14
www.jewishgrodno.by

Vaistinė-muziejus
Sovietskaja a. 4, Gardinas
Tel. +375 152 74 00 81
www.am.biotest.by

Elizos Ožeško muziejus
Ožeško g. 17, Gardinas
Tel. +375 152 74 30 67
www.grodnolib.by

Priešgaisrinės tarnybos istorijos muziejus Gardine
Zamkovaja g. 19, Gardinas
Tel. +375 152 72 36 48

Augustavo kanalo istorijos muziejus
Nemnovo kaimas, Gardino rajonas
Tel. +375 152 72 34 08

Gardino parodų salė
Ožeško g. 38, Gardinas
Tel. +375 152 72 07 42

„Krygo“ galerija
Sovietskaja g. 3, Gardinas
Tel.: +375 29 637 02 67
+375 152 74 36 63

„Tyzenhauzo“ galerija
Tyzenhauzo a. 4, Gardinas
Tel. +375 152 72 27 57

Galerija „Pas Meistrą“
Kirovo g. 8, Gardinas
Tel. +375 152 74 09 70

„Audėjo“ galerija
Zamkovaja g. 15, Gardinas
Tel.: +375 152 74 33 28
+375 29 780 78 11

AKTYVUS POILSIS IR PRAMOGOS

Gardino srities dramos teatras
Mostovaja g. 35, Gardinas
Tel. +375 152 72 34 27
www.drama.grodno.by

Gardino srities lėlių teatras
Dzeržinskio g. 1/1, Gardinas
Tel. +375 152 74 59 30
www.grodnolyalka.na.by

Gardino srities filharmonija
Gornovych g. 17, Gardinas
Tel. +375 152 50 46 02
www.grof.by

Ledo rūmai
Komunalnaja g. 3a, Gardinas
Tel. +375 152 75 32 49
www.icepalace.by

Sporto kompleksas CSK „Neman“
Komunalnaja g. 3, Gardinas
Tel. +375 152 77 09 71
www.cskneman.by

Gardino zoologijos sodas
Timeriazevo g. 11, Gardinas
Tel. +375 152 74 54 38
www.grodnozoo.by

Vandens centras
Gorkio g. 82, Gardinas
Tel. +375 152 48 74 07
www.aquacenter.by

Sanatorijos „Ozernyj“ vandens parkas
gyv. Ozery, Gardino rajonas
Tel. +375 152 79 87 74
www.ozerny.by

PRAMOGŲ IR AKTYVAUS POILSIO PARKAI

Virvių parkas „Džiunglių-parkas”
Pyški parkas, Gardinas
Tel. +375 29 675 48 42

Gardino jaunimo centras
Sovietskaja g. 9, Gardinas
Tel. +375 292 87 88 33

Jaunimo centras „Galaktika”
Kosmonautų pr. 40/2, Gardinas
Tel. +375 333 48 84 88

Dvaro ansamblis
„Karalinski Falvark Tyzenhauza”
Karalyno kaimas, Gardino raj.
Tel. +375 297 85 99 72
www.karalino.by

Kaimo turizmo kompleksas
Gardino sodyba „Korobčicy”
Korobčicų kaimas, Gardino raj.
Tel. +375 152 93 94 00
www.maentak.grodnomk.by

NAKTINIAI KLUBAI

„Bazė“
Pobedy g. 35, Gardinas
Tel. +375 333 33 13 33
www.clubbaza.by

„Alpha Centauri“
Sanatornaja g. 1, Gardinas
Tel. +375 295 55 44 22
www.alphacentauri.by

„Kolizej-2000“
K. Markso g. 31, Gardinas
Tel. +375 152 75 34 88
www.kolizey2000.by

„Parlament“
Popovočia g. 5, Gardinas
Tel. +375 152 50 18 09

„Chameleon“
Sovietskaja g. 29, Gardinas
Tel. +375 152 73 03 54

BOULINGO KLUBAI

„Metro“
Pobedy g. 37, Gardinas
Tel. +375 152 51 24 64
www.metroclub.by

„Ozernyj“
gyv. Ozery, Gardino raj.
Tel. +375 152 79 85 13
www.ozerny.by

AKTYVŲ POILSĮ SIŪLANČIOS TURIZMO FIRMOS

„Nemnovo Tur“
Ožeško g. 38, Gardinas
Tel.: +375 152 74 29 43
+375 296 01 16 37
+375 297 80 13 04
El. p. nemnovotour-grodno@yandex.ru
www.nemnovotour.by

APGYVENDINIMAS, MAITINIMAS GARDINE

VIEŠBUČIAI

Viešbučių kompleksas „Slavija“
Molodežnaja g. 1, Gardinas
Tel. +375 152 77 35 35
www.hotel-slavia.by

Viešbutis „Omega“
Vasilka g. 40, Gardinas
Tel. +375 152 72 08 00

Viešbutis „Semaško“
Antonovo g. 10, Gardinas
Tel. +375 152 75 02 99
www.hotel-semashko.ru

Viešbutis „Neman“
Stepono Batoro g. 8, Gardinas
Tel. +375 152 79 17 00
www.hotel-neman.by

Viešbutis „Turist“
Jankos Kupalos pr. 63, Gardinas
Tel. +375 152 56 55 90
www.tourist.grodno.by

„Kronon Park Hotel“
Miško parkas „Pyški“, Gardinas
Tel. +375 152 73 98 00
www.kronon.by/

Viešbutis „Belarus“
Kalinovskogo g. 1, Gardinas
Tel. +375 152 74 07 80

Viešbutis „Sport“
Komunalnaja g. 3, Gardinas
Tel. +375 152 72 38 49
www.cskneman.by/hotel/

Hostelis „Hello, Grodno!“
Gorodničianskaja g. 30-1, Gardinas
Tel.: +375 299 32 97 90
+375 152 74 33 08

MAITINIMAS

Restoranas „Zamok Zaveny“
Korobčicų kaimas, Gardino raj.
Tel. +375 293 50 05 50
www.maentak.grodnomk.by

Restorano kompleksas „Turan“
Kleckovo pr. 15a, Gardinas
Tel. +375 333 00 00 85

Restoranas „Vena“
Mostovaja g. 37, Gardinas
Tel. +375 152 77 05 17

Restoranas „Staryj Liamus“
Dzeržinskio g. 1a, Gardinas
Tel. +375 152 77 09 65
www.markiza.by

Restoranas „Neman“
Stepono Batoro g. 8, Gardinas
Tel. +375 152 79 17 48
www.hotel-neman.by

Kavinė „ArchIdeja“
Dzeržinskio g. 2/1, Gardinas
Tel. +375 152 77 04 60

Kavinė „Arena“
Komunalnaja g. 3, Gardinas
Tel. +375 152 77 32 65
www.cskneman.by/cafe

Kavinė „Raskoša“
Sovietskaja g. 7, Gardinas
Tel. +375 152 72 11 52

Kavinė „Karčma“
Sovietskaja g. 31, Gardinas
Tel. +375 152 74 35 63

Kavinė „Veras“
Gorkio g. 72, Gardinas
Tel. +375 152 41 35 24

Kavinė „Gorodnica“
Dzeržinskio g. 7, Gardinas
Tel. +375 152 72 02 08

Restoranas „Korolevskaya ochota”
Ožeško g. 3, Gardinas
Tel. +375 152 72 33 39

Kavinė-baras „Korčma y pričala“
Zavodskaja g. 14, Gardinas
Tel. +375 152 74 20 45

Picerija „Retro-pica“
Sovietskaja g. 31, Gardinas
Tel. +375 152 74 00 56

NAUDINGA INFORMACIJA

Gardino miesto ir Gardino rajono kodas – 8 0152

Tarptautinis kodas – (+375 152)

Telefonų informacijos tarnyba (mokama) – 109

Gelbėjimo numeris – 101

Medicinos pagalba – 103

Nemokama informacija apie Baltarusijos Respublikos avarinių, informacijos, ekstrinių tarnybų ir informacinių medicinos įstaigų telefonų numerius – 199

Gardino srities vykdomojo komiteto vidaus reikalų valdyba
Akademičeskaja g. 3, Gardinas
Tel.: 102, +375 152 79 70 22

Gardino ir Gardino srities Valstybinė autoinspekcija
Belušo g. 49, Gardinas
Tel. +375 152 79 75 05
www.gaigrodno.by

Greitosios medicinos pagalbos ligoninė
Sovetskich pogranič nikov g. 115, Gardinas
Tel.: 103, +375 152 53 17 11
www.bsmpgrodno.by

Centrinis paštas
K. Markso g. 29, Gardinas
Tel. +375 152 74 53 34
www.belpost.by

Autobusų stotis
Krasnoarmeiskaja g. 7a, Gardinas
Tel.: 114 (mokamas), +375 152 75 82 02

Gardino miesto vykdomasis komitetas
Lenino a. 2/1, Gardinas
Tel. +375 152 72 06 74
www.grodno.gov.by

Gardino rajono vykdomasis komitetas
Gorkio g. 51, Gardinas
Tel. +375 152 72 16 17
www.grodnorik.gov.by/ru/

Gardino srities vykdomasis komitetas
Ožeško g. 3, Gardinas
Tel. +375 152 72 31 90
www.region.grodno.by/ru/

Gardino srities vykdomojo komiteto Sporto ir turizmo valdyba
Ožeško g. 19, Gardinas
Tel. +375 152 77 28 77
www.oblsport.grodno.by

Oro uostas
p/s Obuhovo, Gardino raj.
Tel. +375 152 74 35 00

Geležinkelio stotis
Budionogo g. 37, Gardinas
Tel. +375 152 74 45 56

Gardino miesto turistų informavimo centras
Ožeško g. 38, Gardinas
Tel.: +375 152 77 36 03
+375 152 77 35 46
El. p. grodnortss@gmail.com
www.tourgrodno.by

Sopockino turistų informavimo centras
Grodnienskaja g. 6, gyv. Sopockin,
Gardino raj.
Tel. +375 152 99 22 80
http://tourgrodno.by/information-center/ sopokin

AŠMENA

Istorikų ir kraštotyrininkų nuomone miesto pavadinimas atspindi vietos ypatumus bei charakterį ir susietas su ledynmečio atgarsiu. Lingvistai mano, kad miesto pavadinimas kilęs iš lietuviško žodžio „ašmenas“ – ašmenys ar „akmenas“ – akmuo.

Pirmą kartą Ašmena minima „Lietuvos ir žemaičių Didžiosios Kunigaikštystės kronika“ 1341 m. Ji buvo įkurta kaip kunigaikščio pilis. 16-o šimtmečio pradžioje miestą Ašmenkos upė dalijo į dvi dalis: Naujoji Ašmena ir Senoji Ašmena.

Magdeburgo teises miestas gavo 16-me šimtmetyje ir tapo Vilniaus vaivadijos pavieto* centru. Nuo 1569 metų Ašmena Žečpospolitos sudėtyje liko pavieto centru. 1792 metais patvirtintas pirmasis miesto herbas, o 1845-aisiais – antrasis herbas. 2006 m. patvirtinti oficialūs Ašmenos miesto heraldikos simboliai (herbas ir vėliava).

Ilgus šimtmečius Ašmenos srities teritoriją puolė kitų šalių kariaunos. 1812 m. puldama ir besitraukdama Napoleono kariuomenė miestui padarė daug žalos. Pirmojo pasaulinio karo laikais teritoriją užėmė Vokietijos kariuomenė, 1919-1920 m. čia jau šeimininkavo Lenkijos kariuomenė ir Raudonoji armija. 1922-1939 m. Ašmena buvo Lenkijos Vilniaus vaivadijos sudėtyje.

Dabar mieste gyvena 14,4 tūkstančių žmonių, arba pusė viso rajono gyventojų.

**Buvęs administracinis-teritorinis vienetas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje*

Ašmenos turizmo informacijos centras

Sovietskaja g. 126, Ašmena
Tel. +375 159 34 25 93
www.oshmiany.gov.by

Kaip atvažiuoti į Ašmeną

Ašmena įsikūrusi svarbių automobilių kelių į Vilnių, Minską, Gardiną, Lydą, Naugarduką, Vitebską, Polocką, Medilą kryžkelėje. Iš Minsko į Ašmeną, kuri nutolusi nuo sostinės 152 km, per pusantros-dvi valandas automobiliu ar autobusu galima patekti trasa M-7, pravažiuojant šalia Valažino. Sostinės svečius Ašmena sutinka ir važiuojant trasa Minskas – Molodečnas – Ašmena. Kelias iš Gardino iki Ašmenos (apie 220 km trasa) autotransportu truks tris-keturias valandas.

Artimiausias Ašmenos pasienio praleidimo postas – „Kamenyi Loh“ – nutoleš nuo rajono centro vos 23 km. Pro jį Ašmenos gyventojai dažniausiai važiuoja į užsienį ir visų pirma į Lietuvą, bei jame pasitinka daugelį savo svečių. „Kamenyi Loh“ – didžiausia Baltarusijos-Lietuvos sienos autotransporto muitinė. Per parą čia pravažiuoja 1200 sunkvežimių ir 1000 lengvųjų automobilių bei apie 60 autobusų.

Tie, kurie turi laiko, kuriems patinka ratų bildesys, į Ašmeną gali atvykti traukiniu. 17 km nuo rajono centro nutolusi Ašmenos geležinkelio stotis aptarnauja keleivius tiek tarptautiniais, tiek tarpmiestiniais ar priemiesčio maršrutais.

Gardino srities šiauriniame pakraštyje, ten, kur ir šiandien galima išgirsti kalbant baltarusių ir lenkų kalbomis, kur sritis ribojasi su Vitebsko sritimi bei Lietuva, kur yra viena iš svarbiausių Baltarusijos transporto arterijų, jungiančių ją su Baltijos šalimis (devintas transporto koridorius), yra respublikos kampelis, vadinamas Ašmenos rajonu (Ошмянский район). Nedidelis, tik 1200 kvadratinių kilometrų, tačiau turintis nepakartojamą gamtovaizdį bei su turtinga istorija ir garsiais žmonėmis.

Iš šiaurės į pietus per rajoną driekiasi Baltarusijos-Lietuvos kalvagūbris (dažnai vadinamas Ašmenos), kurio pačios aukščiausios vietos beveik nenusileidžia Baltarusijos aukščiausiam taškui, esančiam šalia Dzeržinsko miesto. Šis kalvagūbris – tai ledyno pėdsakas, kuris čia buvo užklydęs prieš tūkstančius metų ir sukūrė kelias upes, kurių pagrindinė – Vilijos intakas Ašmenka, bei daug ežerų. Šio kalvagūbrio viduryje, ant neskubančios upės krantų įsikūrė ir rajono centras – Ašmenos miestas, kurio istorija skaičiuoja jau daugiau nei 600 metų.

Ašmenos rajone yra gerai išvystytas įvairaus lygio transporto tinklas – nuo vietinio ir respublikinio iki tarptautinio.

„Susitikimai lapkrityje“

Kasmet lapkritį Kalčiūnų vidurinėje mokykloje vyksta „Lapkričio susitikimai“, skirti mokslininko, filosofo švietėjo Endžejaus Sniadeckio gimimo dienai pažymėti.

Endžejus Sniadeckis prisidėjo prie chemijos ir medicinos vystymosi, sudarė pirmąjį šio dalyko vadovėlį ir paruošė chemijos terminologiją lenkų kalba, kurios dalis naudojama ir šiais laikais, atliko daug mokslinių atradimų chemijoje.

2012 metais per „Lapkričio susitikimus“ Horodnikų kaime ant Endžejaus Sniadeckio kapo įvyko iškilmingas restauruoto paminklo atidengimas.

„Lapkričio susitikimai“ tradiciškai prasideda šventomis mišiomis Horodnicos koplyčioje. Po to svečiai vyksta į 2004 metais atidarytą Kalčiūnų vidurinės mokyklos muziejų.

Motokrosas

Ašmenoje reguliariai vyksta šalies motokroso pirmenybės ir čempionatai. Visus, neabejingus motociklų sportui, kviečia trasa šalia Budionovkos kaimo. Varžybų dalyviai ir sirgaliai susirenka ne tik iš Baltarusijos, bet ir iš Rusijos, Lietuvos, Latvijos, Ukrainos.

Dešimtys motokroso meistrų demonstruoja savo sugebėjimus trasos tramplinuose ir staigiuose posūkiuose. Į čempionatų programą įtrauktos lenktynės „Junior“ ir „National“ klasėse, motociklais su priekaba, keturračiais motociklais, ir motociklais, kurių darbinis tūris atskirose klasėse neviršija 50 kub. cm, 65 kub. cm, 85 kub. cm, 125 kub. cm, 500 kub. cm bei „Mėgėjų“ įskaita.

„Gardino krašto šiaurinis vektorius”

Kartą per trejus metus Ašmenoje verslininkus suburia regioninė paroda „Gardino krašto šiaurinis vektorius“ ir tarptautinis ekonomikos forumas „Naujos vystymosi galimybės ir perspektyvos“. Ekonomikos forume investuotojams ir verslo partneriams tradiciškai pristatomas platus spektras įdomių, ekonomiškai pagrįstų pasiūlymų įvairiose verslo srityse.

Ekonomikos forume buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Ašmenos rajono ir Birštono miesto savivaldybių.

Kalėdų Senelių (Senelių šalčių) paradas

Ašmenos vizitine kortele tapo pagrindinių žiemos personažų paradas, kuriame dalyvauja jais persirengę įstaigų, organizacijų ir įmonių atstovai. „Speiguotoji sueiga“, kurioje dalyvauja dešimtys pasakų personažų porų, baigia eiseną iš skirtingų miesto pusių. Naujametinės eisenos dalyviai deklamuodami eiles ir dainuodami dainas sveikina miesto gyventojus. Aikštėje pasakų personažai raportuoja vyriausiajam Naujųjų Metų pasakų burtininkui apie tai, kad visi Seneliai Šalčiai šventėms pasiruošę, o visi Ašmenos gyventojai būtinai gaus savo ilgai lauktas dovanas. Naujametinio šou kulminacija tampa gražuolės eglutės įžiebimas. Leidimą, įžiebti šventinę eglutę, suteikia vyriausiasis Senelis Šaltis.

Ašmenos F. K. Boguševičiaus kraštotyros muziejus

Ašmenos kraštotyros muziejus buvo įsteigtas pagal Baltarusijos SSR Ministrų Tarybos 1952 metų rugsėjo 27 dienos nutarimą. Kitais metais muziejui suteiktas Francišako Boguševičiaus vardas. Muziejaus kolekcijos, išsaugojimo ir populiarinimo tema – Ašmenos krašto istorija, kultūra, gamta ir buitis.

1955 metais buvo atidaryta pirmoji ekspozicija, kuri nebuvo keičiama aštuonerius metus. 2000-ųjų rugpjūčio mėnesį muziejus miesto centre gavo istorinį XIX amžiaus vidurio pastatą. 2009 metų lapkričio mėnesį Ašmenos kraštotyros muziejus iškilmingai persikėlė į naujas patalpas. 2013 metų sausio 1-ąją muziejaus fondus sudarė 22 204 eksponatai, iš jų – 10 791 pagrindinio fondo daiktai. Muziejaus kolekcijose saugomi senieji įrankiai, XI-XVI amžiaus stiklo ir keramikos indų fragmentai, aptikti kasinėjant Ašmenos srityje, bei meno ir amatų kūriniai, liaudies meistrų kūriniai, dokumentai ir nuotraukos.

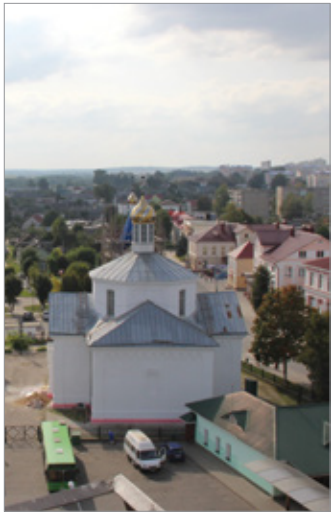
Didžioji kolekcijos dalis skirta Francišako Boguševičiaus gyvenimui ir kūrybai nušviesti.

Šventojo Michailo Archangelo bažnyčia

Dominuojantis Ašmenos miesto centro architektūros pastatas – 1906 metais pastatyta neobaroko stiliaus bažnyčia. Jos bokštai senai tapo miesto simboliu.

Dar XVIII amžiaus pabaigoje šioje vietoje buvo pastatyta parapijos bažnyčia, kuri XX amžiaus pradžioje buvo perstatyta neobaroko stiliumi. Šventojo Michailo Archangelo bažnyčia be pakilimų išgyveno ir sunkius laikus. 1994 metais parapijiečių pastangomis ir vietinės valdžios pagalba bažnyčios veikla buvo atnaujinta. Bažnyčią puošia du trijų aukštų bazilikiniai bokštai. Pastato fasadas papuoštas penkių aukštų bokštais ir tai suteikia bažnyčiai didybės ir iškilmingumo.

Šventojo Prisikėlimo cerkvė

Vietą, kurią šiandien užima stačiatikių cerkvė, nuo XVII amžiaus užėmė dominikonų vienuolynas ir bažnyčia, kurie buvo likviduoti 1850 metais. Stačiatikių bažnyčios statybos iniciatoriumi buvo Ašmenos Dievo Apvaizdos cerkvės dvasininkas Danilas Petrovskis. 1873 metų kovo mėnesį Vilniaus generolas gubernatorius leido statyti mieste akmeninę cerkvę. Tų pačių metų rugsėjį prasidėjo statybos, kurios su pertraukomis vyko 10 metų.

1883 metų rugpjūčio 6 dieną cerkvė buvo baigta ir jau rugsėjo mėnesį ją Kristaus Prisikėlimo vardu pašventino Lietuvos ir Vilniaus arkivyskupas Aleksandras. 1993 metais cerkvė grąžinta parapijiečiams. Cerkvė atrodo kaip kryžiaus ir kupolo šventykla su aštuonbriauniu šviesos būgnu, kurį užbaigia kupolas. 2001 metų vasarą šalia cerkvės buvo iškilmingai atidaryta koplyčia, skirta krikščionybės 2000-mečiui paminėti.

Sinagoga

1837 metais Ašmenoje kilo didelis gaisras, suniokojęs daugelį gyvenamųjų namų ir ūkio pastatų. Nepagailėjo ugnis ir žydų maldos namų, sinagogos. 1857 metais, po gaisro atsigavę žydų tautybės gyventojai pradėjo atstatinėti plytinę sinagogą. Galutinai sinagoga buvo baigta tik XIX amžiaus 90-aisiais metais.

Sinagogos pastatas pastatytas iš keraminių plytų ir pagal savo formą atrodo kaip didelis stačiakampis. Žvilgsnį labiausiai traukia stogo forma: du aukštai yra keturių šlaitų, o trečias – dvišlaitis. Pagrindinis fasadas turi nedidelį iš medienos padarytą kraigą, ant kurio pritvirtintos drožtos mitinių liūtų figūros. Rytiniame fasade yra apvalus langas rozetė. (Architektūros terminologijoje naudojamas žodis rozetė – didelis apskritas gėlės žiedo pavidalo langas; būdinga gotikos architektūrai). Nuo 1941 iki 1942 metų sinagogos ir šalia esančioje gretimoje teritorijoje buvo įkurtas žydų getas. Pokario metais pastatas priklausė rajono vartotojų kooperatyvui. Nuo 2013 metų sinagoga pavaldi Ašmenos F. K. Boguševičiaus vardo kraštotyros muziejui.

Alšėnai arba Galšia

Alšėnai (arba Galšia – rus. Гольшаны) žinomi nuo 1280 metų. Gyvenvietę įkūrė legendinis kunigaikštis Alšis, nuo kurio ir kilo kunigaikščių Alšėniškių giminė. Alšėnai išsaugojo XIX amžiaus pabaigos – XX amžiaus pradžios baltarusių gyvenvietės koloritą, o tai ir yra gyvenvietės istorinė vertė.

Kunigaikštienės Sofijos Alšėniškės dėka buvo pratęsta Lenkijos ir Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės valdytojo Jogailos dinastija. 1422 metais po kunigaikščio Vytauto Didžiojo protekcijos įvyko karaliaus Jogailos vestuvės su kunigaikščio Simono Alšėniškio dukra. Sofijai tuo metu buvo tik 16 metų, o Jogailai – virš 70. Jaunoji žmona pagimdė jam du sūnus, ir taip tapo dviejų karalių – Vladislavo III ir Kazimiero IV motina. Sofijos Alšėniškės garbei Alšėnų centre 2006 metais buvo pastatytas akmuo-riedulys su paminkliniu užrašu.

Šventojo Georgijaus cerkvėje saugoma teisuolės Julijonos Alšėniškės (kunigaikščio Vytauto antrosios žmonos), kuri yra Baltarusijos jaunimo globėja, palaikų dalelė.

Didį pėdsaką Alšėnų istorijoje paliko Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pakancleris ir Ašmenos seniūnas Povilas Steponas Sapiega (mirė 1635 metais). Jis XVII amžiaus pradžioje iš plytų pastatė naują dviejų aukštų keturkampės formos pilį, su dideliais rūsiais ir keturiais bokštais bei koplyčiomis prieš vartus.

Baigęs statyti pilį Povilas Sapiega pranciškonams pastatė Šv. Jono Krikštytojo bažnyčią su vienuolynu. Kiek ankščiau pradėjo veikti popieriaus fabrikas. Alšėnų aukštos kokybės popierius buvo naudojamas visoje Žečpospolitoje bei buvo eksportuojamas. Ant šio popieriaus buvo rašomi svarbiausi dokumentai, spausdinamos knygos. Tai buvo Alšėnų klestėjimo laikai...

Šventojo Jono Krikštytojo bažnyčia ir pranciškonų vienuolynas

Gyvenvietės centre, Rugsėjo 17-os ir Ašmenos gatvių sankirtoje yra Šventojo Jono Krikštytojo bažnyčia – ankstyvojo baroko stiliaus paminklas ir pranciškonų vienuolynas. Bažnyčia buvo pastatyta XVI amžiaus pradžioje ir ja pradžioje naudojosi kalvinistai.

Kai Alšėnuose apsigyveno Povilas Steponas Sapiega, iš miestelio jis išvijo kalvinistus ir nusprendė perstatyti bažnyčią. Jis pakvietė čia pranciškonus ir pastatė jiems vienuolyną. Bažnyčia ir vienuolynas buvo pastatyti gana greitai, o 1618 metų rugpjūčio 6 dieną statinius pašventino Vilniaus vyskupas Eustachijus Valavičius.

XVIII amžiuje bažnyčios pastatas reikalavo kapitalinio remonto, kuris atliktas 1770-1780 m. Bažnyčia įgavo naują išvaizdą, kuri išliko iki mūsų laikų.

Pirmoje XIX a. pusėje prieš bažnyčią buvo pastatyti klasicistinio stiliaus dviejų aukštų vartai-varpinė. Viename iš bažnyčios rūsių buvo palaidoti Sapiegos, kitame – žymūs parapijiečiai, trečiame – kunigai. Šiandien Povilo Sapiegos ir jo žmonų antkapis yra Baltarusijos Nacionalinės mokslų akademijos senovės baltarusių kultūros muziejuje. Vienuolyne iki 2007 metų veikė Baltarusijos Nacionalinio meno muziejaus filialas. 1990 metais bažnyčios pastatas perduotas tikintiesiems. Šiandien bažnyčia vadinama Jono Krikštytojo vardu.

Šventojo Jurgio cerkvė

Parke, netoli Alšėnų centrinės aikštės, yra stačiatikių šventykla – Šventojo Jurgio cerkvė, pastatyta 1901 metais rusišku retrospektyviniu stiliumi.

1897 metais į Alšėnų cerkvę pervedė tėvą Vladimirą, kuris 1900 m. padėjo kertinį akmenį į naujos bažnyčios pamatą. Lėšas statybai skyrė Švenčiausias Sinodas. Šios lėšos surinktos iš parapijiečių aukų bei į tėvo Vladimiro prašymą bažnytinėje spaudoje atsiliepusių savanorių iš visos Rusijos aukų. Cerkvė buvo pastatyta per metus ir pašventinta 1901 metų gruodžio 9 dieną.

Cerkvė niekada nebuvo uždaryta ir tarnavo tikintiesiems nepaisant santvarkų pasikeitimų.

Alšėnų pilis

Alšėnų akmeninė pilis, pastatyta pirmoje XVII a. pusėje, o stačiakampio formos uždaras pastatas savo kompozicija šiek tiek priminė Myriaus pilį.

Po to, kai Alšėnai tapo pastovia Povilo Stepono Sapiegos gyvenamąja vieta, jis pradėjo statyti naują pilį. Kai kuriuose dokumentuose minima, kad pilis buvo baigta ne vėliau kaip 1610 m.

Pilis buvo pastatyta kaimo pakraštyje tarp kelio ir Lustos (Alšios) upės. Tai buvo stačiakampio formos (86,6x95,6 m) pastatas su kvadratiniu kiemu (apie 60x60 m). Pilies kampuose buvo pastatyti išvaizdūs šešių briaunų bokštai su galingu įvažiuojamųjų vartų bokštu šiaurės rytų sparne. Priešais vartus buvo pastatyta koplyčia. Pilies rūmus dengė plokščios čerpės, o grindys iškilotos įvairios konfigūracijos keramikinėmis plytelėmis. Pilyje buvo daug kambarių ir didelių rūsių. Sienas dengė įsimenamos freskos, aukšto meninio lygio lipdiniai. Dūmtraukiai, lubos, sienos, langų angos buvo dekoruotos. Ant sienų kabojo Sapiegų giminės portretai, vaizdingi kilimai ir ginklai. Į kiemo pusę buvo storo stiklo vitražo langai, akmeninės grindų plytelės buvo harmoningai suderintos su brangiais baldais: krėslais, staleliais, auksinėmis bei bronzinėmis žvakidėmis. Alšėnų pilyje buvo įrengta šildymo sistema, vandentiekis ir kanalizacija, pakeliamas tiltas. Taip pat buvo įrengti požeminiai tuneliai, kuriais galima buvo nusigauti iki upės, į katalikų bažnyčią bei vienuolyną. Remiantis liudininkų prisiminimais šie tuneliai buvo tokie platūs, kad galėjo joti arkliu ar važiuoti visas kinkinys su vežimu. Pilyje buvo didelė biblioteka. Alšėnų pilis, greičiausiai, buvo statoma kaip gyvenamasis kompleksas, nors ir turėjo gynybinę reikšmę, ką liudija ir bokštai. Gynyba buvo planuojama panaudojant žemės įtvirtinimus: galingus pylimus, griovius ir bastionus. Statant buvo naudojamas „baltų“ mūras, o tai reiškė, kad plytos buvo įvairaus dydžio. Šalia pilies buvo du tvenkiniai, kurie taip pat atliko gynybines funkcijas ir aprūpindavo vandeniu.

Po Povilo Stepono Sapiegos mirties (1635-07-19), jo valdas paveldėjo sūnėnas Tomašas Sapiega. Šiaurės karo metais Alšėnus užkariavo švedų kariauna. Pilis buvo dalinai sugriauta ir apiplėšta. Pasak liudininkų apie Alšėnų pilies būklę XIX amžiuje žinoma, kad be dalies sienų bei griuvėsių, nieko neišliko.

XIX a. pabaigoje pilis atiteko Rusijos dvarininkui Gorbaniovui, o paskutiniuoju pilies savininku buvo Aleksandras Jagminas. Iki šių laikų pilies griuvėsius gaubia įvairių pasakiškų legendų ir nepaprastų istorijų aureolė. Tai patvirtina ir Baltarusijos rašytojo Vladimiro Korotkevičiaus romanas „Juodoji Alšėnų pilis“.

„Alšėnų pilies“ festivalis

Turtingą mūsų tautos istoriją ir tradicijas, nuo žilos senovės iki dabartinių dienų, vaizduoja viduramžių kultūros festivalis, kuris vyksta prie Alšėnų pilies sienų. Festivalis vyksta jau ketverius metus. Kam pavyko patekti į šitą festivalį, pasakoja, kad laikas čia sustoja ir pasuka atgal. Kasmet festivalis plečia savo geografiją – į Alšėnus atvyksta dalyviai ne tik iš visos Baltarusijos, bet ir svečiai iš Lietuvos bei Lenkijos.

„Alšėnų pilies“ festivalis – tai ne tik viduramžių muzika, bet ir riterių kovos, riterių turnyras, lankininkų varžybos, kurios negali nesužavėti festivalio dalyvių.

Pilyje vykdomi konservavimo darbai leidžia restauruoti šoninį bokštą, kur planuojama įkurti „šaltąją“ ekspoziciją – kuri galės gyvuoti esant žemai temperatūrai. Sienos bus sutvirtintos. Planuose numatyta atkurti ir istorinį kraštovaizdį, taip pat buvusį kanalą šalia pilies.

Alšėnų kaimo piliakalnis

Nuo Alšėnų nutolęs pusantro kilometro, ant kadaise tekėjusio Karabelio upelio, stūkso piliakalnis (XII-XIV a.) ir gyvenvietė, kuriuos kasinėjant aptikta ankstyvojo geležies amžiaus ir Kijevo Rusios periodo keramika.

Alšėnų piliakalnis yra labai populiarus. Tai dviejų aukštumų susijungimo vietoje esanti stačiakampio formos su apvalintais kampais aikštė (70x80 m). Piliakalnis paminėtas XII – XIV a. ir priskiriamas ankstyvajam viduramžiui. Nuo piliakalnio aukštumos vietovė gerai matoma į pietus bei šiaurę.

Struvės geodezinio lanko taškas Tupiškiuose

Dar vienas Ašmenos rajono turistinis objektas – Struvės geodezinio lanko taškas Tupiškiuose.

Struvės geodezinis lankas – apie 2820 km. ilgio trianguliacijos grandinė, skirta tiksliam Žemės dienovidinio lanko ilgiui nustatyti ir apskaičiuoti geriausiai atitinkančio Žemės formą ir dydį elipsoido parametrus. Tai 265 punktų tinklas jungiantis dešimties šalių teritorijas: Norvegijos, Švedijos, Suomijos, Rusijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Baltarusijos, Moldovos ir Ukrainos. Kiekvienas iš punktų – tai 2x2 metrų dydžio kubas, užkastas į žemę.

Struvės lanko statyba prasidėjo 1816 metais, o paskutinis jos kubas įkastas 1855-aisiais. Pastačius lanką mokslininkai patvirtino, kad mūsų planeta ne taisyklingas rutulys, o elipsės formos.

2007 metais Tupiškių kaime Alšėnų apylinkėje buvo atidengtas paminklinis Struvės Lanko bareljefo formos ženklas – Tupiškių punktas.

Tupiškių gyvenvietė žemėlapyje pažymėta kaip pati aukščiausia Ašmenos rajono vieta, esanti 311 metrų virš Baltijos jūros lygio.

2005 metais Struvės lankas įrašytas į UNESCO pasaulio istorijos ir kultūros paveldo sąrašą. Paminklui priskirta nulinė (aukščiausioji) kategorija.

Struvės lanko meridiano muziejus

Atmintinio Struvės lanko paminklinio ženklo atidarymas neliko nepastebėtas ir Alšėnų gyventojų, dėl to Alšėnų kaimo bibliotekoje buvo atidarytas muziejus.

Struvės lanko „Lanko, kuris vienija tautas ir kultūras“ meridiano muziejus pradėjo veikti 2013 metų vasarį, po to, kai buvo laimėtas mini projektas „Tandem“ konkurse.

Struvės lankas – iki XX amžiaus buvo pats ilgiausias ant žemės vykusių tyrimų dėka išmatavimas laipsniais. Jis buvo atliktas prieš 200 metų, vadovaujant astronomijos ir geodezijos profesoriui Vasilijui Struvei.

Alšėnų vidurinės mokyklos E. S. Korzuno vardo liaudies istorijos ir kraštotyros muziejus

Alšėnų vidurinėje mokykloje 1963 metais buvo atidarytas E. S. Korzuno vardo istorijos ir kraštotyros muziejus. Jo iniciatoriumi buvo istorijos mokytojas E. S. Korzunas. Viskas prasidėjo paroda, kurioje buvo demonstruojamos senovinės monetos, senoviniai popieriniai pinigai, kelios nuotraukos ir išrašai iš knygų. Šiandien muziejaus pagrindiniame fonde yra 1320 ir dar 202 pagalbinio mokslinio fondo eksponatai, iš kurių 82 yra valstybės žinioje.

1997 m. mokyklos istorijos ir kraštotyros muziejui suteiktas „liaudies“ vardas, o 2002 metais ir E. S. Korzuno vardas. Atskiroje patalpoje esantis muziejus užima 90 kv. m. plotą.

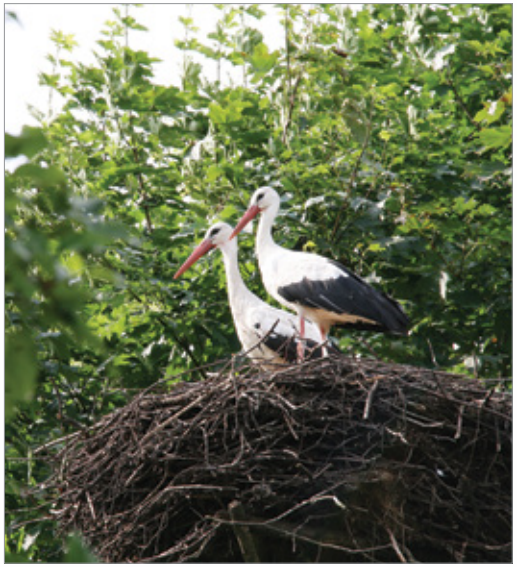
Vertingiausi muziejaus eksponatai – tai grafo Čapskio bibliotekos katalogas, žiedo formos fibula ir skiltuvas kibirkščiai įskelti, kurie buvo rasti Alšėnų piliakalnyje (abu daiktai datuojami XIII – XIV a.), pinta, be jokių vinių padaryta žagrė ir kita.

Borūnai

Kelių iš Ašmenos į Krevą ir iš Smurgainių į Alšėnus sankryžoje yra buvusi gyvenvietė, o dabar Borūnų kaimas. Senųjų Borūnų centre – XVIII amžiaus architektūros ansamblis, Šventųjų apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia bei bazilijonų vienuolynas. Šalia stovi Pirmąjį pasaulinį karą menantis atminimo ženklas, skirtas čia numušto lėktuvo ekipažui.

Intensyviausiai gyvenvietė vystėsi XVIII amžiuje, kai čia buvo pastatytas bazilijonų vienuolyno kompleksas, o nuo 1793 metų – šešiametė mokykla, užėmusi pastate centrinę dalį. Vietinės aikštės konfigūraciją pažymėjo pagrindinių gatvių kryptys: į Ašmeną, Smurgainius, Krevą, Alšėnus.

Šiandien Borūnai – apylinkės centras ir gyvenvietė, kurioje yra daugybė žymių pastatų ir vietų.

Paminklas lėktuvo „Ilja Muromec №16” įgulai

Kaimo pakraštyje, šalia kelio iš Borūnų į Krevą, yra Pirmajame pasauliniame kare žuvusių vokiečių kapinės. Šalia po kryžiumi palaidota Rusijos lėktuvo bombonešio „Ilja Muromec“ įgula.

2009 metų balandžio pabaigoje Borūnų agromiestelio centre šalia mokyklos buvo pastatytas paminklas minėtų Pirmojo pasaulinio karo dalyvių žygdarbiui atminti. Ant milžiniško granitinio akmens – orlaivio „Ilja Muromec No 16“ lakūnų bareljefai. Poručikai Dmitrijus Makšejevas, Mitrofanas Rachminas, Faruch-Aga-Mamedas Gaibovas ir kadetas Olegas Karpovas žuvo nelygiame oro mūšyje, kovodami prieš keturis vokiečių naikintuvus, iš kurių tris pavyko numušti.

Pagerbdami drąsią ir vertą pagarbos rusų įgulą, vokiečiai palaidojo savo kapinėse su visa pagarba ir po mirties rusų lakūnus apdovanojo Šventojo Georgijaus 4-jo laipsnio ordinu. Ant kryžiaus vokiečiai paliko užrašą: „Čia palaidoti keturi nežinomi Rusijos lakūnai“ ir data – „16 metų rugsėjo 25“. „Iljos Muromeco“ įgula buvo tarptautinė: du rusai, totorius ir azerbaidžanietis.

Borūnų Šventųjų apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia bei bazilijonų vienuolynas

1692 m. kunigas Nikolajus Pesliakas paklojo Panelės Marijos Pasirodymo unitų cerkvės ir vienuolyno pamatus. Tada buvo pakviesti septyni bazilijonų vienuoliai. 1702 metais vyriausybės sutikimu bazilijonų valdymui kartu su gyventojais ir žeme buvo perduotas Borūnų kaimas. Vienuoliai atvežė Dievo Motinos ikoną, kurią paskelbė stebukladare. Ikona ir dabar yra bažnyčioje.

1707 metais Borūnus beveik visiškai sunaikino gaisras. Iš bažnyčios liko tik sienos, sudegė ir medinis vienuolynas. 1710-ais metais atsirado lėšų pastatų atstatymui. Šiuo metu esančios Borūnų bažnyčios statyba prasidėjo 1747 metais. Statybos tęsėsi 10 metų ir ji buvo baigta 1757-aisiais. Priešais bažnyčią stovi nedidelė dviejų aukštų koplyčia.

XVIII amžiaus pabaigoje (1773 – 1793 metais) buvo pastatytas dviejų aukštų vienuolynas. 1700 metais iš Višniavo gyvenvietės į Borūnus perkėlė mokyklą, kurią įkūrė vienuolyne. Mokykla veikė iki 1833 metų. Pas bazilijonus mokslus baigė Adomo Mickevičiaus draugas, literatas Antonijus Edvardas Odynecas, poetas ir vertėjas Julianas Korsakas, istorikas Leonardas Chodko, Vilniaus universiteto matematikos profesorius Antonijus Vyrvičius. Borūnų švietimo tradicijas pratęsė Baltarusijos Atgimimo veikėjas Simonas Rakas-Michailovskis, kuris 1920 metais vienuolyne įkūrė mokytojų seminariją.

Nuotakos akmuo

Vienu iš Ašmenos srities stebuklų yra Nuotakos akmuo. Tai milžiniškas, daugiau nei dviejų metrų aukščio riedulys, kurio viena pusė turi lygų paviršių. Tokį akmenį sukūrė pati gamta.

Nuotakos akmuo tapo žinomas dėl gražių padavimų ir legendų, kurių vietiniai gyventojai žino labai daug. Pagal vieną iš jų, į didelį akmenį pavirto vietinė mergelė, paskui savo skenduolį-sužadėtinį šokusi į pirmą pasitaikiusį vandens griovį, kurio dugne ir šiandien stūkso luitas. Akimirksniu visas vanduo griovyje išdžiūvo, o nuotakos ašaros pavirto akmeniu. Vietiniai gyventojai dar nesenai tikėjo mitu, jog jei jaunieji prieš susituokdami neaplanko šio akmens, tai jų šeimyninis gyvenimas nenusiseks arba pora neturės vaikų. Kadaise garsas apie akmenį sklisdavo per dešimtis kilometrų.

Žiupronys

Prie senojo Vilniaus pašto kelio įsikūręs Žiupronių kaimas, kurį kažkada Didysis kunigaikštis Vytautas padovanojo Vilniaus vaivadai Voitechui Monvydui. Po to 300 metų Žiupronis valdė Radvilos.

XVIII amžiaus pabaigoje Žiupronys, vietovė, gyvenvietė ir kai kurie nedideli netoliese esantys kaimai vadinosi „Žiupronių grafystė“. Buvo turgus ir trys gatvės. Žiupronys tuo metu priklausė grafui Čapskiui ir vadinosi gyvenviete. Kelis kartus kaimas buvo sudegintas. Ypač žiaurus buvo 1812 metų gaisras, kai eidami per miestelį prancūzų kariai jį padegė.

Tarp vietinių gyventojų sklando mitas, jog šalia Žiupronių savo garsų lobį paslėpė Napoleonas. Netekęs kantrybės jis netoli Smurgainių paliko savo „Didžiąją kariuomenę“, o pats per Žiupronis nuo rusų kariaunos pabėgo į Paryžių…

Kaimo centre, nedidelėje aikštėje, pastatytas paminklas Francišakui Boguševičiui, kurį sukūrė žymus baltarusių skulptorius Zairas Azguras.

Žiupronių Šventųjų apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia

Žiupronių architektūrinė dominantė – Šventųjų apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia, pastatyta gotišku stiliumi, naudojant plytas bei akmens skaldą. Bažnyčioje yra Boguševičiui atminti skirta memorialinė lenta.

Ugningai raudoną šventyklą, retrogotikos architektūros paminklą, 1854 metais pastatė grafas Adomu fon Gutenas-Čiapskis. Bažnyčios statyba vyko beveik ketvirtį amžiaus. Įspūdingai atrodo kruopščiai mozaikiniu tinklu sudėliotas plytų ir akmens skaldos junginys. Stačiakampio formos plane šventyklą dengia dviejų šlaitų stogas, iš fasado pusės dar pastatytas varpinės bokštas.

Francišako Boguševičiaus kapas

Su Žiupronių gyvenviete siejamas ir poeto demokrato Francišako Boguševičiaus vardas. Francišakas Boguševičius buvo vienas geriausių savo laiko rašytojų. Boguševičiaus vaikystė ir jaunystė prabėgo Kušlėnų apylinkėse, kurios buvo netoli nuo Žiupronių. Į gimtinę jis su šeima iš Ukrainos grįžo jau būdamas advokatu.

1900 metų balandžio 15 dieną Boguševičius mirė. Jis palaidotas Žiupronių kaimo kapinėse.

Ant aukštojo ąžuolinio kryžiaus pritvirtino poeto kūrybos simbolius: dūdelę, smičių ir smuiką. Taip Boguševičių kapas atrodė iki 1958 metų. Tuomet Žiupronyse Boguševičių šeimos kapas buvo sutvarkytas ir kryžių pakeitė obeliskai.

Taip antkapis atrodė iki 1975 metų, kai kapą tvarkyti pradėjo profesionalai – Gardino skulptoriai Viktoras Danenkovas ir Valerijus Petriajevas. Projekto autorius – architektas Kamilis Asadovas iš Gardino. Virš Boguševičiaus kapo atsirado aukštas raudono marmuro obeliskas su poeto bareljefu. Francišako Boguševičiaus giminių – tėvo, brolio, žmonos, sūnaus vardai – išrašyti ant mažesnio obelisko.

2010 metais poeto paminklas buvo restauruotas.

F. K. Boguševičiaus literatūros muziejus Žiupronių vidurinėje mokykloje

Nuo 1970 m. Žiupronių vidurinėje mokykloje veikia F. K. Boguševičiaus literatūros muziejus. Pasak įkūrėjų, pirmieji eksponatai į mokyklos muziejų pateko iš Ašmenos kraštotyros muziejaus. Mokyklos mokiniai rašė į Baltarusijos Valstybinį archyvą, Lenkijos, Ukrainos ir Lietuvos archyvus.

Muziejus yra gerai įrengtoje 75 kv.m. patalpoje. Iš viso muziejuje 177 eksponatai, iš jų – 120 pagrindinio fondo daiktai. Vertingiausi eksponatai yra 1929 m. išleistas Matejaus Buračioko eilėraščių rinkinys (rankraščiai) „Baltarusių dūdelė“ (Dudka belarusskaja), iš medžio išdrožtas F. Boguševičiaus biustas, kurį muziejui padovanojo Piotras Buslovičius ir savamokslio menininko V. F. Šimanovičiaus kūrinys „Boguševičiaus sodyba Kušlėnuose” bei kt.

Polianai

Polianų kaimas – žymaus istoriko ir kraštotyrininko, žymaus kūrinio „Ašmenos pavietas“ autoriaus Česlavo Jankovskio gimtinė. Kapinėse išliko jo giminės medinė koplyčia, o kaimo bibliotekoje jam skirtas memorialinis kampelis.

XIX amžiaus pabaigoje Č. Jankovskis parašė ir išleido poezijos rinkinį „Eilėraščiai“.

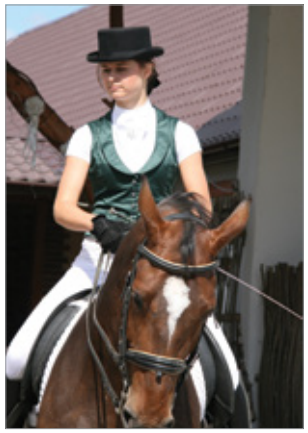
Kraštotyrininkas Česlovas Jankovskis surinko daug medžiagos apie savo kraštą – Ašmeną.

Pirmoji knyga iš keturių tomų rinkinio „Ašmenos povietas“ išleista 1896 m., o vėliau išleistos dar trys. Ašmenos rajono gyventojai labiau vertina pirmąją ir antrąją rinkinio dalis. Visų keturių tomų rinkinys saugomas Gardino istorijos ir archeologijos muziejuje bei Nacionalinėje bibliotekoje. Polianų kapinėse palaidotos Česlavo Jankovskio motina ir dukra. Ten pat likusi 1810 m. pastatyta medinė koplyčia.

Polianuose verta apsilankyti Liaudies kūrybos ir amatų namuose, kur galima įsigyti įdomių suvenyrų.

Jojimo centras „Gipika“

1992 m. Hrincų kaime buvo atidarytas olimpinio čempiono Viktoro Ugriumovo vardo jojimo centras. Jo vardas tapo savotišku centro prekės ženklu (brendu). Centrą V. Ugriumovas sukūrė kartu su jojimo specialistu pedagogikos mokslų daktaru Valerijumi Vasiuku. Per centro veiklos metus buvo paruošta ir į JAV ir Vakarų Europos šalis išsiųsta daugiau nei 300 žirgų. Centro žirgai dalyvavo aukščiausio lygio sporto varžybose.

Centro įkūrėjais tapo verslininkai. Jojimo centre išmokti joti gali visi norintieji. Centro teritorijoje įrengtos arklidės su atviru ir uždaru manežais, išjodinėjimo bei žirgų treniruočių laukai, svečių nameliai, restoranas „Pas Dorogostaiskį“ bei įrengta teniso, krepšinio ir tinklinio varžyboms skirta aikštelė. Centro lankytojai gali išsinuomoti sporto inventorių, jie taip pat gali pasinaudoti instruktoriaus paslaugomis.

Kšištofas Monvidas Dorogostajskis

Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės didysis maršalka Kšištofas Monvidas Dorogostajskis (1562 – 1615 m. – vienas iš Baltarusijos Renesanso veikėjų) ir kūrėjų. Šalies istorijoje jis liko, kaip žirgų mylėtojas ir žinovas. Akmenuota Ašmenka buvo mėgiama didžiojo maršalkos vieta. Čia Kšištofas Monvidas Dorogostajskis pradėjo savo „Gipiką, arba knygą apie arklius“, kuri išleista 1603 metais Krokuvoje. „Gipika“ susideda iš keturių knygų (dalių). Pirmoje dalyje pasakojama apie mitologizuotą arklių ir išjodinėjimo istoriją, apie arklių veisles ir įpročius, apie eržilo reproduktoriaus pasirinkimą ir grynakraujų kumeliukų auginimą. Antroje knygoje atskleidžiamos jaunųjų kumeliukų prijaukinimo ir jojimo pagrindų paslaptys. Trečiojoje aprašyti žąslų pavyzdžiai, jų valdymas. Ketvirtoji knyga – „Gipiotrija“ – veterinarijos gydytojo knyga.

MUZIEJAI

Ašmenos F. K. Boguševičiaus kraštotyros muziejus
Sovietskaja g. 128, Ašmena
Tel.: +375 159 34 25 93, +375 159 34 46 62
ohm-museum.my1.ru
oshm_muzej@mail.ru
Darbo laikas: 10.00 – 19.00, išeiginė – pirmadienis.

Struvės lanko meridiano muziejus
Ošmenskaja g. 3, Alšėnų agromiestelis (Golšia), Ašmenos rajonas
Tel. +375 159 33 94 99
www.struve.by

Alšėnų vidurinės mokyklos E. S. Korzuno vardo liaudies istorijos ir kraštotyros muziejus
Školnaja g. 9, Alšėnų agromiestelis (Golšia), Ašmenos rajonas
Tel.: +375 159 33 93 46
+375 159 33 93 42
+375 159 33 93 50

F. K. Boguševičiaus literatūros muziejus Žiupronių vidurinėje mokykloje
Gagarino g. 3, Žiupronių agromiestelis
Tel.: +375 159 33 71 69, +375 159 33 71 86
http://zhupranyschool.ucoz.net/index/literaturnyj_muzej/0-20

Liaudinis istorijos muziejus
Mickevičiaus g. 21, Ašmena, vidurinė mokykla Nr. 1
Tel.: +375 159 34 53 95, +375 159 34 45 89

Istorijos ir kraštotyros muziejus
Školnaja g. 1, Ašmena, vidurinė mokykla Nr. 2
Tel.: +375 159 34 11 76, +375 159 34 07 31

Ašmenos srities sporto muziejus
Avdejevo g. 9, Ašmena, vidurinė mokykla Nr. 3
Tel. +375 159 34 44 51

Istorijos ir kraštotyros muziejus
Debeskaja g. 19a, Kalčiūnų agromiestelis
Tel. +375 159 33 51 96

KULTŪROS NAMAI

Rajoniniai kultūros namai
Sovietskaja g. 89, Ašmena
Tel. +375 159 34 53 68

Alšėnų kaimo kultūros namai
Tel. +375 159 33 94 02

Žiupronių kaimo kultūros namai
Tel. +375 159 33 73 46

Polianų kaimo Liaudies meno ir amatų namai
Tel. +375 159 33 45 29

Ašmenos rajono centrinė biblioteka
Sovietskaja g. 83, Ašmena
Tel. +375 159 34 53 17

Gastelo kinoteatras,
Sovietskaja g. 81, Ašmena
Tel. +375 159 34 53 41

APGYVENDINIMAS

Agrosodyba „Alšėnų sodyba“
Alšėnų agromiestelis
Tel.: +375 293 15 89 23, +375 159 33 93 36

Agrosodyba „Pas Janiną“
Kalčiūnų agromiestelis
Tel.: +375 295 85 43 53, +375 159 33 52 64

Agrosodyba „Sadok“
Bijutiškių kaimas
Tel.: +375 296 91 03 37, +375 159 33 35 83

Agrosodyba „Lilija“
Bernikų kaimas
Tel. +375 293 36 66 19

Jojimo centras „Gipika“ Hrincai
Tel.: +375 159 34 53 53, +375 296 10 74 23
Kavinės tel. +375 159 34 04 12
www.hippika.by

Viešbutis
Sovietskaja g. 66, Ašmena
Tel. +375 159 34 06 21

NAKTINIAI KLUBAI

Naktinė diskoprograma „Orbita“
Gastelo kinoteatras, Sovetskaja g. 81

MAITINIMAS

Restoranas „Imperija”
Sovietskaja g. 66, Ašmena
Tel.: +375 159 34 00 46
+375 159 34 46 91

Kavinė „Kapriz“
Sovietskaja g. 2, Ašmena
Tel. +375 159 34 05 29

Kavinė „Galaktika“
17 Sentiabria aikštė, Ašmena
Tel. +375 159 34 42 71

Kavinė „Staryi mlyn“
Borunskaja g. 11, Ašmena
Tel. +375 159 34 51 51

Kavinė „Paradiz Siti“
Sovietskaja g. 15, Ašmena

Kavinė „Zamok“
Alšėnų agromiestelis
Tel. +375 159 33 93 01

Kavinė „Spadčina“
Alšėnų agromiestelis
Tel. +375 159 33 71 31

Kavinė „Vstrečia“
Alšėnų agromiestelis
Tel. +375 159 33 94 69

Restoranas „U Dorogostaiskogo“
Hrincų kaimas
Tel.: +375 159 34 53 53
+375 159 34 04 12

STOTYS

Ašmenos geležinkelio stotis
Železnodorožnaja g. 7, Ašmenos stotis k., Gardino sritis
Tel. +375 159 33 81 82

Autobusų stotis
Sovietskaja g. 123, Ašmena
Tel. +375 159 34 52 55

TAKSI

Miesto taksi tarnyba
Tel. +375 159 37 01 01

BANKAI

BPS-taupomasis bankas CBV Nr. 405
Sovietskaja g. 2, Ašmena

Priorbank CBV 602/2
Sovietskaja g. 75, Ašmena

Belarusbank ASB poskyris Nr. 418/041
Stroitelej g. 38, Ašmena

Belagroprombank Smurgainių poskyris RKC Nr. 2
Sovietskaja g. 99, Ašmena

NAUDINGA INFORMACIJA

Milicija
Jokūbo Koloso g. 3, Ašmena
Tel. 102

Centrinė rajono ligoninė
Borunskaja g. 35, Ašmena

Greitoji medicinos pagalba
Tel. 103

Šį projektą remia Europos Sąjunga
This project is funded by the European Union

Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programos projektas Nr. LLB-2-210 „Dviračių turizmo ir informacinės sistemos Lietuvos ir Baltarusijos pasienio regione plėtra“.

Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programa 2007-2013 m. periodu pakeičia Baltijos jūros regiono INTERREG IIIB kaimynystės programos Pietų prioriteto IIIA programą. Programos bendras strateginis tikslas yra stiprinti Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos pasienio regiono teritorinę sanglaudą, užtikrinti aukšto lygio aplinkos apsaugą, kelti ekonominę ir socialinę gerovę bei skatinti tarpkultūrinį dialogą ir kultūrinę įvairovę. Programoje dalyvauja Latvijos Latgalos regionas, Lietuvos Panevėžio, Utenos, Vilniaus, Alytaus ir Kauno apskritys ir Baltarusijos Vitebsko, Mogiliovo, Minsko ir Gardino sritys. Programos bendroji valdymo institucija yra Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. Programos interneto svetainė: www.enpi-cbc.eu.

Europos Sąjungą sudaro 28 valstybės narės, nusprendusios laipsniškai sujungti žinias, išteklius ir ateitį. Per 50 metų plėtros valstybės narės sukūrė stabilumo, demokratijos ir tvarios plėtros erdvę, be to, išsaugojo kultūrų įvairovę, toleranciją ir asmens laisves.
Europos Sąjunga siekia dalintis šiais pasiekimais ir jų verte su šalimis ir gyventojais už jos ribų.

Bendra projekto vertė – 705 397 eurai (243 5594 litai), iš kurių Europos Sąjungos paramos lėšos yra 90 % – 634 857 eurai (219 2035 litai).

Už pateiktą informaciją yra visiškai atsakingas Alytaus turizmo informacijos centras ir ši informacija jokiu būdu negali būti naudojama Europos Sąjungos nuomonei reikšti.

PROJEKTO PARTNERIAI:

Birštono savivaldybės administracija

VšĮ Alytaus turizmo informacijos centras

Visuomeninės organizacijos
„Respublikinė turizmo ir sporto sąjunga“
Gardino srities skyrius (Baltarusija)

Ašmenos rajono vykdomasis komitetas
(Baltarusija)

Gardino srities vykdomojo komiteto kūno kultūros,
sporto ir turizmo departamentas (Baltarusija)

Informaciją parengė: Birštono TIC, V. Ivanovski, S. Koleda, L. Kozel, B. Malaškevičiūtė, V. Sajapin.
Vertimai, kalbos redagavimas: Baltarusijos prekybos ir pramonės rūmų Gardino skyrius, V. Krajašas, vertimų biuras „Skrivanek“.
Nuotraukų autoriai: Alytaus TIC archyvas, A. Balčiūnas, Z. Baubonis, G. Bernatavičius, Birštono TIC archyvas, Z. Bulgakovas, E. Dovydėnas, S. Koleda, A. Lisinas, B. Malaškevičiūtė, S. Mucianskaja, A. Pranaitis, S. Plytkevič, A. Purvinytė, V. Sajapin, Ž. Sinkevičius, V. Skendelis, Z. Stankevičienė, L. Ščeglov, M. Šematulskis, Z. Šilinskas, G. Tamošiūnienė, L. Valentaitė-Gudzinevičienė, G. Žvirblis.
Gardino piešinių autorius V. Kačan.
Gardino žemėlapio autoriai: R. Antonian, S. Koleda, S. Plytkevič, S. Skinder.
Dizainerė J. Miliūnienė.
Leidybos vadovai: Z. Kamarūnas, L. Valentaitė-Gudzinevičienė.

www.alytus-tourism.lt www.visitbirstonas.lt www.tourgrodno.by www.oshmiany.gov.by